

Osuuspankkiryhmä

VUOSIKERTOMUS

2000

SISÄLTÖ

Taloudellinen informaatio vuonna 2001

Osuuspankkiryhmä ja Osuuspankkien Keskuspankki Oyj julkaisevat vuonna 2001 kolme osavuosisikatsausta:

- tammi-maaliskuulta 4.5.2001
- tammi-kesäkuulta 16.8.2001
- tammi-syyskuulta 1.11.2001.

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Tilaukset: Osuuspankkikeskus,
viestintä, PL 308, 00101 Helsinki,
puh. (09) 404 2053, telekopio
(09) 404 2298, sähköposti
viestinta@osuuspankki.fi.

Tämä julkaisu yhdessä Osuuspankki-ryhmän tilinpäätöksen kanssa muodostaa pankkiryhmän vuosikertomuksen vuodelta 2000. Ellei tilinpäätös ole liitteenä, sen voi tilata oheisesta osoitteesta.

Sivu

2	Pääjohtajan katsaus
4	Toimitusjohtajan katsaus
6	Toimintaympäristö
8	Avainlukuja
9	Osuuspankkiryhmä vuonna 2000
11	Vuoden tapahtumia
13	Osuuspankkiryhmän strategia
17	Osuuspankkiryhmän rakenne
17	Osuuspankit
18	Osuuspankkikeskus
21	Osuuspankkiryhmän hallinto
23	Osuuspankkiryhmän toiminta
23	Omistajajäsenet
23	Asiakkaat
23	Palveluverkko
26	Verkottuminen
27	Rahoituspalvelut
30	Talletus- ja varallisuudenhoitopalvelut
33	Muu liiketoiminta
33	Euroon valmistautuminen
34	Riskienhallinta
36	Henkilöstö
39	Osuuspankkiryhmän tulokset
39	Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema
40	Tase
40	Vakavaraisuus
40	Vuosi 2000 yrityksittäin
41	Vuoden 2001 näkymät
42	Osuuspankkikeskuksen hallinto
45	Hallintoneuvoston jäsenet
46	Organisaatio
47	Johtokunta ja tilintarkastajat
48	Yhteystiedot

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Menestyksellä on monta mittaria. Perinteinen tapa on tarkastella pelkästään liikevoittoa. Siinä suhteessa Osuuspankkiryhmä on jo usean vuoden ajan menestynyt erinomaisesti. Monipuolisempi kuva saadaan, kun tarkastellaan menestystä suhteessa kilpailijoihin myös markkinoilla, siis asiakkaiden parissa.

Osuuspankkiryhmän markkinaosuus on kasvanut useimmilla pankkitoiminnan keskeisillä osa-alueilla. Osin se johtuu asiakasmäärän kasvusta, mutta kysymys on myös asiakkuuksien sisällöstä. Tavoitteenamme on ollut saada asiakkaat keskittämään pankki-asiansa meille, ja siinä olemme selvästikin onnistuneet.

Markkinaosuutta voidaan tilapäisesti ostaa tuloksen kustannuksella. Me emme ole tehneet niin, vaan markkinaosuutemme ovat kasvaneet käsi kädessä tuloksen kanssa. Kasvusta on muodostunut positiivinen kierre, jonka jatkumisesta pidämme huolta tulevinakin vuosina.

Menestys riippuu myös ulkoisista tekijöistä. Toimintaympäristö on viime vuosina ollut koko pankkialalle suotuisa. Suomen kansantalous on kasvanut vauhdikkaasti, eikä häiritseviä tekijöitä ole ilmennyt. Osuuspankkiryhmällä on ollut toinenkin ympäristöetu puolellaan, nimittäin pankkitoimialan sisäinen kehitys. Se on johtanut siihen, että Osuuspankkiryhmä on isoista pankeista ainoa, joka on sekä varauksetta suomalainen että selkeästi omaehtoiseen pankkitoimintaan keskittynyt. Asiakkaat näyttävät arvostavan sitä tässä kansainvälistymisen ja monitoimialaisuuden maailmassa.

Yhteistyökumppaneita haemme mekin, mutta suuret fuusiot eivät ole meidän tiemme. Olemme etsineet aktiivisesti uusia yhteistyökumppaneita, joita on löytynyt sekä vakuutusosalta että kaupan ja verkkoliiketoiminnan piiristä. Yhteistoiminnan syventäminen näillä alueilla on tärkeimpiä tehtäviämme alkaneena vuonna. Ryhmämme perusrakenteita muuttavia omistusrakenteita siihen ei kuitenkaan sisälly.

Omistuksellisia liittoutumia emme etsi myöskään Suomen rajojen ulkopuolelta, muunlaisia kylläkin. Olemme pitkään tehneet yhteistyötä keskieurooppalaisten osuuspankkien kanssa, ja sitä jatkamme edelleenkin. Meistä on tullut esikuva: meiltä kysytään neuvoa ja meitä pyydetään kertomaan kokemuksistamme erityisesti sähköisistä pankkipalveluista.

Sähköisten palveluiden ja jakeluteiden kehittäminen ja hyödyntäminen onkin keskeinen kehittämiskohteemme alkaneena vuonna, mutta se on vain osa kokonaisuudesta. Tärkein tavoitteemme on pysyä edelläkävijänä sekä asiakastuntemuksessa, pankkialan osaamisessa ja palvelun laadussa että luotettavuudessa.

Yksi menestyksemme avaimia on myös ryhmän sisäinen kehityshakuisuus. Viime vuonna terävöitimme ryhmän osien roolia siten, että tuloksena on entistä yhtenäisempi ja tehokkaampi kokonaisuus. Tähän kuului muun muassa Osuuspankkikeskuksen palvelukyvyyn vahvistaminen.

Kehityshakuisuutta oli myös panostaminen koko ryhmän henkilöstön osaamiseen ja toiminnan johtamiseen. Rakennamme osaamisesta vahvuuden, jolla erotumme kilpailijoista ja tuemme niin asiakkaiden kuin omaakin taloudellista menestystämme.

Kaikki nämä toimet on määritelty uudessa strategiassa, joka vahvistettiin kesäkuussa. Strategia on ryhmän yhteinen, sitä valmisteltiin yhteisvoimin, se on hyväksytty yhtei-

*Pääjohtaja
Antti Tanskanen*

sesti, ja sen noudattamiseen on sitouduttu yhdessä. Se tuo jatkoa viime vuosien menestykselle, josta kuuluu kiitos niin asiakkaille kuin kaikille ryhmän hallinto- ja toimihenkilöillekin.

Kun ensi vuonna kirjoitan näitä sanoja Osuuspankkiryhmän satavuotisjuhlien kynnyksellä, voin varmasti todeta visiomme olevan jo käsillä: olemme johtava pankki Suomessa - asiakkaillemme enemmän kuin pankki.

Helsingissä 15. helmikuuta 2001

Antti Tanskanen
Pääjohtaja

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

”Olemme Osuuspankkiryhmän kokoava voima, ja ryhmän menestys on innostuksemme lähde”. Näihin sanoihin huipentuu Osuuspankkikeskus-OPK:n uusi visio, joka oli toimintamme perustana myös kuluneena vuonna. Jäsenpankkien ja OPK:n onnistunut yhteistyö loi vankan pohjan Osuuspankkiryhmän erinomaiselle menestykselle. Myös vastaisuudessa tärkein tehtävämme on olla pankkiryhmän kehityksen veturi: osaava kehittämis- ja palvelukeskus.

Vuosi 2000 oli OPK:lle kahdessa suhteessa erittäin merkittävä. Ensinnäkin rakensimme itsellemme uuden hyvin kehityshakuisen strategian. OPK-100 Plus antaa toimintamme kehittämislle selkeät suuntaviivat. Toinen merkittävä seikka oli, että strategisessa tarkoituksessa tekemämme sijoitusten tuottokehitys oli hyvä. Se varmisti OPK:lle ja koko konsernille ennätyskallisen taloudellisen tuloksen.

Sekä OPK-konsernin että koko Osuuspankkiryhmän vahva taloudellinen kehitys antaa hyvän pohjan luoda uutta liiketoimintaa ja kehittää entistä. Kykymme rakentaa koko pankkiryhmälle uutta menestystä on nyt aiempaa olennaisesti parempi ja OPK-100 Plus-sasta lähtevä velvoituksemme entistä selkeämpi. OPK:n lakisääteisiin tehtäviin kuuluvassa ryhmäohjauksessa painopiste on siirtymässä oikeaan suuntaan: strategiseen ohjaukseen.

Edelläkävijyys on keskeinen käsite Osuuspankkiryhmän suunnitelmissa. Päivittäistä toimintaamme OPK:ssa ohjaa visioomme kirjattu lupaus kulkea pankkitoiminnan strategisen ja teknisen kehityksen kärjessä. Lisäämme investointeja tietotekniikkaan ja erityisesti verkkoliiketoiminnan kehittämiseen. Myös varallisuudenhoitopalvelujen uudenaikaistaminen ja monipuolistaminen on tuote- ja palvelukehityksemme keskeinen painopistealue.

Samanaikaisesti voimakkaan kehittämisen kanssa meidän pitää toimia tehokkaasti ja Osuuspankkiryhmän kilpailukykyä jatkuvasti parantaen. Kertomusvuoden aikana suoritettu laaja palvelukuvaturkimus jäsenpankkien keskuudessa antoi meille kannustavaa palautetta kertomalla sekä vahvuuksista että kehityskohteista. Jäsenpankit arvostavat henkilöstöämme ammattitaitoa ja palvelujemme nykyaikaisuutta. Haasteemme on vastata erikokoisten pankkien erilaisiin odotuksiin.

OPK-konserniin kuuluu ryhmän toiminnan kannalta tärkeitä yhtiöitä, merkittävimpänä Osuuspankkien Keskuspankki Oyj tytäryhtiöineen. Kuluneena vuonna terävöitimme näkemystämme siitä, mikä on OPK:n tehtävä konsernin emoyhtiönä. Se on omistusyhteisönä toimiminen, ryhmän kannalta olennaisten sijoitusten tekeminen ja niistä huolehtiminen. Tulevina vuosina OPK:n tämä funktio korostuu edelleen. OPK:n omavaraisuuden vahvistaminen perustuu näistä sijoituksista saataviin tuottoihin.

Paras strateginen sijoitus on kuitenkin ihmisiin sijoittaminen, sillä organisaation menestys syntyy ihmisten kautta. OPK on asiantuntijayhteisö, jossa osaavat, aktiiviset ja yhteiseen päämäärään pyrkivät henkilöt ovat avainasemassa. Kuluneena vuonna teimme suuria sijoituksia itseemme - henkilöstöön. Kaikki osallistuivat Rytmiohjelmaan, jossa paneuduttiin OPK:n tehtäviin ja tavoitteisiin sekä toiminnan ohjaamiseen. Rakensimme muutoinkin uutta työyhteisön ja henkilöstön kehittämisen kulttuuria.

Loppuvuodesta tehty henkilöstötutkimus osoitti, että olemme hyvällä kurssilla. Henkilökunnan usko tulevaisuuteen oli kasvanut, ja osaamiseen ja hyvinvointiin panostamista arvostettiin. Tutkimuksen tekijät – ulkopuoliset – tiivistivät tuloksen suorastaan

*Toimitusjohtaja
Reijo Karhinen*

mairittelevasti: olemme avoin, tehokas, ihmisläheinen organisaatio, joka palkitsee hyvistä suorituksista. Se ei ole enää kaukana visiostamme, jonka mukaan tarjoamme kyvykkäille ihmisille haastavan työpaikan ja monipuoliset uramahdollisuudet ja olemme vetovoimainen työyhteisö.

Kiitän koko henkilöstöä vuodesta 2000. Alkaneena vuonna jatkamme yhteisvoimin kohti visiotamme sen kaikilla osa-alueilla.

Helsingissä 15. helmikuuta 2001

Reijo Karhinen
Toimitusjohtaja

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Uusi vuosituhat alkoi Suomessa erittäin nopean talouskasvun vuodella. Kokonaistuotannon määrän kasvu ylitti selvästi 5 prosenttia, kun sekä viennin että kotimaisen kysynnän nousu jatkui vahvana.

Suomen ulkomaankaupan menestys jatkui monipuolistuneen tuotantorakenteen ansiosta ja osin halvan euron vauhdittamana. Erityisesti elektroniikkateollisuuden viennin kasvu oli nopeaa. Kauppataaseen ylijäämää kertyi lähes 15 miljardia euroa. Talouden ulkomainen tasapaino oli kansainvälisesti verrattuna erittäin vahva.

Työttömien määrä väheni nopeasta talouskasvusta huolimatta vain noin kymmenellä tuhannella hengellä, ja keskimääräinen työttömyysaste oli 9,8 prosenttia. Tämä osoittaa, ettei työttömyys ole enää ensisijaisesti suhdanteista riippuvaa, vaan yhä suuremmassa määrin rakenteellinen ongelma.

Kuluneen vuoden aikana keskusteltiin paljon talouden ylikuumenemisen uhasta. Asuntohintojen ja osakekurssien kohoamisen pelättiin johtavan hallitsemattomaan hintojen nousukierteeseen sekä velkaantuneisuuteen. Asuntomarkkinoilla tilanne kuitenkin tasaantui korkojen nousun sekä kotitalouksien ja pankkien kasvaneen varovaisuuden myötä.

Kuluttajahintojen keskimääräinen nousu nopeutui 3,4 prosenttiin pääosin ulkomaisten tekijöiden vaikutuksesta. Eniten inflaatiota kiihdyttivät bensiinin hinnan ja korkojen nousu. Inflaation huippu saavutettiin vuoden lopulla, jolloin hintojen vuosinousu ylitti 4 prosenttia.

Kotitalouksien ja yritysten tulojen nopeasta kasvusta huolimatta pankkien talletuskannan kasvu jäi alle 3 prosenttiin. Tämä johtui pääosin siitä, että entistä suurempi osa arvopaperisijoituksista suuntautui ulkomaisiin kohteisiin kuten kansainvälisiin sijoitusrahastoihin. Kotitalouksien finanssivarallisuuden nopea rakennemuutos jatkui rahasto- ja vakuutussäästämisen kasvun myötä. Talletusten osuus kotitalouksien finanssivarallisuudesta pysyi lähes ennallaan runsaassa 45 prosentissa, kun osakevarallisuuden arvo aleni pörssikurssien laskun takia.

Pankkien varainhankinnan kustannuksiin vaikutti korkojen nousun ohella talletuskorkojen verovapauden päättyminen, joka lisäsi kilpailua erityisesti suurista määräaikaistalletuksista.

Vuoden alkaessa Euroopan keskuspankin ohjauskorko oli 3 prosenttia. EKP katsoi kuitenkin öljyn hinnan jyrkän nousun, euron heikkouden ja euroalueen pankkien nopean luotonannon kasvun aiheuttavan riskin inflaation pysyvämmästä kiihtymisestä ja aloitti rahapolitiikan tuntuvan kiristämisen. Ohjauskorkoa nostettiin vuoden aikana kaikkiaan kuusi kertaa aina 4,75 prosenttiin.

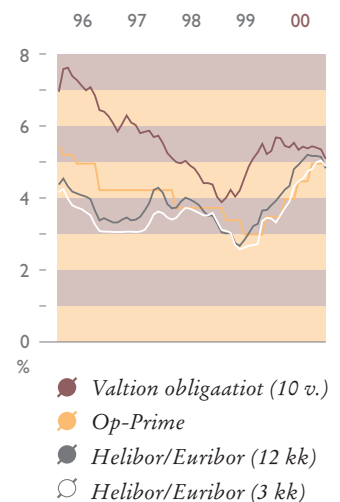
Markkinakorkojen nousun myötä myös pankkien prime-korot nousivat. Op-Primea korotettiin vuoden aikana kolme kertaa. Se nousi vuoden alun 3,5 prosentista 5,0 prosenttiin.

Luottojen kysyntä jatkui suhteellisen voimakkaana. Talletuspankkien asuntoluottokanta kasvoi runsaat 10 prosenttia. Tähän vaikuttivat kotitalouksien tulojen kasvu, asuntojen hintojen korkeus kasvukeskuksissa sekä erittäin voimakkaana jatkunut maan sisäinen muuttoliike.

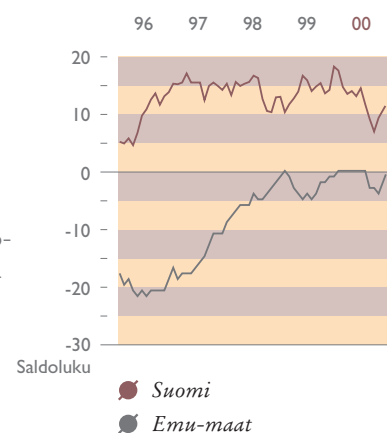
Osakemarkkinoilla kulunut vuosi oli vaiheikas. Pörssiosakkeiden hinnanmuutokset olivat erittäin jyrkkiä, ja osakevaihto Helsingin Pörssissä ylsi 237 miljardiin

Korkokehitys

Kotitalouksien luottamusindikaattori

euroon. HEX-yleisindeksi oli vuoden päättyessä 11 prosenttia alempana kuin vuotta aiemmin. Yleistä kurssikehitystä paremmin kuvaava HEX-portfolioindeksi laski 25 prosenttia.

Suomen talousnäkymät vuodelle 2001 ovat suotuisat, vaikka epävarmuus kansainvälisen talouden lähiajan kehityksestä onkin kasvanut. Yhdysvaltain talouskasvu on hidastumassa tuntuvasti, mikä heijastuu Suomen talouteen nopeimmin osakemarkkinoiden kautta. Kotimaiset tekijät puoltavat kuitenkin talouskasvun jatkumista. Palkansaajien varsin hyvän tulokehityksen lisäksi kotimaista kysyntää tukee Euribor-korkojen käänne loivaan laskuun.

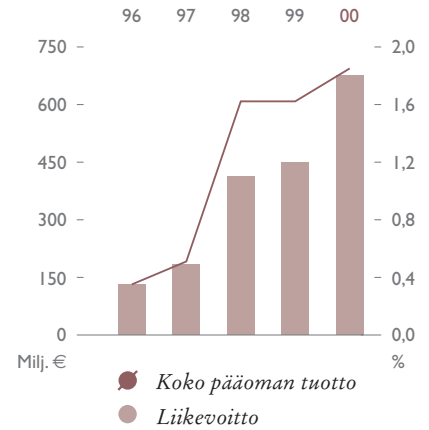
*Vuosi 2000 oli
Osuuspankkiryhmälle
myönteinen myös
lukujen valossa.
Hyvää tuloskehitystä
tuki Suomen talouden
vahva kasvu.*

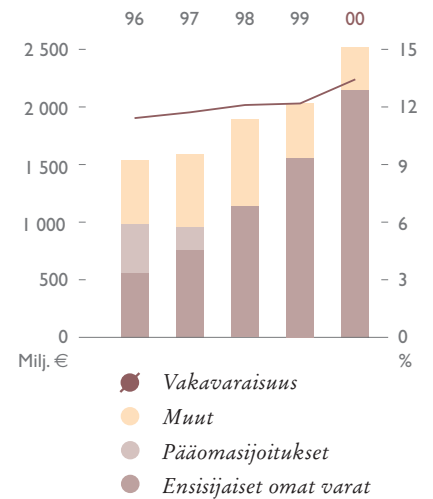
AVAINLUKUJA

	1996	1997	1998	1999	2000
Jäsenpankit	255	250	247	247	245
Konttorit	788	745	728	717	709
Henkilöstö (ilman kausiapulaisia)	9 185	8 695	8 366	8 337	8 535
Jäsenet ja asiakkaat, 1 000 kpl					
Jäsenet	610	647	695	798	875
Asiakkaat	2 758	2 772	2 797	2 844	2 916
Verkkopalvelusopimukset	-	246	341	445	572
Markkinaosuudet, %					
Markka-/euomääräisistä luotoista	31,2	31,2	30,2	30,2	31,9
Markka-/euomääräisistä talletuksista	31,6	31,0	30,4	30,2	31,2
Suomeen rekisteröidyistä rahastoista	7,4	8,1	9,4	14,3	14,2
Henki- ja eläkevakuutuksen maksutulosta	11,0	11,3	6,6	9,5	10,1
Tuloserät, milj. €					
Rahoituskate	648	649	691	678	801
Luotto- ja takaustappiot	280	214	128	26	5
Liikevoitto	119	195	395	450	664
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä	119	195	374	427	567
Tase-erät, milj. €					
Taseen loppusumma	23 792	22 816	23 332	26 024	27 086
Luottokanta	15 084	15 023	16 192	18 309	20 260
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset	676	434	266	236	203
Talletukset	15 311	15 352	15 735	16 433	17 118
Oma pääoma	1 006	990	1 308	1 739	2 314
Vakuutussäästöt, milj. €	202	423	578	875	1 201
Sijoitusrahastojen pääoma, milj. €	139	254	460	1 461	1 917
Tunnuslukuja					
Vakavaraisuussuhde, %	11,3	11,6	12,2	12,4	13,7
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (pl. pääomasijoitukset), %	4,0	5,6	7,9	9,9	11,6
Oman pääoman tuotto (ROE), %	12,9	17,2	35,0	26,7	24,9
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman kertaluonteisia eriä, %	12,9	17,2	33,8	24,3	21,9
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,32	0,57	1,66	1,65	1,90
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman kertaluonteisia eriä, %	0,32	0,57	1,59	1,50	1,64
Kulujen suhde tuottoihin	63,3	61,8	56,5	59,0	48,6
Kulujen suhde tuottoihin ilman kertaluonteisia eriä	63,3	61,8	57,5	60,2	55,9

Liikevoitto ja
koko pääoman tuotto prosentti

Omat varat ja vakavaraisuus

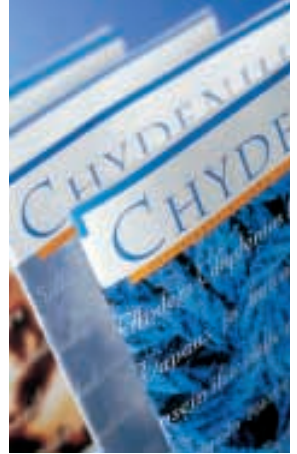

OSUUSPANKKIRYHMÄ VUONNA 2000

Osuuspankkiryhmä teki vuonna 2000 neljännen kerran peräkkäin uuden tulosennäytksen. Liikevoitto oli 664 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Kertaluonteisista eristä oikaistu vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 33 prosenttia.	Asiakasmäärä kasvoi vuoden aikana 72 000:lla runsaaseen 2,9 miljoonaan.
Rahoituskate kasvoi 18 ja palkkiotuotot 21 prosenttia vuodesta 1999. Sijoitukset Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n osakkeisiin paransivat tulosta 98 miljoonaa euroa. Kulut kasvoivat 7 prosenttia.	Verkkopalvelusopimuksia oli 572 000 eli 29 prosenttia enemmän kuin vuoden 1999 lopussa. Osuuspankkiryhmä otti ensimmäisenä pankkina Suomessa käyttöön sähköisen tunnisteen verkkopalveluissa.
Liiketoiminnan volyymit kasvoivat: luottokanta 11 prosenttia, talletukset 4, sijoitusrahastojen pääoma 31 ja vakuutussäästöt 37 prosenttia.	Osuuspankkiryhmä syvensi vanhoja ja rakensi uusia yhteistyökumppanuuksia vuoden 2000 aikana.
Markkinaosuus talletuspankkien euromääräisistä luotoista nousi 1,7 prosenttiyksikköä 31,9 prosenttiin ja osuus euromääräisistä talletuksista yhden prosenttiyksikön 31,2 prosenttiin.	Ryhmän pörssinoteeratun keskuspankin OKOn konserniliikevoitto oli 167 miljoonaa euroa. Lokakuussa Moody's ja Fitch Group nostivat OKOn luottokelpoisuusluokituksia.

Osuuspankkiryhmän tärkein tavoite on pysyä edelläkävijänä sekä asiakastuntemuksessa, pankkialan osaamisessa ja palvelun laadussa että luotettavuudessa. Vuonna 2000 panostettiin erityisesti henkilöstön ammattitaitoon ja toiminnan johtamiseen. Osuuspankkiryhmä rakentaa osaamisesta vahvuuden, jolla se erottuu kilpailijoista ja tukee niin asiakkaiden kuin omaakin taloudellista menestystään.

*Osuuspankkiryhmän
uuden talousjulkaisun,
Chydeniuksen,
ensimmäinen numero
ilmestyi 15.3.2000.*

VUODEN TAPAHTUMIA

19.1. OPK ja OKO ostivat 14.1. saamansa luvan perusteella Pohjolan osakkeita, minkä seurauksena niiden yhteenlaskettu osuus Pohjolan äänival- lasta kohosi 8,23 prosenttiin.	30.5. OPK ja OKO ostivat Ilmarisel- ta yhteensä 1,7 miljoonaa Pohjolan osaketta 92 euron kappalehintaan.	
15.2. Vuoden 1999 tulos julkistettiin. Liikevoittoa oli kertynyt 450 miljoonaa euroa eli 14 prosenttia enemmän kuin vuonna 1998.	13.6. Osuuspankkiryhmä avasi ensimmäisenä pankkina verkkopalvelunsa sähköisen tunnisteen käytölle. Tunnisteen avulla voi avata käyttö- tai määräaikaistilin, tilata kortin tai sopia aktiivisijoittajan palveluiden käyttöön- otosta tai avata arvo-osuustilin.	
29.3. OPK:n varsinainen osuuskun- nan kokous ja OKOn varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä. OKO paransi aiempaa tulosarviotaan.	15.6. OPK:n hallituneuvosto vah- visti Osuuspankkiryhmän lähivuosien liiketoimintastrategian, OP-100 Plus- san.	
	17.8. Tammi-kesäkuun osavuosit- saus julkistettiin. Liikevoitto oli 393 miljoonaa euroa eli lähes 70 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.	13.9. Osuuspankkikeskus ja Sonera Plaza Oy perustivat yhteisyrityksen, joka tarjoaa kattavat finanssipalvelut Internet-portaali Sonera Plazan kulut- taja-asiakkaille.
	29.8. OP-Asuntoluottopankki Oyj merkittiin kaupparekisteriin. Pankki myöntää pitkäaikaisia asuntoluottoja ja laskee liikkeeseen kiinteistövakuudelli- sia joukkovelkakirjalainoja.	2.10. Osuuspankkiviikon pääjuhlaa vietettiin Lahdessa temalla Nuoret ja tulevaisuus.
13.4. Ilmarisen kanssa allekirjoitet- tiin sopimus lakisääteisten TEL- ja YEL-vakuutuspalveluiden markkinoin- nista ja myynnistä Osuuspankkiryh- mään kuuluvissa pankeissa.		3.10. Moody's nosti OKOn pitkäai- kaisen varainhankinnan luokituksen A1:stä Aa3:een. Fitch Group nosti 13.10. vastaavan luokituksensa A:sta A+:aan. Lisäksi molemmat nostivat OKOn tuloksentekokykyyn perustu- vaa yksilöllistä luokitustaan.
4.5. Tammi-maaliskuun osavuosi- katsaus julkistettiin. Liikevoitto oli 152 miljoonaa euroa eli 13 prosentin kas- vussa edellisestä vuodesta.		2.11. Tammi-syyskuun osavuosit- saus julkistettiin. Liikevoitto oli 62 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 vastaavana aikana eli 532 miljoonaa euroa.
10.5. OPK ja OKO tekivät Ilmarisen ja Suomi-yhtiön kanssa Sampo-Leoni- alle tarjouksen ostaa sen omistamat Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oyj:n osak- keet 85 euron kappalehintaan.		20.12. Paikallisosuuspankkiyhdistyk- seen kuulunut Lehtimäen Osuuspankki päätti hakea OPK:n jäsenyyttä. Hake- mus hyväksyttiin 15.2.2001.

TOIMINTA - AJATUS

Osuuspankkiryhmään kuuluvat itsenäiset suomalaiset pankit tarjoavat parasta pankki-palvelua sekä edistävät omistajajäsentensä ja asiakkaidensa taloudellista menestymistä. Osuuspankkiryhmän vahvuus perustuu kehityshakuihin asiakasliiketoimintaan, kiinteään yhteistoimintaan, paikalliseen päätöksentekoon ja osaavaan henkilöstöön. Osuuspankkiryhmän toimintaa ohjaavia perusarvoja ovat jäsenyys, ihmisläheisyys, luotettavuus, menestystahto ja ryhmäyhtenäisyys.

EETTISET PERIAATTEET

Luottamuksellisuus

Osuuspankkiryhmän toimihenkilö noudattaa tinkimättömästi liike- ja pankkialaisuutta, sisäpiiriä koskevia säännöksiä sekä hyvää pankkitapaa.

Vastuullisuus

Liiketoiminta suuntautuu kohteisiin, jotka ovat yleisesti hyväksyttäviä sekä edistävät asiakkaiden, omistajien ja yhteiskunnan taloudellista hyvinvointia.

Oikeudenmukaisuus

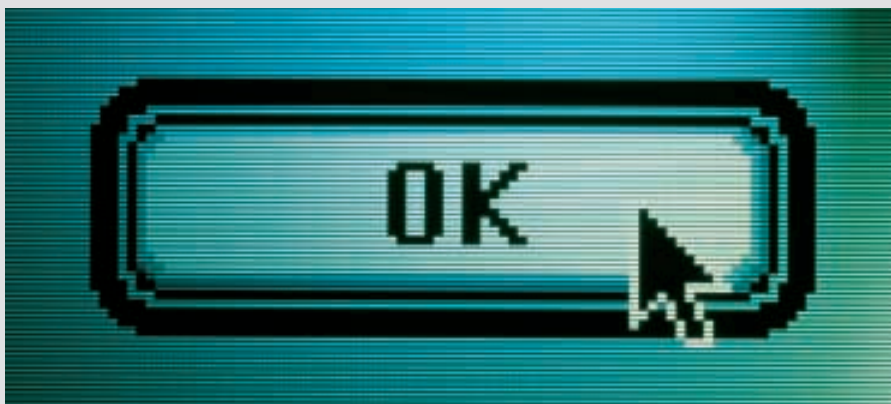
Asiakkaita, omistajia, henkilöstöä ja muita sidosryhmiä arvostetaan ja kohdellaan tasapuolisesti.

Rehellisyys

Osuuspankkiryhmään kuuluvat yhteisöt ovat luotettavia ja rehellisiä sopimuskumppaneita. Sekä ulkoinen että sisäinen viestintä on tosiasioihin perustuvaa ja antaa oikean kuvan esitettävästä asiasta.

Visio

Olemme johtava pankki Suomessa – asiakkaillemme enemmän kuin pankki. Asiakastuntemuksemme, osaamisemme, palvelutasomme ja luotettavuutemme ovat toimialan parasta, ja yhteistyöverkkomme on laaja. Tulokuntomme on vahva.

OSUUSPANKKIRYHMÄN STRATEGIA

Osuuspankkiryhmä on johtava suomalainen vähittäispankkiryhmä. Osuuspankit ovat alueensa ihmisten ja yritysten hyväksi toimivia nykyaikaisia täyden palvelun rahalaitoksia.

Osuuspankkiryhmällä on runsaat 2,9 miljoonaa asiakasta. Joka kolmas suomalainen henkilö ja pk-yritys pitää Osuuspankkiryhmän pankkia pääpankkinaan. Maatalouden harjoittajista ja metsänomistajista pankkiryhmän asiakasosuus on runsaat 60 prosenttia. Osuuspankit ovat lähellä asiakkaitaan. Pankkiryhmällä on maanlaajuinen konttoriverkko. Sitä tukevat automaattit ja puhelinpalvelu sekä Internet- ja muut sähköiset pankkipalvelut.

Osuuspankkiryhmä kehittää ja tuo asiakkaitensa käyttöön uusia palveluja ja käteviä tapoja hoitaa pankkiasioita. Esimerkiksi sähköisten palveluiden kehittäjänä Osuuspankkiryhmä on eturivin pankeja maailmassa. Monet elektroniset pankkipalvelut on otettu ensimmäisenä maailmassa käyttöön Suomessa – ja ensimmäisenä juuri Osuuspankkiryhmässä.

Osuuspankkiryhmän tavoitteena on olla vastaisuudessaakin luotettava kumppani, asiantuntija ja menestyjä, joka toimii suomalaisista lähtökohdista.

Uudistettu strategia vahvistaa kilpailukykyä

OPK:n hallintoneuvosto vahvisti kesäkuussa 2000 OP-100 Plus -strategian, joka linjaa Osuuspankkiryhmän toiminnan tuleviksi vuosiksi.

Strategian tarkistuksen lähtökohtana oli taloudellisen toimintaympäristön ja erityisesti rahoitustoiminnan erittäin nopea muutos. Tietoverkkojen merkitys koko yhteiskunnassa korostuu, asiakaskunta vaurastuu ja varallisuuden rakennemuutos etenee. Rahoitustoiminnassa verkkoliiketoiminta uudistaa sekä pankkipalvelujen tuotannon että jakelun. Samalla toimialarajat markkinoilla toimivien yritysten välillä hämärtyvät. Asiakkuuksien hallinta ja myyntitaito nousevat yhä tärkeämmiksi kilpailutekijöiksi.

OP-100 Plus on asiakassuuntautunut ja kasvuhakuinen liiketoimintastrategia. Siinä näkyy nopea reagointi teknologian ja kilpailutilanteen muutoksiin. Kaikilla keskeisillä liiketoiminta-alueilla tavoitellaan suurempia markkinaosuuksia. Osuuspankkiryhmän tavoitteena on nousta johtavaksi pankiksi Suomessa.

Onnistuminen strategian toteuttamisessa edellyttää toimintaa yhtenäisenä pankkiryhmänä, huolehtimista henkilöstön osaamisesta ja motivaatiosta sekä harkittuja liittoumia yli toimialarajojen.

Strategiassa tavoitteet asetetaan kolmen menestysmittarin mukaisesti: asiakaskunnan, sisäisen kunnon ja tulokunnan.

Asiakas on avainasemassa

Asiakaskunnan alueella Osuuspankkiryhmän tavoitteena on tarjota toimialan parasta ja luotettavinta osaamista ja palvelua. Tuotteita ja toimintatapoja kehitetään asiakkaiden hyväksi. Pankkipalvelujen kehitystyössä kuulutaan alan edelläkävijöihin. Perustehtävänä on omistajajäsenten ja muiden asiakkaiden taloudellisen menestyksen edistäminen.

Asiakassuuntautunut toimintatapa näkyy jokaisessa osuuspankissa ja kaikissa muissakin Osuuspankkiryhmän yksiköissä. Tavoitteena on, että asiakkaat keskittävät kaikki pankkiasiansa Osuuspankkiryhmään. Sitä kannustetaan ja siitä palkitaan.

Osuuspankkiryhmän markkinaosuuksia kasvatetaan kaikilla keskeisillä liiketoiminta-alueilla. Kaikki osuuspankit hyödyntävät täysimääräisesti oman toimialueensa tarjoamat kasvumahdollisuudet.

Verkkoliiketoiminnassa pankkiryhmä jatkaa alan edelläkävijänä, mikä lisää markkinaosuutta. Kaikki keskeiset peruspankkipalvelut viedään verkkoon tärkeysjärjestyksessä siten, että myös palvelusopimusten ja sitoumusten tekeminen on mahdollista verkon välityksellä.

Painopiste varallisuudenhoitoon

Vähittäispankkitoiminnassa Osuuspankkiryhmän tavoitteena on olla johtava yksityishenkilöiden varallisuudenhoitopalvelujen kehittäjä ja tuottaja. Markkinaosuutta kasvatetaan vuosittain. Palveluihin ja osaamiseen panostetaan selvästi nykyistä enemmän.

Asuntoluotto on Osuuspankkiryhmän luotonannon merkittävin osa. Tavoitteena on kasvattaa markkinaosuutta edelleen jatkamalla aktiivista tuotekehitystä ja viemällä asuntopalvelut verkkoon.

Yritysluottokantaa kasvatetaan riskit halliten siten, että markkina-osuus vuosittain kasvaa. Panostusta lisätään keskisuurten yritysten palveluun sekä aktiiviseen ja tavoitehakuiseen myyntityöhön.

Kulutusluottotuotteita kehitetään volyymien kasvattamiseksi ja markkinaosuuden voittamiseksi. Erityisesti panostetaan sähköiseen tunnistamiseen ja kulutusluottopalveluiden viemiseen kattavasti verkkoon. Yhteistoimintaa kaupan kanssa lisätään.

Maataloussektorilla painopiste on maaseutuyritysten päivittäisten raha-asioitten hoitoon ja kassanhallintaan liittyvissä palveluissa sekä käyttöpääomarahoitusta koskevissa järjestelyissä.

Sisäisiä ja ulkoisia yhteistoimintaverkkoja

Sisäisen kunnon alueella keskeisiä asioita ovat verkottuminen, ryhmäohjaus ja henkilöstön osaaminen.

Toimiva ja laadukas sisäinen ja ulkoinen yhteistyöverkosto on Osuuspankkiryhmän kilpailuetu. Ryhmä on ketjuorganisaationa toimiva ja yrityskvaltaan yhtenäinen kokonaisuus, joka koetaan osaavaksi ja liiketoiminnallisesti kiinnostavaksi yhteistyökumppaniksi. Ryhmä on verkottunut aktiivisesti sekä kansainvälisellä että kotimaisella tasolla.

Osuuspankkiryhmä on valinnut yhdeksi toimintalinjakseen verkottumisen finanssialan palveluja tarjoavien ja niitä tukevien kumppanien kanssa. Strategian tavoitteena on laajentaa asiakkaille tarjottavien palveluiden valikoimaa ja parantaa niiden saatavuutta sekä hankkia liiketoiminnallisia synergiaetuja.

Sisäisesti Osuuspankkiryhmä on yhtenäinen verkosto, jonka liiketoiminta lähtee asiakkaan tarpeista. Asiakassuuntautunutta toimintatapaa tukee selkeä ryhmän sisäinen työn- ja tulonjako. Ryhmän kokonaisuus on ensisijainen toimintaa ohjaava arvo.

Monikanavainen palveluverkko

Osuuspankkiryhmän palveluverkko on monikanavainen ja tehokas. Se koostuu toimipaikkaverkosta, verkkopalveluista, valtakunnallisesta Puhelinpalvelusta ja automaattipalveluista.

Toimipaikkaverkko säilytetään maanlaajuisena ja kattavampana kuin kilpailijoilla. Konttoreiden määrä mitoitetaan asiakkaiden tarpeiden ja käyttäytymisen mukaan. Puhe-
linpalvelusta luodaan osa kaikkien jäsenpankkien palveluverkkoa.

Menestys syntyy osaamisesta

Osuuspankkiryhmän menestys syntyy osaamisesta, innostavasta työilmapiiristä ja edellä-
kävijyydestä. Osuuspankkiryhmän henkilöstö on ammattitaitoista ja sen osaaminen moni-
puolista. Jokaisella on vastuu oman osaamisensa jatkuvasta kehittämisestä ja uudistamisesta.

Osuuspankkiryhmässä on avoin, kehittymiseen ja yhteistyöhön kannustava johta-
miskulttuuri ja työilmapiiri. Ryhmä on vetovoimainen myös työnantajana.

Osuuspankkiryhmän jokaisessa yksikössä henkilöstön määrä, osaaminen ja rakenne
mitoitetaan asiakastarpeiden, tulostulon ja toiminnan kehittämisen mukaan.

Kasvua kannattavasti ja riskit halliten

Tulostulon alueella tavoitellaan kannattavaa kasvua. Osuuspankkiryhmä kasvaa vision
mukaisesti kilpailijoita nopeammin.

Ryhmän kannattavuus pidetään hyvänä. Kannattavuutta ohjataan investointeihin,
joilla varmistetaan ryhmän pitkän aikavälin menestys nykyisillä ja uusilla liiketoiminta-
alueilla. Kannattavuuden näkökulmasta Osuuspankkiryhmän suurin haaste on kulujen
hallittu, oikea-aikainen sopeutus tuottoihin.

Ryhmän vakavaraisuus pidetään vahvana. Omien varojen rakennetta parannetaan
tuloksen kautta. Tehokkaalla riskienhallinnalla estetään hallitsemattomien riskien synty.

*Osuuspankit ovat
omistajajäsentensä ja
asiakkaidensa taloudellisia
neuvonantajia niin
suurissa kuin vähän
pienemmissäkin
raha-asioissa.*

Osuuspankkiryhmä on lähes kolmen miljoonan asiakkaan – yksityisen ihmisen, yrityksen ja yhteisön – raha-asioiden hoitaja. Asiakkaistamme jo lähes kolmannes on samalla osuuspankkien omistajajäseniä. Lisäksi pörssiyhtiö OKOlla on yli 24 000 osakkeenomistajaa, joista suurin osa on yksityishenkilöitä.

Osuuspankkiryhmän asiakasmäärä kasvaa vauhdilla. Palvelun perustana ovat aina asiakkaiden yksilölliset tarpeet ja odotukset.

OSUUSPANKKIRYHMÄN RAKENNE

Osuuspankkiryhmässä noudatetaan ryhmästrategiassa sovittua työnjakoa Osuuspankki-keskus-OPK osuuskunnan ja sen jäsenpankkien kesken. Jäsenpankit keskittyvät asiakasliiketoimintaan, ja kehittämis- ja palvelukeskuksena toimiva OPK edistää ja tukee niiden liiketoimintaa sekä vastaa ryhmäohjauksesta ja edunvalvonnasta.

Määrätietoisella taloudellisella toiminnallaan pankkiryhmä on vahvistanut keskeistä asemaansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Ryhmän toimintaa ohjaavat perusarvot ovat jäsenyys, ihmisläheisyys, luotettavuus, menestystahto ja ryhmäyhtenäisyys.

Osuuspankit

Osuuspankkien perustehtävänä on edistää omistajajäsentensä ja asiakkaidensa taloudellista menestymistä.

Osuuspankit ovat itsenäisiä, paikallista vähittäispankkitoimintaa harjoittavia talletuspankkeja. Osuuspankit tarjoavat toimialueensa palkansaaja- ja pk-yritysassiakkaille, maa- ja metsätalousasiakkaille ja julkiselle sektorille nykyaikaiset ja kilpailukykyiset pankkipalvelut. Pääkaupunkiseudulla vastaavaa vähittäispankkitoimintaa harjoittaa OKOn täysin omistama tytäryhtiö Okopankki Oyj.

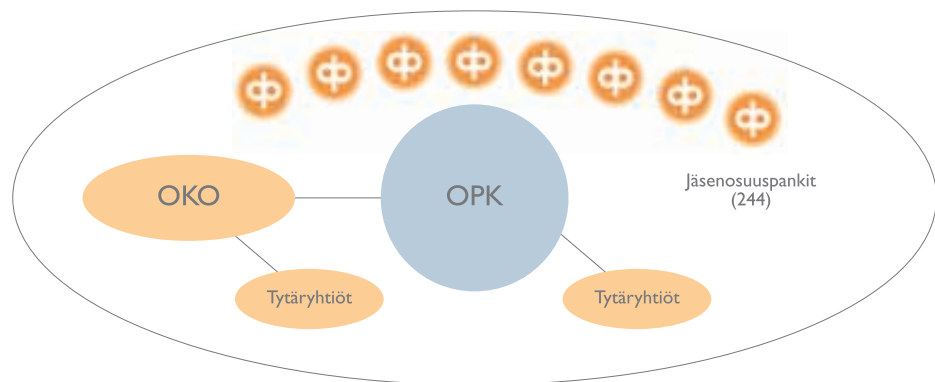
Osuuspankeilla on maan kattavin palveluverkko. Useimmilla paikkakunnilla osuuspankit ovat johtavia rahalaitoksia. Yhteinen ulkoinen ilme koko maassa ja osuuspankkien tiivis yhteistyö tuovat palveluun suuruuden edut. Edelläkävijän asiantuntemuksella suunnitellut palvelut räätälöidään vastaamaan asiakkaiden kaikkia rahoitusalan tarpeita.

Osuuspankin tuotemerkki oli pankkien ja vakuutusyhtiöiden merkeistä arvostetuin sekä viime että edellisenä vuonna, kertoi Taloustutkimus Oy:n ”Tuotemerkkien arvostus” -tutkimus. Saman tuloksen antoi I. R. O. Research Oy:n tutkimus ”Parhaat palvelubrandit”.

Taloustutkimus Oy:n viime syksyisen tutkimuksen mukaan asiakkaat pitävät osuuspankkeja luotettavimpina suomalaisina vähittäispankkeina.

Jäsenyys on osuuspankin asiakkuuden omaleimaisuustekijä. Omistajajäsenyys antaa mahdollisuuden osallistua pankin hallintoon ja päätöksentekoon. Sen kautta jäsenen vaikutusmahdollisuudet ulottuvat koko paikkakunnan elinkeinoelämän ja hyvinvoin-

Osuuspankkiryhmä

nin edistämiseen. Lisäksi omistajajäsenyys tuo Platina-järjestelmän mukaisia etuja raha-asioiden keskittämisestä osuuspankkiin.

Yritysmuodoltaan osuuspankit ovat osuuskuntia, joissa päätöksenteon perusarvoihin kuuluu jäsen ja ääni -periaate. Osuuspankin omistajajäseneksi voi liittyä maksamalla osuusmaksun. Jäsenkunta, joka muodostuu valtaosin yksityishenkilöistä, valitsee keskuudestaan oman pankkinsa hallintohenkilöt.

Osuuspankkien peruspääoma muodostuu osuuspääomasta ja mahdollisesta lisäosuuspääomasta. Omistajajäsenten osuuspääomasijoitusten yhteismäärä oli vuoden 2000 lopussa 505 miljoonaa euroa.

Suomi jakaantuu alueellisesti 16 osuuspankkiliittoon, jotka ovat osuuspankkien maakunnallisia yhteistoimintaelimiä. Ne nimeävät alueensa ehdokkaat OPK:n ja OKOn hallintoneuvostoihin.

Osuuspankkien menestyksellä liiketoiminta ilmeni vuonna 2000 vahvana vaka-varaisuutena ja hyvänä kannattavuutena. Se antaa edellytykset pankkien oman toiminnan ja niiden koko toimialueen kehittämiseksi myös tulevaisuudessa.

Osuuspankkikeskus

OPK:n hallintoneuvosto vahvisti syyskuussa 2000 uuden OPK-100 Plus -strategian lähi-vuosien kehittämisen pohjaksi. Strategian perusta on Osuuspankkiryhmän OP-100 Plus -strategia.

OPK-100 Plus -strategiassa korostuvat kehittämiseen panostaminen, edelläkävijyys ja strategisten yhteistyökumppanuuksien hyödyntäminen. Henkilöstön osaamisen ja asiantuntemuksen sekä työnantajakuvan kehittäminen ovat strategian painopisteitä. Kehityspainotteisuus lisää olennaisesti myös tietoteknisiä investointeja.

Strategiassa on toiminta- ja ansaintalogiikan näkökulmasta johdettu OPK:lle kolme ydintoimintoa: kehittämis- ja palvelukeskus, ryhmäohjaus ja edunvalvonta sekä omistus-yhteisö.

Kehittämis- ja palvelukeskus

Kehittämis- ja palvelukeskuksena OPK:n tehtävänä on tarjota jäsenpankeille kilpailukykyiset liiketoiminnan tukipalvelut, tehokkaat keskitetyt palvelut sekä laadukkaat keskuspankkipalvelut.

OPK:n kehityspainotteinen strategia sekä toimintaympäristön muutokset lisäsivät merkittävästi investointeja tietotekniikkaan. Vuoden aikana kehitettiin useita uusia tuotteita ja asiakaspalveluita ja otettiin käyttöön useita asiakassuhteen kehittämistä, hoitoa ja seurantaa parantavia tietojärjestelmiä.

Pankkiryhmän verkottumisstrategian mukaisesti OPK solmi Osuuspankkiryhmän puolesta vuoden aikana useita uusia yhteistyösopimuksia ja vahvisti jo aiemmin aloitettuja kumppanuuksia.

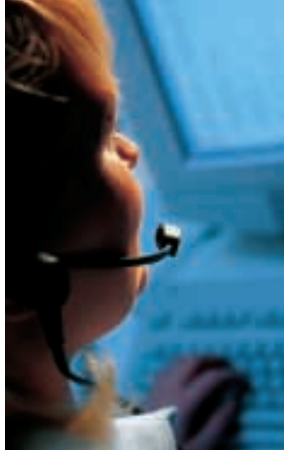
Tuotteita ja palveluita sekä verkottumista on kuvattu tarkemmin luvussa Osuuspankkiryhmän toiminta sivuilla 23–33.

Ryhmäohjaus ja edunvalvonta

Ryhmäohjauksessa ja edunvalvonnassa OPK:n tehtävänä on Osuuspankkiryhmän strateginen ohjaus muuttuvassa toiminta- ja kilpailuympäristössä sekä OPK:lle kuuluvien lakisääteisten valvontatehtävien hoitaminen. OPK valvoo Osuuspankkiryhmän etua

OPK:n visio

Kuljemme pankkitoiminnan strategisen ja teknisen kehityksen kärjessä ja tarjoamme jäsenpankeille alamme parhaan osaamisen. Toimintamme on tehokasta ja vahvistaa Osuuspankkiryhmän kilpailukykyä. Tarjoamme kyvykkäille ihmisille haastavan työpaikan ja monipuoliset uramahdollisuudet. Olemme vetovoimainen työyhteisö. Olemme Osuuspankkiryhmän kokoava voima, ja ryhmän menestys on innostuksemme lähde.

OPK tarjoaa jäsenpankeilleen useita keskitettyjä palvelukonaisuuksia. Merkittävimmät ovat tilipalvelut, palkkahallintopalvelut ja perintäpalvelut sekä puhelinpalvelut. Kaikkien niiden käyttö lisääntyi huomattavasti vuoden 2000 aikana.

kehittäessä finanssialaan liittyvää lainsäädäntöä ja muuta normistoa sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Ryhmäohjauksessa oli keskeisintä yhteistyössä jäsenpankkien kanssa tehty strategian tarkistus, jonka lopputuloksena oli edellä mainittu OP-100 Plus -strategia. Sen pohjalta tarkistettiin myös OPK:n ja useiden tytäryhtiöiden strategiat.

Keskitettyssä riskienhallinnassa kiinnitettiin erityistä huomiota luotto- sekä rahoitusriskien hallintaan Osuuspankkiryhmässä. Tarkastustoiminta painottui jäsenpankkien ja konserneihin kuuluvien yhteisöjen riskienhallintajärjestelmien toimivuuteen ja ryhmän turvallisuustason nostamiseen. Liiketoiminnan osa-alueista erityisen huomion kohteena olivat uusluotonanto ja sijoituspalvelut.

Omistusyhteisö

Omistusyhteisönä OPK tukee Osuuspankkiryhmän liiketoimintaa strategisista omistuksista. Ne ovat pitkäaikaisia sijoituksia pääsääntöisesti ryhmän omiin yhtiöihin ja toissijaisesti ryhmän ulkopuolisiin yrityksiin.

Vuoden 1999 lopussa Osuuspankkiryhmä teki merkittävän yhteistoimintasopimuksen Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Suomen ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kanssa. Sopimuksen seurauksena toteutettiin omistusjärjestely, jossa OPK ja OKO hankkivat itselleen huomattavan määrän Pohjola-Yhtymän osakkeita. Pankkiryhmän osuus Pohjolan osakkeista oli vuoden lopussa 9,4 prosenttia ja osuus äänimäärästä 10,4 prosenttia.

OPK omistaa yhteensä 19,3 miljoonaa OKOn K- ja A-sarjan osaketta, jotka antavat OPK:lle 41,3 prosentin omistusosuuden ja 55,8 prosentin äänivallan pankkiryhmän keskuspankissa. Muut OPK:n keskeiset sijoitukset näkyvät oheisesta taulukosta.

Yritysten välittömät omistussuhteet Osuuspankkiryhmässä 31.12.2000

Omistusosuus, %	Osuuspankit	OPK	OKO-konserni	Ryhmä yhteensä
OPK	100,0		0,0	100,0
OKO	24,1	41,3		65,4
Okopankki Oyj			100,0	100,0
OP-Rahoitus Oy			100,0	100,0
Opstock Oy			85,0	85,0
Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum	27,2	23,2	49,6	100,0
OP-Rahastoyhtiö Oy		100,0		100,0
OP-Kotipankki Oyj	40,9	9,6	48,1	98,6
OP-Asuntoluottopankki Oyj		100,0		100,0
FD Finanssidata Oy		70,0		70,0
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	78,4	2,8	18,8	100,0
Virtuaalinen Suomi Oy		47,5		47,5

OKO ja sen tytäryhtiöt

OPK:n merkittävin tytäryhtiö *Osuuspankkien Keskuspankki Oyj* on liikepankki, joka toimii Osuuspankkiryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä hoitaa ryhmän kansainväliset asiat. OKO-konserni keskittyy palvelemaan kotimaisia asiakkaita ja tarjoaa heille monipuoliset rahoitus-, sijoitus- ja maksuliikepalvelut. Ulkomaisille asiakkaille OKO tarjoaa pankkipalveluja heidän Suomeen suuntautuvan liiketoimintansa tarpeisiin. OKOn liiketoiminta-alueet ovat yrityspankkitoiminta, investointipankkitoiminta, vähittäispankkitoiminta sekä keskuspankkitoiminta ja varainhallinta.

OKOn osakkeet jakautuvat A- ja K-sarjaan. K-sarjan osakkeita voivat omistaa vain Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta pankkiryhmän keskusyhteisönä sekä suomalaiset osuuspankit ja osuuspankkilaissa tarkoitetut osakeyhtiömuotoiset pankit. A-sarjan osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Osuuspankkiryhmän ulkopuolisten tahojen osuus OKOn osakkeista oli vuoden lopussa noin 35 prosenttia ja äänimäärästä noin 17 prosenttia. A-sarjan osakkeista pankkiryhmän ulkopuolisessa omistuksessa oli vuoden lopussa runsaat 46 prosenttia.

Vuoden 2000 aikana OKOn A-osakkeen kurssikehitys oli nouseva. Vuoden lopussa osakkeen kurssi oli 13,76 euroa eli 23 prosenttia korkeampi kuin edellisen vuoden lopussa. Vuoden ylin kurssi oli 13,99 euroa ja alin kurssi 9,93 euroa. A-sarjan osakkeelle ehdotetaan maksettavaksi osinkoa 1,27 euroa vuodelta 2000.

Okopankki Oyj on OKOn tytäryhtiö, joka harjoittaa vähittäispankkitoimintaa pääkaupunkiseudulla.

OP-Rahoitus Oy tarjoaa kohde- ja saatavavakuudellisia rahoituspalveluita ja täydentää niillä Osuuspankkiryhmän muiden yksiköiden rahoitustuotevalikoimaa. Yhtiön toiminnan painopiste on autokaupan, kuljetuskaluston, työkonien, teollisuuden koneiden ja laitteiden sekä laskusaatavien rahoituksessa.

Opstock Oy on arvopaperivälitystä, corporate finance -toimintaa, omaisuudenhoitoa ja sijoitustutkimusta harjoittava yhtiö. Pankkiryhmän investointipankkitoiminta on keskitetty Opstockiin. Osuuspankkien ja niiden asiakkaiden arvopaperivälitys hoidetaan Opstockin kautta.

Muut OPK:n tytäryhtiöt

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumiin on keskitetty pankkiryhmän vakuutusliiketoiminta ja sen kehittäminen. Aurumin tuotevalikoimaan kuuluu kattavat henki-, eläke- ja sijoitusvakuutuspalvelut. Yhtiö hoitaa myös suhteet muihin vakuutusyhtiöihin, joiden tuotteita Osuuspankkiryhmän palveluverkosto välittää.

OP-Rahastoyhtiö Oy hallinnoi Osuuspankkiryhmän sijoitusrahastoja. Yhtiö käyttää rahasto-osuuksien myynissä osuuspankkien ja Okopankin palveluverkostoa sekä pankkiryhmän Internet-palveluita.

OP-Asuntoluottopankki Oyj myöntää osuuspankkien kautta pitkäaikaisia asuntoluottoja turvaavia vakuuksia vastaan. Pankki rahoittaa toimintansa laskemalla liikkeeseen OP-Asunto-obligaatioita. Pankki sai toimiluvan heinäkuussa, ja se aloitti toimintansa vuodenvaihteessa 2000-2001.

OP-Kotipankki Oyj:n keskeisiä tuotteita ovat kauppiasverkoston myynnin rahoitukseen tarkoitettu käteisluotto sekä Osuuspankkiryhmän kortteihin liitettävä kultakorttiluotto ja KultakorttiMasterCard. Syyskuussa 2000 Kotipankki perusti yhdessä Sonera Plaza Oy:n kanssa yrityksen, joka tarjoaa kattavat finanssipalvelut Internet-portaali

*Osuuspankkien asiakkailla
on läheinen suhde
raha-asioidensa hoitajaan.
Lähes kolmannes asiakkaita
on omistajajäsenenä
mukana osuuspankkinsa
päättöksenteossa.*

Sonera Plazan kuluttaja-asiakkaille.

FD Finanssidata Oy on tietotekniikkayhtiö, joka toimii pankkiryhmän tietojärjestelmien integroijana ja tuottaa ryhmälle tietoteknisiä kehittämis-, ylläpito- ja tuotantopalveluita.

Osuuspankki Realum on omaisuudenhoitopankki, jonka toiminta päättyy suunnitelmien mukaan viimeistään vuonna 2004.

Muut yhteisöt

Osuuspankkien Eläkekassa huolehtii pankkiryhmän lakisääteisestä eläketurvasta ja *Osuuspankkien Eläkesäätiö* toimintapiiriinsä kuuluvien henkilöiden lisäeläketurvasta.

Virtuaalinen Suomi Oy on vuonna 1999 perustettu OPK:n osakkuusyhtiö. Se kehittää ja markkinoi Internet-pohjaisia verkkopalveluita ja tuo keväällä 2001 markkinoille Mainio.net-kuluttajaportaalin.

Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö on pankkiryhmän sisäinen vakuutusyhtiö. Se on osa ryhmän sisäistä riskienhallintajärjestelmää.

Osuuspankkien Vakuusrahasto on pankkiryhmän sisäinen vakuusrahasto, jonka toiminta päättyy vuoden 2004 loppuun mennessä.

Osuuspankkiryhmän hallinto

Nykymuotoinen Osuuspankkiryhmä aloitti toimintansa heinäkuun 1. päivänä 1997. Ryhmän (osuuspankkien yhteenliittymän) toiminnasta on säädetty osuuspankkilaissa. Osuuspankkiryhmän muodostavat keskusyhteisö Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta (OPK), sen jäsenosuuspankit sekä OPK:n ja jäsenosuuspankkien konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset. Lain mukaan Osuuspankkiryhmää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja Osuuspankkiryhmään kuuluvat luottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista.

Osuuspankkiryhmä on Suomessa ainutlaatuinen, erityislainsäädännöllä säädelty taloudellinen kokonaisuus. Toimintamallille löytyy kuitenkin useita menestyviä esikuvia muualta Euroopasta, esim. hollantilainen Rabobank.

Osuuspankkiryhmän juridiikkaa on selvitetty tarkemmin ryhmän tilinpäätöksessä, joka on tämän julkaisun liitteenä.

Osuuspankeissa ylintä päätösvaltaa käyttää omistajajäsenistä muodostuva osuuskunnan kokous tai edustajisto, joka valitsee pankille hallintoneuvoston. Hallintoneuvosto puolestaan valitsee pankille johtokunnan, jossa on sekä omistajajäsenten että pankin ammattijohtajien edustajia.

Ryhmän keskusyhteisössä OPK:ssa ylin päätösvalta on osuuskunnan kokouksella ja sen valitsemalla hallintoneuvostolla. Operatiivista päätösvaltaa käyttää hallintoneuvoston valitsema johtokunta, joka koostuu ammattijohtajista.

OPK:n hallintoa on selvitetty tarkemmin tämän julkaisun sivulla 42.

Pankkiryhmän keskuspankki Osuuspankkien Keskuspankki Oyj on keskusyhteisö OPK:n tytäryhtiö. OKOssa ylin päätösvalta on yhtiökokouksella ja sen valitsemalla hallintoneuvostolla. OKOn hallintoneuvoston enemmistö koostuu OPK:n hallintoneuvoston jäsenistä. OPK:n johtokunnan puheenjohtaja toimii myös OKOn johtokunnan puheenjohtajana. OKOssakin operatiivista päätösvaltaa käyttää hallintoneuvoston valitsema OPK:n ja OKOn ammattijohtajista koostuva johtokunta.

OKOn hallintoa on selvitetty tarkemmin OKOn omassa vuosikertomuksessa.

Osuuspankkiryhmä on kaikkien suomalaisten pankki ja luotettava raha-asioiden asiantuntija. Yrittäjälle Osuuspankkiryhmä on osaava kumppani, jonka monipuoliset palvelut vapauttavat aikaa olennaiseen: yrityksen toiminnan hoitamiseen.

Toiset hoitavat pankki-asiansa omalta tietokoneeltaan, toiset piipahtavat tarpeen tullen lähimmässä konttorissa. Osuuspankkiryhmän intressinä on pystyä vastaamaan asiakkaidensa erilaisiin tarpeisiin.

OSUUSPANKKIRYHMÄN TOIMINTA

Omistajajäsenet

Osuuspankit ovat yritysmuodoltaan osuuskuntia. Omistajajäsen saa rahanarvoisia etuja ja voi pankin omistajana olla mukana vaikuttamassa oman osuuspankkinsa menestykseen.

Omistajajäsenten lukumäärä kasvoi vuoden 2000 aikana 77 000:lla. Vuoden lopussa omistajajäseniä oli 875 000. Tavoitteena on, että määrä ylittää miljoonan vuonna 2002.

Osuuspankkiryhmän pankit palkitsevat omistajajäseniä ja etuasiakkaita pankkipalveluiden käytön keskittämistä Platinabonuksilla. Vuonna 1999 käyttöön otetun Platinan kehittämistä jatkettiin vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden odotuksia. Bonusten käyttökohteiden ja bonusten kertymisessä huomioon otettavien palveluiden määrä lisäytyi. Muun muassa OP-Rahoituksen ja OP-Kotipankin luotot kerryttävät nyt bonuksia, ja lainan automaattisen veloituksen palvelumaksut on otettu bonusten käyttökohteeksi. Vuoden 2000 lopussa Platinabonuksia oli kertynyt 720 000 asiakkaalle 20 miljoonan euron arvosta.

Asiakkaat

Osuuspankkiryhmällä on runsaat 2,9 miljoonaa asiakasta. Asiakasmäärän kasvu jatkui edelleen vuonna 2000: lisäys oli 72 000. Henkilöasiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana 67 000:lla ja yritysasiakkaiden määrä 5 000:lla.

Pankkiryhmän markkinaosuus euromääräisistä luotoista nousi vuoden 2000 aikana 1,7 prosenttiyksikköä 31,9 prosenttiin. Osuus euromääräisistä talletuksista kasvoi yhden prosenttiyksikön 31,2 prosenttiin.

Asiakashankinnassa painotettiin myös pk-yrityksiä. Kauppa- ja teollisuusministeriön heinäkuisen tutkimuksen mukaan 46 prosenttia kaikista yrityksistä käytti Osuuspankkiryhmän pankkia – ja 34 prosenttia pääpankkinaan.

Osuuspankit saivat uusia asiakkaita myös metsänomistajien keskuudesta, ja markkinaosuus nousi runsaaseen 60 prosenttiin. Maatilojen rahoituksessa Osuuspankkiryhmä vahvisti markkinajohtajan asemaansa. Vuoden lopussa markkinaosuus oli runsaat 62 prosenttia.

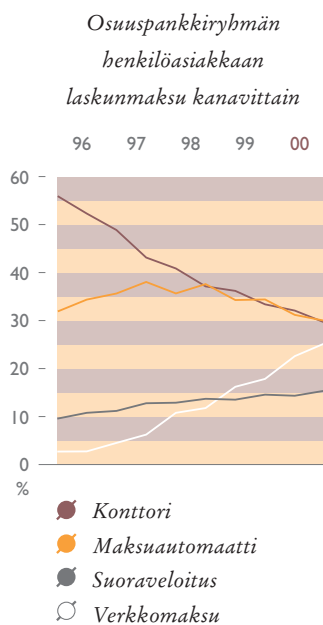
Palveluverkko

Osuuspankkiryhmän monikanavainen palveluverkko koostuu konttoreista, palvelupisteistä ja automaateista sekä puhelinpalvelusta ja verkkopalveluista. Palveluverkko muodostaa kiinteän kokonaisuuden, jonka osat tukevat toisiaan asiakaspalvelun eri vaiheissa.

Pankkipalvelut sähköistyvät

Sähköisten pankkipalveluiden käyttö kasvoi edelleen vuoden 2000 aikana. Vuoden lopussa jo yli 85 prosenttia asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tehtiin sähköisinä itsepalveluina. Internet-palveluiden käyttö lisääntyi nopeimmin. Internet-tapahtumien määrä ylitti loppuvuonna jo selvästi konttoreissa tehtyjen peruspalvelutapahtumien määrän. Myös GSM- ja WAP-tapahtumat kasvoivat merkittävästi edellisvuotisesta. Suoraveloitustalokirjojen määrä kasvoi vuoden aikana 15 prosenttia. Kaikkiaan valtakirjoja oli vuoden lopussa noin 2,5 miljoonaa.

Verkkopalvelusopimusten määrä kasvoi vuoden aikana lähes 29 prosenttia 572 000:een. Julkisissa tiloissa ja konttoreissa tai itsepalvelupisteissä olevien Internet-asiakaspäätteiden määrä kasvoi 313:sta 415:een.

Osuuspankkiryhmän Internet-palveluja laajennettiin ja uudistettiin vuoden aikana sekä osissa että kokonaisuutena. Mittava kokonaisuudistus jatkui koko vuoden, ja uudistunut palvelu tulee asiakkaiden käyttöön vuoden 2001 alkupuolella. Uusi versio on helpokäyttöisempi sekä aiempaa paremmin asiakkaan tarpeista rakentuva. Samalla asiakkaille tarjotaan mahdollisuus rakentaa oma personoitu pankkipalvelunsa. Uudessa palvelussa on huomioitu erityisesti sähköisen tunnistautumisen vaatimukset.

Kesäkuussa mahdollistui Väestörekisterikeskuksen sähköisen HST-henkilökortin käyttö osuuspankin pankkipalveluihin tunnistautumisessa. Sähköinen tunnistaminen mahdollistaa kaikkien pankkipalvelujen laajan käytön ja myös oikeudellisesti sitovien sopimusten teon omalta tietokoneelta. Vuoden 2001 alkupuolella Osuuspankkiryhmä tuo markkinoille oman sähköisellä varmenteella varustetun sirullisen pankkikortin.

Pankkiryhmä on mukana Digita Oy:n digitaalitelevision pilotoitihankkeessa. Hankkeen tulokset hyödynnetään tarjottaessa Osuuspankkiryhmän interaktiivinen pankkipalvelu tulevassa digitaalisessa televisiossa.

Verkkopankkipalvelut – läpimurto viidessä vuodessa

Internet-pohjaiset pankkipalvelut tulivat markkinoille vuonna 1996, ja vuoden 2000 lopulla Osuuspankkiryhmässä Internet-tapahtumien määrä ylitti konttoritapahtumien määrän. Suomi on koko ajan kulkenut kehityksen kärjessä niin uusien Internet-palvelujen kuin turvaratkaisujenkin käyttöönotossa. Suomessa on jo yli miljoona verkkopankkipalvelujen käyttäjä.

Paljon käyttäjiä...

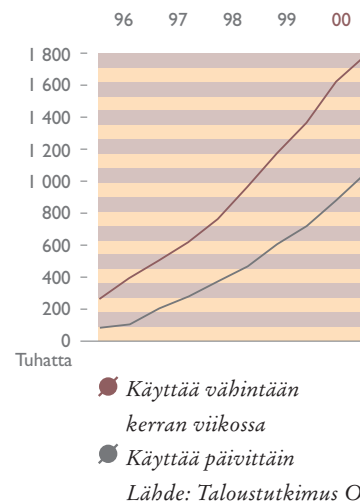
Taloustutkimus Oy:n viime vuoden lopulla tekemän tutkimuksen mukaan lähes 2,3 miljoonaa suomalaista on joskus käyttänyt Internetiä. Vähintään kerran viikossa verkossa käy yli 1,8 miljoonaa suomalaista. Päivittäin tai lähes päivittäin Internetiä käyttäviäkin on jo yli miljoona. Käyttö on lisääntynyt jyrkästi viiden viime vuoden aikana.

...ja käyttömahdollisuuksia

Verkkopankkipalvelujen suosion kasvua vauhdittaa Suomessa palvelujen helppo saatavuus: kaikilla pankeilla on omat palvelunsa, ja suurella osalla suomalaisista on helppo pääsy Internetiin.

Noin joka kolmannessa kodissa on Internet-yhteys, ja lähes 1,2 miljoonaa suomalaista käyttää kotiyhteyttään viikoittain. Toimihenkilö- ja lapsiperheistä yhteys on joka toisella, yrittäjistä enemmän kuin puolella ja maatalousyrittäjistä yli 40 prosentilla. Lisäksi Internetin käyttömahdollisuuksia tarjoavat esimerkiksi työpaikat, kirjastot ja oppilaitokset. Työpaikalta Internetissä käy viikoittain lähes 900 000 suomalaista ja opiskelupaikalta noin 330 000.

Internet-käyttäjämäärät

Maksu- ja käteisautomaatit sekä pankki- ja luottokortit ovat jokaiselle tuttuja ja käteviä raha-asioiden hoidon välineitä – erityisesti Osuuspankkiryhmän asiakkaille.

Automaatit ja kortit aktiivisessa käytössä

Osuuspankkiryhmän asiakkaila oli vuoden lopussa 1,75 miljoonaa pankki- tai luottokorttia. Keväällä laajennettiin Visa Electron -kortin käyttö käteisautomaatista myös ostosten maksamiseen. Vuonna 2000 jo 75 prosenttia Osuuspankkiryhmän korteista on maksamiseen soveltuvia. Maksutapahtumien määrä kasvoi 5 prosenttia edellisvuotisesta. Pelkästään käteisautomaattikäyttöön tarkoitettujen korttien osuus supistui.

Pankkiryhmällä oli vuoden lopussa 669 maksuautomaattia eli yhtä monta kuin vuotta aikaisemmin. Osuuspankin asiakkaiden käytössä on myös Sampo Pankin runsaat 300 yhteiskäytössä olevaa maksuautomaattia. Internet-käytön suosion vuoksi maksuautomaattitapahtumien määrä supistui edelleen.

Automatia Pankkiautomaatit Oy:llä oli vuoden lopussa noin 1 900 Otto.-käteisautomaattia. Osuuspankkiryhmän asiakkaiden käteisnostojen määrä kasvoi 2 prosenttia vuodesta 1999.

Osuuspankkiryhmä edelläkävijänä

- Laskun maksu puhelinpalveluna 1993, ensimmäisenä Suomessa.
- VISA-saldon kysely automaattisena puhelinpalveluna 1994, ensimmäisenä Suomessa.
- WWW-ympäristössä toimiva päätepalvelu 1996, toisena maailmassa, ensimmäisenä Euroopassa.
- GSM-pankkipalvelu 1996, ensimmäisenä maailmassa ilman apuohjelmia.
- Käteisen nosto kaupan kassalta 1997, ensimmäisenä Suomessa.
- Yksityishenkilön MasterCard-luottokortti 1997, ensimmäisenä Suomessa.
- Kansainvälinen innovaatiopalkinto GSM-palvelulle 1997.
- Kaupan ja pankin välinen extranet-yhteys 1998, ensimmäisenä Suomessa.
- Nokia Communicatorin käyttö pankkipalveluihin 1998, ensimmäisenä maailmassa.
- Osakeannit Internetissä 1998, ensimmäisenä pankkina Suomessa.
- Asiakkaan henkilökohtaisten tarpeiden mukaan muuntuva paikallinen Internet-palvelu 1998, ensimmäisenä Suomessa.
- WAP-pankkipalvelut 1999, WAP-sijoituspalvelut ensimmäisenä Suomessa.
- Visa Electron -kortti myös maksamiseen, huhtikuu 2000.
- Sähköinen henkilökortti myös pankkipalveluihin 2000, ensimmäisenä maailmassa.
- Valuutta- ja rahamarkkinakauppa verkossa, rahamarkkinakauppa ensimmäisenä Suomessa 2000.
- Keskon Plussa-tili 2000.
- Yhteistyö Sonera Plazan kanssa, finanssi-palvelut kuluttajaportaaliin.
- Osuuspankkiryhmän verkkopalvelu oli pankeista paras käytön helppoudessa, luotettavuudessa ja toimivuudessa Suomen Gallup Web Oy:n tekemässä verkkopalvelujen käyttäjätyytyväisyys- ja kävijäprofiilitutkimuksessa elokuussa 2000.
- Osuuspankkiryhmä sai parhaan arvosanan Icon Medialabin tutkimuksessa suomalaisten verkkopankkien käytettävyydestä tammikuussa 2001.

Osuuspankin 0100 0500 Puhelinpalvelu

Puhelinpalvelu on osa pankkiryhmän monikanavaista palveluverkkoa. Palvelu on rakennettu yhteistyössä osuuspankkien kanssa yhdessä sovitun konseptin pohjalta. Puhelinpalvelu tukee osuuspankkeja siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman kattavaa palvelua väljin palvelujoin.

Puhelinpalvelun valikoima kattaa kaikki yksityisasiakkaiden palvelut. Numerosta 0100 0500 asiakkaat saavat henkilökohtaista palvelua kuutena ja automaattipalvelua seitsemänä päivänä viikossa. Puheluja tuli kuukausittain 15 000 – 21 000.

Vuonna 2000 Puhelinpalvelun valikoimaan lisättiin osakevälitys ja matkavakuutukset sekä ruotsinkielinen palvelu. Puhelinpalvelun tehtävänä on lisäksi vastata sähköpostiviesteihin ja avata Kesko-yhteistyöhön liittyvät Plussa-tilit osuuspankkeihin.

Toimipisteissä neuvotaan

Osuuspankkiryhmällä oli vuoden 2000 lopussa 709 konttoria eli 8 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Palvelupisteiden määrä kasvoi kahdella 34:ään. Ne ovat lähinnä neuvontaan ja pankkipalveluiden myyntiin tarkoitettuja toimipaikkoja, jotka yleensä sijaitsevat suurten kauppakeskusten yhteydessä. Vuoden aikana aloitettiin hanke, jonka tavoitteena on kehittää tulevaisuuden toimipaikkamalleja, jotka vastaavat asiakkaiden muuttuvia tarpeita ja muuttuvaa toimintaympäristöä.

OKOlla on sivukonttori Tukholmassa ja edustustot Pietarissa ja Tallinnassa.

Verkottuminen

Kotimaiset yhteistyökumppanit toiminnan tukena

Osuuspankkiryhmän linjana on verkottua muiden finanssialan toimijoiden kanssa. Merkittävä yhteistyö keskeisten vakuutusyhtiöiden kanssa alkoi jo vuoden 1999 lopulla, jolloin Osuuspankkiryhmä, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi allekirjoittivat yhteistyösopimuksen.

Huhtikuussa Ilmarinen ja Osuuspankkiryhmä sopivat lakisääteisten TEL- ja YEL-vakuutussopimusten markkinoinnista ja myymisestä osuuspankkien ja Okopankki Oyj:n konttoreissa. Touko-kesäkuussa toteutettujen Pohjola-Yhtymän omistusjärjestelyjen jälkeen Osuuspankkiryhmä, Pohjola-Yhtymä, Suomi ja Ilmarinen ovat jatkaneet selvityksiä liiketoiminta-alueista, joissa voidaan lisätä kaikkia osapuolia hyödyttävää yhteistoimintaa.

Syksyllä aloitettiin Sonera Plazan kanssa yhteistyö, joka tähtää siihen, että Osuuspankkiryhmän pankkipalveluita tarjotaan asiakkaille Sonera Plazan kuluttajaportalissa. Osuuspankkiryhmän, Pohjola-yhtiöiden ja A-lehtien yhdessä omistama Virtuaalinen Suomi Oy tuo markkinoille oman Mainio.net-kuluttajaportalinsa vuonna 2001. Lisäksi aloitettiin yhteistyö kahden maaseutuyrittäjälle suunnatun portaalin kanssa.

Osuuspankkiryhmä ja Kesko toivat syksyllä markkinoille Plussa-tilin. Se on osuuspankin tili, jota voidaan käyttää K-plus Oy:n Plussa-kortilla ostosten maksuun ja käteisen nostoon K-ryhmän kaupoissa. Plussa-tili tuli markkinoille vuoden lopulla. Tavoite on, että Plussa-tiliä voitaisiin käyttää kaikissa K-ryhmän liikkeissä vuoden 2001 loppuun mennessä.

Ensi kokemukset yhteistyöstä ja Plussa-tilistä ovat olleet myönteisiä. Yhteinen hanke toteutettiin suunnitellulla tavalla ja aikataululla. Toimialarajat ylittävä yhteistyö on merkittävä askel verkottumisessa, jossa yrityksen omaa etua lisää kumppaneiden yhteinen etu.

*Raha-asioiden hoitaminen
onnistuu kätevästi myös
pubelimella. Osuuspankin
Pubelinpalvelun piiriin
kuuluvat jo kaikki
yksityisasiakkaiden
palvelut.*

Yhteistyötä syvennettiin myös maa- ja metsäsektorin keskeisten sidosryhmien kanssa. Erityistä huomiota kiinnitettiin kaupungissa asuviin metsänomistajiin sekä metsänhoitoyhdistyksiin ja puunostajiin.

Kansainväliset kumppanit – kanava maailmalle

Osuuspankkiryhmä on OKOn kautta jäsen eurooppalaisten osuuspankkien yhteistyöryhmässä Unico Banking Groupissa. Unico-ryhmään kuului vuonna 2000 kuusi täysjäsentä ja kolme liitännäisjäsentä, jotka ovat kotimaassaan johtavien vähittäispankkiryhmien keskuspankkeja. Näiden pankkiryhmien taseiden yhteenlaskettu loppusumma oli vuonna 1999 lähes 2 100 miljardia euroa. Pankeilla oli henkilökuntaa yli 400 000 ja kontoreita noin 40 000.

Unico-pankkien konttorit muodostavat Osuuspankkiryhmän asiakkaille Euroopan laajuisen palveluverkon, joka toimii myös myyntikanavana yritys- ja yhteisöasiakkaiden osake- ja joukkovelkakirjaemissioille.

Talouden globalisoituminen sekä yhtenäisen euro-alueen muodostuminen on tiivistänyt Unico-yhteistyötä. Yhteistyön painopiste oli vuonna 2000 edelleen maksuliike-, kassanhallinta- ja kansainvälisten pääomamarkkinapalveluiden kehittämisessä ja tarjoamisessa yrityksille. Unico-pankkien yhdessä kehittämä UniCash-kassanhallintapalvelu otettiin Osuuspankkiryhmän palveluvalikoimaan vuoden 1999 lopulla.

Unico Banking Groupin jäsen- pankki/pankkiryhmän keskuspankki	Pankkiryhmän tase*, mrd. €	Pankkiryhmän konttorit*, lukumäärä
Crédit Agricole, Ranska	439,5	8 000
DG Bank, Saksa	916,9	18 200
ICCREA, Italia	83,5	2 900
Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Suomi	26,0	700
Rabobank, Alankomaat	281,2	1 800
RZB-Austria, Itävalta	87,6	1 900
Banco Cooperativo Español, Espanja **	27,5	3 800
KBC Bank and Insurance, Belgia ***	156,2	1 500
Union of Swiss Raiffeisenbanks, Sveitsi **	47,0	1 300
Unico Banking Group	2 065,4	40 100

* 31.12.1999 tiedot ** liitännäisjäsen *** erosi vuoden 2000 lopussa

Rahoituspalvelut

Yli kolmannes uusista asuntoluotoista Osuuspankkiryhmästä

Osuuspankkiryhmä on mukana elämän eri käänteissä. Yksi tärkeä käänne on oman asunnon hankinta. Osuuspankkiryhmä on jo pitkään ollut vahva ja monipuolinen asuntorahoittaja.

Kotitalouksien asuntoluottokanta kasvoi Osuuspankkiryhmässä vuoden aikana 13 prosenttia ja oli vuoden lopussa 8,2 miljardia euroa. Markkinaosuus vuoden 2000 uusista asuntoluotoista nousi 36 prosenttiin. Kasvua vauhditti pankkiryhmän hyvä yritysokuva asuntorahoittajana, kilpailukykyinen hinnoittelu ja Osuuspankkiryhmän Asutopalvelu-palvelumuoto joka vastaa rahoituksen lisäksi kaikkiin muihinkin asunnon hankintaan liittyviin tarpeisiin.

Asuntopalvelun sisältöä kehitettiin erityisesti omakotirakentamisen osalta. Yhteistyökumppaneita lisättiin ja rakentajille tarjottiin uusia kontaktikanavia. Tämä toi asiakkaille runsaasti uusia asunnon hankintaan ja rahoitukseen liittyviä palveluja. Osuuspankkiryhmän markkinaosuus omakotirakentamisen rahoituksessa on ylivoimainen.

Asuntopalvelu täydentyi vuoden aikana myös Kultaturva Kotivakuutuksella, joka sisältää monia erityisesti asuntolaina-asiakkaalle merkittäviä erikoisominaisuuksia ja etuja.

Myös Asuntopalvelu Internetissä uudistettiin. Sivut tarjoavat nyt entistä monipuolisemmat ja käyttäjäystävällisemmät asiakokonaisuudet sekä laskurit ja tiedot asunnon hankinnassa tärkeistä yhteistyökumppaneista.

Yhteistyötä YIT-Yhtymän kanssa Alfa-asuntojen tuotannossa jatkettiin. Uusia Alfa-asuntoja tuotettiin noin 500.

OP-Asuntoluottopankki perustettiin

Osuuspankkiryhmän uusi asuntoluottopankki sai toimiluvan kesällä. OP-Asuntoluottopankki Oyj on osuuspankkien uusi asuntorahoitusmuoto, joka täydentää Osuuspankki-

Asuntorahoitukselle riittää kysyntää

Talletuspankeista nostettiin vuonna 2000 uusia asuntoluottoja yhteensä 7,5 miljardia euroa. Määrä oli runsaat 10 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna, jolloin luottojen kysyntä oli poikkeuksellisen matalan korkotason johdosta ennätyskellisen vilkasta. Osuuspankkiryhmän asuntoluottokanta kasvoi runsaat 13 prosenttia eli selvästi enemmän kuin markkinoilla keskimäärin. Ryhmän markkinaosuus asuntoluottokannasta kasvoi 0,9 prosenttiyksikköä 33,6 prosenttiin.

Pankkien asuntoluottokannan kasvu perustui kotitalouksien vahvaan rahoitusasemaan. Keskimääräinen velkaantumistaso pysyi suhteellisen matalana, vaikka kotitalouksien väliset erot tulivatkin tässä suhteessa aiempaa suuremmiksi.

Asumisen ja yritystoiminnan keskittymisen entistä selvemmin muutamiin kasvukeskukseen ylläpiti viime vuonna asuntojen kysyntää. Asuntomarkkinoita uhannut paikallinen ylikuumeneminen vältettiin, kun Euroopan keskuspankki kiristi rahapolitiikkaansa tuntuvasti ja

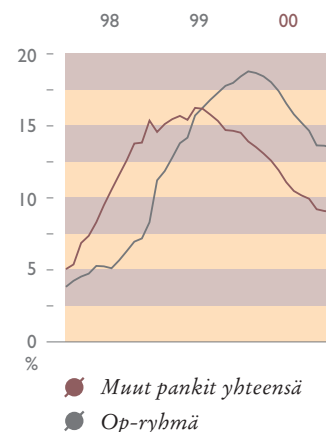
kun sekä pankit että asiakkaat tulivat sen johdosta lainamarkkinoilla varovaisemmiksi.

Asuntojen hinnat kääntyivät loivaan laskuun vuoden jälkipuoliskolla neljä vuotta jatkuneen, ajoittain erittäin nopean nousun jälkeen. Vuoden 2000 lopussa asuntojen hinnat olivat koko maassa lähes samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Pääkaupunkiseudulla kerrostaloasunnnot halpenivat vuoden lopulla hieman keskimääräistä enemmän, joten hintaeron kasvu pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välillä pysähtyi ainakin tilapäisesti.

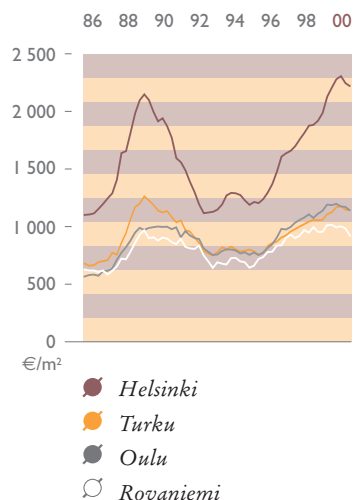
Asumisen muodot muuttuvat

Suomen asuntokanta ei enää ole poikkeuksellisen omistusasuntopainotteinen. Ero muihin Länsi-Euroopan maihin on 1990-luvun alkupuolelta lähtien kaventunut muun muassa uusien asumismuotojen kuten asumisoikeusasuntojen yleistymisen myötä. Vuosituhannen vaihteessa omistusasuntojen osuus koko asuntokannasta oli noin 60 prosenttia, kun se vuosikymmen aikaisemmin oli yli 70 prosenttia.

Pankkien asuntoluottokanta
12 kk:n muutos

Vanhon kerrostaloasuntojen
nimellishinnat

*Koti kuin koti, asuinpaikka
kuin asuinpaikka
Osuuspankkiryhmällä on
merkittävä asema
suomalaisten asunto-
rahoittajana.*

ryhmän vahvaa osaamista asuntoluototuksessa. Pankki myöntää osuuspankkien kautta pitkiä asuntoluottoja turvaavia vakuuksia vastaan. Asuntoluottopankin varainhankinta perustuu vakuudellisiin, vähäriskisiin OP-Asunto-obligaatioihin, joiden vakuutena ovat Asuntoluottopankin myöntämät luotot vakuuksineen.

Uusia OP-Kiinteistökeskuksia – markkinaosuus kasvoi

Asuntokauppojen kokonaismäärä väheni Suomessa vuodesta 1999. OP-Kiinteistökeskukset tekivät vuoden aikana noin 9 000 asuntokauppaa. Liikevaihto kasvoi 7 prosenttia vuodesta 1999.

OP-Kiinteistökeskusten markkinaosuus nousi erityisesti kasvukeskuksissa. Vuoden aikana perustettiin useita uusia toimipisteitä, joilla tavoitellaan lisää markkinaosuutta. Vuokra-asumisen suosio lisääntyi, ja OP-Kiinteistökeskusten välittämien vuokra-asuntojen määrä kasvoi 16 prosenttia vuodesta 1999.

OP-Kiinteistökeskus on välityslikkeistä ainoana mukana verkossa toimivassa kullattajien markkinapaikassa (ostajamyy.com), jonka palvelut avattiin loppuvuodesta 2000. Vastaisuudessaakin asuntokaupan verkkopalvelua kehitetään yhä asiakassuuntautuneemmaksi ja monipuolisemmaksi.

Korttiluottojen suosio kasvoi

Kulutusluottojen kanta kasvoi lähes 8 prosenttia 1,5 miljardiin euroon, ja markkinaosuus nousi hieman. Uusien kulutusluottojen määrä supistui 3 prosenttia. Korttiluottojen suosio kasvoi merkittävästi niiden helppokäyttöisyyden ja monipuolisuuden ansiosta. Niiden osuus koko Osuuspankkiryhmän kulutusluottokannasta on jo yli 10 prosenttia. Kilpailu markkinoilla on kireää, ja yhä useammin luottoa otetaan rahoitusyhtiöstä.

Kattava Takaisinmaksuturva

Noin 40 prosenttiin Osuuspankkiryhmän myöntämistä asuntoluotoista ja 25 prosenttiin kulutusluotoista liitetään Luoton Takaisinmaksuturva. Se on markkinoiden kattavin lainaan liitettävä vakuutus, joka sisältää turvan sairaudesta tai tapaturmasta johtuvan työkyvyttömyyden, työttömyyden tai vakavan sairauden sekä kuoleman ja tapaturmaisen pysyvän haitan varalta.

Asema pk-yritysten rahoittajana vahvistui

Osuuspankkiryhmällä on vankka asema ja hyvä yrityskuva pk-yritysten keskuudessa. Joka kolmas pk-yritys pitää Osuuspankkiryhmän pankkia pääpankkinaan.

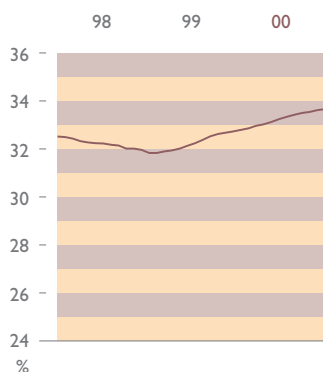
Osuuspankkiryhmän yritysluottojen kanta kasvoi 10 prosenttia 5,2 miljardiin euroon. Ryhmän markkinaosuus yritysluototuksesta nousi 3,3 prosenttiyksikköä 25,5 prosenttiin.

Luottokannan ja markkinaosuuden kasvu perustui ryhmän pankkien perinteisiin vahvuuksiin. Oman toimialueen hyvä tuntemus sekä paikallinen, joustava päätöksenteko tukevat menestystä yritysasiakkaiden parissa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön heinäkuisen tutkimuksen mukaan 46 prosenttia kaikista yrityksistä käytti Osuuspankkiryhmän pankkia – ja 34 prosenttia pääpankkinaan.

Osuuspankkiryhmän sisäisen työnjaon mukaan OKO-konserni huolehtii suurten yritysten rahoituksesta. Konsernin yritysluottokanta kasvoi vuoden aikana 13 prosenttia, ja yritys pankkitoiminnan tulos oli selvästi parempi kuin vuonna 1999.

*Op-ryhmän markkinaosuus
kotitalouksien
asuntoluottokannasta*

Vuoden aikana tehostettiin erityisesti osuuspankkien ja OKO-konsernin yhteistyötä pk-yritysten rahoituspalvelujen monipuolistamiseksi.

Maa- ja metsätalouden luototus kasvoi

Maatalouden investointeja hidastivat osaltaan uuden maaseutuelinkeinojen rahoituslain säädännön viivästyminen. Samasta syystä omistajanvaihdokset maataloilla jäivät poikkeuksellisen vähäisiksi. Tuettuun rahoitukseen liittyvistä ongelmista huolimatta maatalouden luottokanta kasvoi edellisestä vuodesta.

Maatilojen rahoituksessa ja metsänomistajien palvelijana Osuuspankkiryhmä on Suomessa kiistaton markkinajohtaja. Pankkiryhmän luottokanta maa- ja metsätalousasiakkaille kasvoi ja oli vuoden 2000 lopussa runsaat 2 miljardia euroa. Siihen sisältyvät myös korkotukilainat sekä valtion varoista välitetyt lainat.

Kertomusvuoden aikana kehitettiin erityisesti rahoitusyhtiöpalveluja maa- ja metsätalousasiakkaille. Maatilojen käyttöpääoman tarvetta helpottamaan luotiin maataloustukien ennakkorahoitusjärjestelmä. Metsänomistajille tarjottiin aktiivisesti puukaupan ennakkorahoitusta.

Talletus- ja varallisuudenhoitopalvelut

Osuuspankkiryhmän talletuskanta kasvoi kertomusvuonna 4,2 prosenttia 17,1 miljardiin euroon. Pankkiryhmän markkinaosuus euromääräisistä talletuksista kasvoi yhden prosenttiyksikön 31,2 prosenttiin.

Talletusten koron muuttuminen verolliseksi 1.6.2000 ei aiheuttanut pakoa talletus-tileiltä, vaan talletukset säilyttivät asemansa muuttuneessakin tilanteessa. Niiden osuus finanssivarallisuudesta pysyi ennallaan runsaassa 45 prosentissa. Talletusten suosio vakaa- ja turvallisena sijoituskohteena säilyy vastaisuudessakin merkittävänä. Talletuskanta jakaantuu tulevaisuudessa entistä selkeämmin säästö- ja sijoitusvaroihin ja käyttövaroihin.

Vakuutussäästäminen kasvoi selvästi

Osuuspankkiryhmä tarjoaa asiakkaille kattavan valikoiman henki-, eläke- ja sijoitusvakuutuspalveluja. Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin maksutulo nousi 385 miljoonaan euroon. Aurumin maksutulo kasvoi nopeammin kuin henkivakuutuslalla yleensä, joten yhtiön markkinaosuus nousi 9,5 prosentista noin 10 prosenttiin. Asiakkaiden vakuutussäästöjen määrä nousi 1,2 miljardiin euroon.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksutulosta nousi 38 prosenttiin. Samalla niiden osuus Aurumin koko vastuuvälästä nousi 24 prosenttiin. Kehityksen taustalla on asiakkaiden kasvaneen mielenkiinnon lisäksi kiinteä yhteistyö kaikkien OPK:n varallisuudenhoitopalveluita tuottavien yksiköiden kesken.

Sijoitusrahastojen kasvu jatkui

Sijoitusrahastojen pääomat jatkoivat kasvuaan vuoden 2000 aikana. Suomeen rekisteröityjen rahastojen pääomien kokonaismäärä nousi vuoden aikana 37 prosenttia 13,5 miljardiin euroon. Pääomat kasvoivat erityisesti vuoden ensimmäisellä neljänneksellä: lisäys oli 3,1 miljardia euroa. Sen jälkeen pääomien kasvu hidastui selvästi. Se johtui pitkälti osakemarkkinoiden heikosta kurssikehityksestä, mikä heijastui rahastojen arvomuutoksen lisäksi myös niiden nettomyyntiin. Osakemarkkinoihin liittyvästä epävarmuudesta huolimatta rahastopääomien kasvun arvioidaan jatkuvan edelleen vuonna 2001.

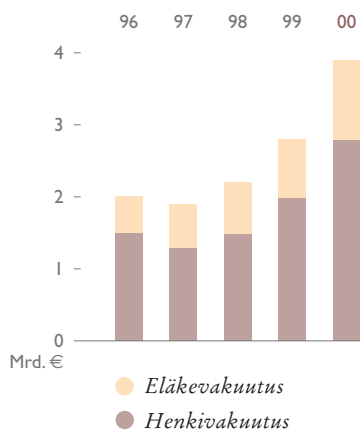
Joka kolmas pk-yritys on valinnut pääpankkinsa Osuuspankkiryhmästä. Ryhmän asema pk-yritysten moni-puolisena rahoittajana vahvistui myös kertomusvuonna.

Vuoden 2000 aikana OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen pääoma kasvoi 31 prosenttia 1,9 miljardiin euroon. Tilikauden päättyessä yhtiön markkinaosuus Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen yhteenlasketusta pääomasta oli 14,2 prosenttia eli lähes sama kuin vuoden alussa.

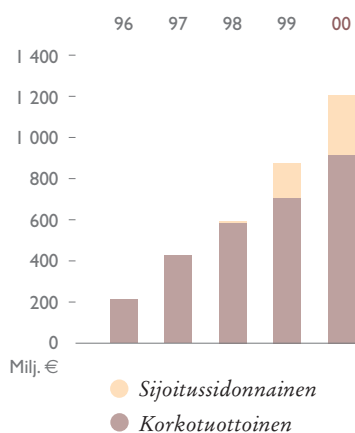
Vuoden aikana aloitti toimintansa kuusi uutta OP-sijoitusrahastoa. Joulukuussa 1999 perustettu OP-Spektri-yhdistelmärahasto aloitti tammikuussa 2000. Rahaston koko ja osuudenomistajien määrä kasvoivat kevään aikana hyvin nopeasti, ja vuoden lopussa rahaston pääoma oli 169,7 miljoonaa euroa. Maaliskuussa perustettiin kolme uutta kansainvälistä toimialarahastoa. OP-Teknologia sijoittaa varansa etupäässä teknologiyhtiöiden osakkeisiin, OP-Trendi johtaviin kuluttajatuotteita valmistaviin yhtiöihin ja OP-Medical lääketeollisuuden ja lääketeknologian sekä bioteknologian alalla toimivien yhtiöiden osakkeisiin.

Lokakuussa 2000 aloitti toimintansa Itä-Euroopan kehittyville osakemarkkinoille varansa sijoittava OP-Itä-Eurooppa-sijoitusrahasto. Rahaston salkunhoitajana toimii Chase Fleming Asset Management. Joulukuussa lanseerattiin OP-Euro Yrityslaina

Vapaaehtoisen henki- ja eläkevakuutuksen maksutulo

Aurumin vastuuvelka

Henkivakuutusten suosio kasvaa

Henkivakuutussäästäminen on voimakkaassa kasvussa. Vakuutusmaksut ovat viime vuosina lisääntyneet noin neljänneksen vuosittain. Vuonna 2000 kasvua kertyi peräti 37 prosenttia. Suosiota lisäävät väestön vaurastuminen, tarve hajauttaa sijoituksia, talletuskorkojen mataluus ja veroedut.

Henkivakuutuksen alaryhmistä suurin on säästöhenkivakuutus. Sen maksutulo kasvoi viime vuonna 50 prosenttia, ja osuus kokonaismaksutulosta oli kaksi kolmasosaa. Vapaaehtoisen eläkevakuutus keräsi runsaan neljänneksen maksutulosta, ja kasvua kertyi runsas kolmannes. Sen sijaan kapitalisaatiosopimukset menettivät maksutuloaan kolmanneksen, ja osuus kokonaismaksutulosta jäi 5 prosenttiin.

Henkivakuutuksiin voi liittää joustavia tuottovaihtoehtoja. Vakuutuksen voi sitoa perinteiseen korkotuottoon tai vakuutuksen voi ottaa sijoitussidonnaisena, jolloin tuotto seuraa valitun sijoitusrahaston tuottoa. Samaan vakuutukseen voi yhdistää myös sekä korko- että sijoitussidonnaisia osia. Viime vuosina sijoitus-

sidonnaiset vakuutukset ovat kasvaneet voimakkaasti.

Vakuutuslalla rakennemuutoksia

Henkivakuutusliiketoiminnassa pankkien omistamat vakuutusyhtiöt ovat viime vuosina vahvistaneet asemiaan ja lisänneet markkinaosuuttaan. Yksi kasvaneista menestyjistä on Osuuspankkiryhmän Aurum.

Kotimaisista henkivakuuttajista Sampo ja Leonia yhdistyivät viime vuonna. Pohjolarhyhmässä Suomi aloitti uudelleen henkivakuutusten myynnin Henki-Pohjolan tilalla. Ruotsalaiset vakuutusyhtiöt ovat lisänneet panostustaan Suomessa. Lisäksi toimilupia on myönnetty myös muille ulkomaalaisille yhtiöille.

Aurum kasvanut nopeasti

Henkivakuutukset ovat yksi Osuuspankkiryhmän ydinliiketoiminta-alueista. Aurum on saanut runsaan viiden vuoden toimintansa aikana lähes 100 000 asiakasta ja kerännyt noin 1,2 miljardiin euroon nousevat vakuutussäästöt.

-sijoitusrahasto, joka sijoittaa varansa ensi sijassa eurooppalaisten yritysten liikkeeseen laskemiin euromääräisiin joukkolainoihin.

Maksuliike vilkastui

Kotimaan maksuliikkeen tapahtumamäärä kasvoi vuoden 2000 aikana. Maksuliikepalvelusopimusten määrä lisääntyi 8,8 prosenttia ja Opnet-linjasiirtosopimusten määrä 6,3 prosenttia.

Ulkomaan maksuliikkeessä lähtevien maksujen määrä kasvoi hieman edellisestä vuodesta. Maksujen automatisointia lisättiin, mikä nopeutti tapahtumakäsittelyä, vähensi virheitä ja alensi kustannuksia. Lähtevien ja saapuvien maksujen rationointiaste kasvoi. Saapuvissa ulkomaan maksuissa se on lähes 70 prosenttia ja lähtevissä maksuissa 65 prosenttia.

Vuoden aikana Osuuspankkiryhmän kilpailukyky kansainvälisessä maksuliikkeessä parani merkittävästi, kun ryhmä liittyi euromaksuliikkeen EBA Clearing -järjestelmään.

Sijoitusrahastoista kansan suosikkeja

Sijoitusrahasto-osuuksia omisti vuoden 2000 lopulla noin 400 000 suomalaista. Suomeen rekisteröityjen rahastoyhtiöiden rahastopääoma oli joulukuun lopussa lähes 13,5 miljardia euroa. Ulkomaille sijoitavissa rahastoissa oli siitä hieman yli 75 prosenttia. Rahastojen pääoma on 15-kertaistunut vuodesta 1995 ja 250-kertaistunut vuodesta 1990. Vuoden 2000 lopussa Suomeen oli rekisteröity 241 sijoitusrahastoa, joista viime vuonna perustettuja oli 64.

Suosituin rahastotyyppi on osakerahasto. Niissä oli viime vuonna lähes puolet rahastopääomasta. Yhdistelmärahastojen osuus oli 15 ja korkorahastojen 12 prosenttia. Noin neljännes rahastopääomasta oli pääosin instituutioiden sijoituksia rahamarkkinarahastoihin. Lisäksi markkinoilla on vipurahastoja, joiden osuus on toistaiseksi pieni.

Vuosi 2000 oli sijoitusrahastotoiminnalle vaikea. Pörssikurssit olivat alamäessä koko maailmassa, mutta jotkut toimialat kehittyivät silti suotuisasti. Nousussa olivat lääketieteellisyys ja rahoitussektori, mutta teknologiaosakkeet menettivät arvostaan lähes kolmanneksen ja teleoperaattorit vieläkin enemmän. Korkorahastot tuottivat paremmin kuin edellisvuonna, kun korot kääntyivät laskuun.

OP-sijoitusrahastoissa 1,9 miljardia euroa

Osuuspankkiryhmä toi ensimmäiset kaksi rahastoaan, OP-Kasvun ja OP-Tuoton, markki-

noille vuonna 1987, kun sijoitusrahastotoiminta Suomessa alkoi. Heikon markkinatilanteen ja 1990-luvun laman takia rahastojen kasvu lähti hitaasti liikkeelle. Vuoden 1992 lopussa OP-rahastoissa oli pääomia vajaat 12 miljoonaa euroa. Vuonna 1997 oli noustu 254 miljoonaan euroon, jonka jälkeen kasvu on ollut nopeaa. Viime vuoden 31:n prosentin kasvu nosti rahastopääoman 1,9 miljardiin euroon.

OP-sijoitusrahastot

Osakerahastot

OP-Delta
OP-Euro Kasvu
OP-Euro Osake
OP-Itä-Eurooppa
OP-Medical
OP-Metsä
OP-Teknologia
OP-Trendi
Opstock Global Equity
Opstock Euro Index
Opstock Finland Index

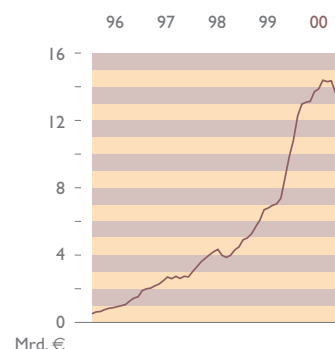
Yhdistelmärahastot

OP-Pirkka
OP-Spektri
OP-Tuotto
Opstock Global Balanced

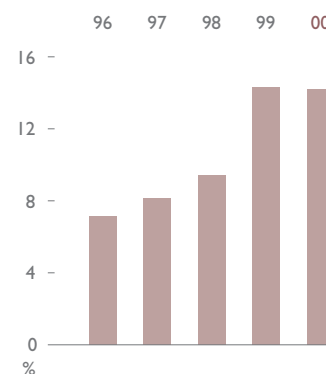
Korkorahastot

OP-Korko
OP-Markka
OP-Euro Yrityslaina
Opstock Euro Bond Index
Opstock Finland Bond Index

*Suomeen rekisteröityjen
sijoitusrahastojen
markkina-arvo*

*OP-Rahastoyhtiön
markkinaosuus Suomeen
rekisteröityjen sijoitus-
rahastojen markkina-arvosta*

Sen avulla Osuuspankkiryhmä pystyy tarjoamaan asiakkailleen entistä edullisemman ja nopeamman euromaksuliikkeen.

Vuoden aikana aloitettiin mittava yritysten verkko- ja Cash Management -palveluiden kehitystyö, joka jatkuu vuonna 2001. Lokakuussa Osuuspankkiryhmä liittyi mukaan EInvoice-standardin kehittämistyöhön, ja verkkolaskutuksen tämä vaihe tulee asiakkaitten kokeiltavaksi alkuvuodesta 2001. Maksuliikepalveluiden kehittäminen painottuu vuonna 2001 verkkolaskutuksen kehittämiseen ja muuhun yritysten verkkoliiketoiminnan edistämiseen.

Muu liiketoiminta

Kiinteistöihin sitoutunut pääoma aleni

Osuuspankkiryhmän kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma oli vuoden lopussa 1,5 miljardia euroa eli 0,2 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin.

Muussa kuin omassa käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma oli vuoden lopussa 1,1 miljardia euroa. Vuokrattavissa olevien kohteiden vuokrausaste oli vuoden lopussa 88 prosenttia ja nettotuotto prosentti 6,0. Vuoden 1999 lopussa vuokrausaste oli 89 prosenttia ja nettotuotto prosentti 5,6.

Euroon valmistautuminen

Koko taloudellinen toimintaympäristö euroistuu vuoden 2002 alusta. Tilirahana markat vaihtuvat euroiksi heti 1.1.2002, jolloin myös eurosetelit ja -kolikot otetaan käyttöön 12:ssa euroalueen maassa. Suomessa markka käy käteisrahana euron rinnalla vielä helmikuun 2002 loppuun.

Osuuspankkiryhmässä kertomusvuoden euro-valmistelut olivat suunniteltua jatkoa aikaisemmalle Emu-projektille. Vuonna 2000 valmistelut keskittyivät lähinnä tietojärjestelmien muutoksiin sekä tiedotus- ja neuvontatehtäviin.

Tietojärjestelmien muutossuunnitelmat valmistuivat, ja eräiden sovellusten toteutustyöt aloitettiin. Valtaosa toteutuksesta ajoittuu kuitenkin vuoden 2001 alkupuolelle, testaukset syksyyn ja käyttöönotto vuodenvaihteen ympärille.

Osuuspankkien euroneuvojaverkosto ajantasaistettiin ja laajennettiin jokaiseen Osuuspankkiryhmän jäsenpankkiin. Vuodenvaihteessa euroneuvoja oli 369. He toimivat pankeissaan eurotiedon välittäjinä ja kouluttajina sekä asiakastuen antajina.

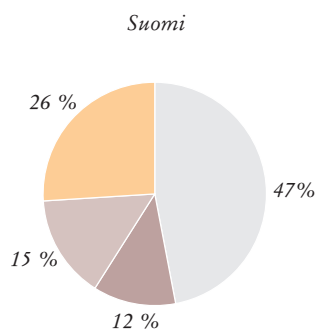
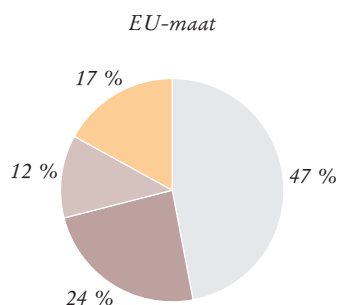
Osuuspankkiryhmän Internet-sivujen euroinformaatiota yksityis- ja yritysasiakkailla ajantasaistettiin, ja ryhmän sisäisten tietoverkkojen käyttöä ajankohtaisen eurotiedon välittämisessä tehostettiin.

Osuuspankkikeskuksen ja osuuspankkien henkilöstölle järjestettiin eurotiedotusta ja -koulutusta, ja osuuspankkien järjestämiä euroaiheisia henkilöstö- ja asiakastilaisuuksia tuettiin esitelmä- ja aineistopalveluin.

Lisäksi tehtiin euroon liittyvää yhteistyötä mm. valtiovarainministeriön, Suomen Pankin ja Suomen Pankkiyhdistyksen kanssa.

Euroon siirtymisen kuluksi Osuuspankkiryhmässä vuosina 2000-2002 on arvioitu runsaat 19 miljoonaa euroa.

Rahastopääoman jakautuminen rahastotyypeittäin
(30.6.2000)

- Osakerahastot
- Korkorahastot
- Rahamarkkinarahastot
- Yhdistelmärahastot

Lähde: Suomen

Sijoitusrahastoyhdistys ry

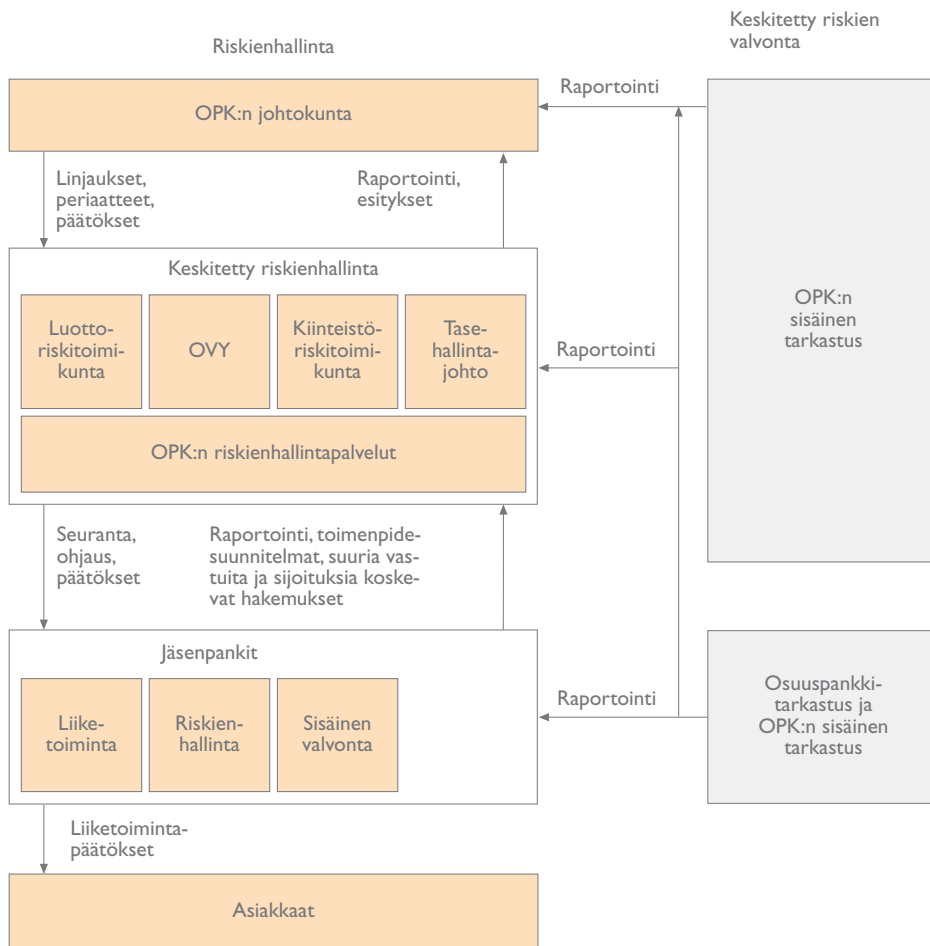
Riskienhallinta

Osuuspankkiryhmän riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden sekä riskienhallinnan asiantuntijoiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on estää hallitsemattomien riskien syntyminen, jotka voisivat vaarantaa yksittäisen jäsenpankin tai koko Osuuspankkiryhmän vakavaraisuuden.

OPK vastaa Osuuspankkiryhmän riskien hallinnasta ryhmätasolla sekä ryhmän riskienhallintajärjestelmien riittävydestä ja ajanmukaisuudesta. OPK antaa jäsenpankeille ohjeita niiden riskienhallinnan turvaamiseksi sekä valvoo jäsenpankkien toimintaa. Kukin jäsenpankki vastaa kuitenkin itse, että pankilla on toimintansa laajuuteen ja riskinottoon nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

OPK asettaa vuosittain koko ryhmän riskinkantokykyä ja eri riskilajeja koskevat riskirajat. Riskirajojen taso sekä mittareiden kattavuus ja sisältö tarkistetaan säännöllisesti. Jäsenpankkien ohjaus ja valvonta tapahtuu pääosin ryhmän riskirajoista johdetun valvontarajajärjestelmän pohjalta. Valvontarajojen puitteissa jäsenpankit vastaavat itse

Osuuspankkiryhmän riskienhallinnan ja -valvonnan organisaatio

riskienhallinnastaan. Jos valvontarajoja rikkoutuu, jäsenpankkeihin voidaan soveltaa eriasteista pankkikohtaista ohjausta.

Riskit luokitellaan luottoriskeihin, kiinteistöliiketoiminnan riskeihin, markkina- riskeihin sekä strategiaan ja operatiivisiin riskeihin. Osuuspankkiryhmän luotto-, kiinteistö- ja markkinariskit ovat alhaisella tasolla. Myös strategiaan ja operatiivisiin riskeihin on monin tavoin varauduttu ja niitä on aktiivisin toimenpitein vähennetty.

Osuuspankkiryhmän riskienhallinnasta ja riskiasemasta on tehty yksityiskohtaisemmin selkoa ryhmän tilinpäätöksessä, joka on tämän julkaisun liitteenä.

Luotettavuus on pankkitoiminnan kulmakivi. Osuuspankkiryhmässä riittävät ja ajanmukaiset riskienhallintajärjestelmät varmistavat osaltaan tämän luottamuksen säilymisen.

HENKILÖSTÖ

Vuoden 2000 lopussa Osuuspankkiryhmän palveluksessa oli 8 535 henkilöä. Vuotta aikaisemmin henkilömäärä oli 8 337. Osuuspankeissa työskenteli 6 463 ja Osuuspankkikeskuksessa (ml. Okopankki) 2 052 henkilöä.

Vuoden aikana Osuuspankkiryhmään palkattiin 670 uutta henkilöä. Osuuspankki-en henkilöstöstä noin 81 prosenttia työskentelee asiakaspalvelussa. Koko pankkiryhmän henkilöstöstä asiakaspalvelua hoitaa 84 prosenttia. Osuuspankkikeskuksen henkilöstöstä asiantuntijatehtävissä toimivia on 30 prosenttia.

Osuuspankkiryhmässä työskentelevistä 12 prosentilla oli korkeakoulututkinto ja 45 prosentilla opistotason tutkinto. Naisten osuus pankkiryhmän henkilöstöstä oli 81 prosenttia ja naisten osuus kaikista esimiehistä 40 prosenttia.

Ryhmän henkilöstö on kokenutta: keskimääräinen palveluksessaoloaika oli vuoden 2000 lopussa 19 vuotta ja keski-ikä 44,8 vuotta.

Menestyksemme syntyy parhaasta osaamisesta, innostavasta työilmapiiristä ja edelläkävijyydestä asiakkaiden tarpeiden toteuttamisessa. Henkilöstön osaamisesta rakennetaan vahvuus, joka vahvistaa menestystämme. Johtamiskulttuurimme ja työilmapiirimme on avointa, kehittymiseen ja yhteistyöhön kannustavaa.

Osaamisesta kilpailuetua

Osuuspankkiryhmän visiossa korostuva kyvykkyys ja kehityshakuisuus haastavat laajaan, monimuotoiseen ja uutta luovaan kehitystyöhön, jota ohjaavat asiakkaitten tarpeet.

Osuuspankkien toiminnan kehittämiseksi painotettiin pankkiryhmän strategian mukaisesti asiakassuuntautuneen toimintatavan syventämistä. Osuuspankkien käyttöön rakennettiin uusi toimintamalli, jossa pankkitasoisista osaamistarpeista johdetaan yksikö- ja henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat. Näiden suunnitelmien kattavuus on tärkeä kehitysmittari koko Osuuspankkiryhmässä. Suunnitelmat perustuvat osaamisprofiileihin, jotka tehdään liiketoimintalähtöisen osaamisrakenteen mukaisiksi.

Osuuspankkikeskukselle luotu osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintamalli vakiintui toimintavuoden aikana. Johto määritteli ja vahvisti strategiset osaamisalueet, joiden kehittämiseen panostetaan ja joilla osaamistason kehitystä seurataan.

Vuoden kuluessa Osuuspankkikeskuksen koko henkilöstö osallistui kokonaisvaltaiseen, organisaation toimintaa ja johtamista kehittävään Rytmiohjelmaan. Osaamisen ja johtamisen kehittämistä on päätetty jatkaa uusilla kehittämisohjelmilla, joissa paneudutaan johtajuuden, näkemyksellisyden, projektitoiminnan ja innovatiivisuuden kehittämiseen.

Osuuspankkiryhmän oman opiskelijajärjestelmän, OP-Akatemian, tutkintoja suoritettiin aktiivisesti, ja tarjontaa täydennettiin erikoisammattitutkinnoilla. Tutkintojen päälinjat liittyvät johtamiseen, myyntivalmennukseen ja asiakaspalveluun sekä pankkiammatilliseen osaamiseen. Vuonna 2000 tutkintojen suorittamisen aloitti 595 henkilöä. Tutkintojen lisäksi järjestettiin mm. osuuspankkien toimitusjohtajien strategiapäivät, hallintoneuvostojen ja johtokuntien puheenjohtajien strategiatapaaminen sekä muita ajankohtaisapäiviä ja seminaareja.

Verkko-opiskelua kehitettiin merkittävästi, ja uusia verkko-opiskelupaketteja tuotettiin koko ryhmän henkilöstölle. Osuuspankkien kehittämistyötä tukevia työkaluja ja menetelmiä luotiin verkkoon. Myös uusia vuorovaikutteisia verkko-opiskelun menetelmiä otettiin käyttöön.

Osuuspankkiryhmä käytti vuonna 2000 koulutuskuluihin 3,3 prosenttia palkkasummasta. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 3,1 prosenttia.

Kannustava työyhteisö

Menestys syntyy ihmisten kautta. Osuuspankkiryhmässä painotetaan strategian mukaisesti vahvasti ihmisten johtamista.

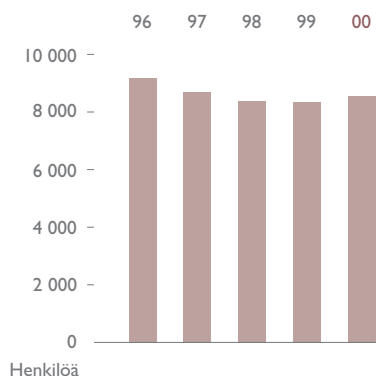
Koko pankkiryhmässä käytetään johtamisen perustana balanced scorecard -mallista johdettua menestysmittaristoa. Siinä asetetaan tavoitteita ja määritellään keskeistä toimintaa kolmelle alueelle: asiakaskunnolle, sisäiselle kunnolle ja tulokunnolle. Yksi tärkeä sisäisen kunnan mittari on työilmapääiri. Sen kehittymistä seurataan ja sen kehittämiseen panostetaan voimakkaasti koko Osuuspankkiryhmässä.

Osuuspankkiryhmän henkilöstöllä on mahdollisuus saada tuloksiin perustuvia palkkioita ja muita kannusteita. Suoritukset arvioidaan esimiesten ja henkilöstön välisissä kehityskeskusteluissa, joissa arvioidaan myös osaamista ja rakennetaan kullekin yksilölliset kehityssuunnitelmat.

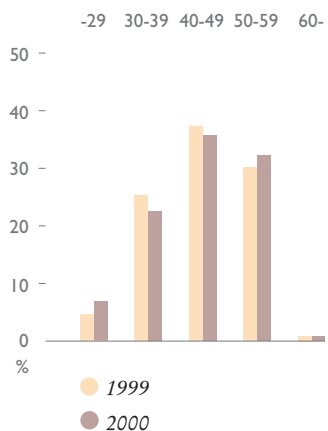
Osuuspankkikeskuksen koko henkilöstö on vuonna 1999 rakennetun optiojärjestelmän piirissä.

Pankkiryhmän tavoitteena on laajentaa rahallisten ja muiden kannusteiden käyttöä.

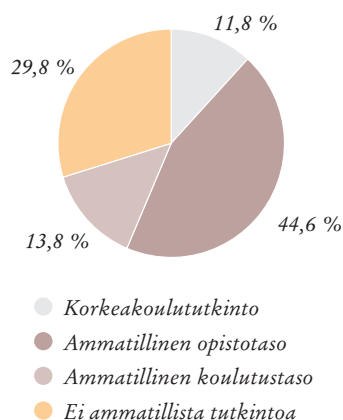
Osuuspankkiryhmän henkilöstö (31.12.)

Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön koulutusohja 31.12.2000

Osuuspankkiryhmä teki vuonna 2000 neljännen kerran peräkkäin uuden tulosennätyksen. Liikevoitto oli 664 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Kertaluonteisista eristä oikaistu vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 33 prosenttia.

Vuonna 2000 Osuuspankkiryhmä menestyi pankkikilpailussa hyvin. Markkinaosuus kasvoi edelleen käsi kädessä tuloksen kanssa.

Osuuspankkiryhmä sai kertomusvuonna merkittävän määrän uusia henkilö- ja yritysasiakkaita.

OSUUSPANKKIRYHMÄN TULOSKEHITYS

Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema

Rahoituskate kasvoi 18 prosenttia

Korkotason nousu ja luottokannan kasvu paransivat pankkiryhmän rahoituskatetta. Se oli 801 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Keskimääräiseen taseeseen suhteutettu rahoituskate oli viimeisellä vuosineljänneksellä 3,3 prosenttia. Vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä suhdeluku oli 2,8 prosenttia.

Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista kasvoivat 7 miljoonasta 204 miljoonaan euroon. Pohjola-Yhtymältä saadut osingot yhtiöveron hyvityksineen olivat 195 miljoonaa euroa. Palkkiotuotot kasvoivat 21 prosenttia ja olivat 303 miljoonaa euroa. Arvopaperikaupan nettotuotot olivat vajaat miljoona euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 22 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 166 miljoonaa euroa eli 12 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Vuoden 1999 tuottoihin sisältyi kertaluonteisia eräi yhteensä 23 miljoonaa euroa.

Kulut kasvoivat 6,8 prosenttia

Pankkiryhmän kulut olivat 720 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 674 miljoonaa euroa. Eniten kasvoivat muut hallintokulut ja arvonalentumispoistot.

Palkat ja palkkiot kasvoivat 7,1 prosenttia 251 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut yhteensä kasvoivat 3,2 prosenttia 301 miljoonaan euroon. Vuoden 2000 aikana pankkiryhmän henkilöstön määrä kasvoi 2,4 prosenttia. Vuoden lopussa ryhmän palveluksessa oli 8 535 henkilöä.

Muut hallintokulut kasvoivat 8,5 prosenttia 164 miljoonaan euroon. Arvonalentumispoistot kasvoivat 23 miljoonasta 36 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut olivat 129 miljoonaa euroa.

Luottotappioiden palautuksia runsaasti

Nettomääräiset luotto- ja takaustappiot pienenivät 26 miljoonasta 5 miljoonaan euroon. Bruttomääräisesti uusia tappioita kirjattiin 75 miljoonaa euroa, kun niitä vuotta aiemmin oli 70 miljoonaa euroa.

Järjestämättömiä saamisia oli joulukuun lopussa 179 miljoonaa euroa eli 11 prosenttia vähemmän kuin vuoden 1999 lopussa. Nollakorkoisten saamisten määrä supistui 30 prosenttia 25 miljoonaan euroon. Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten suhde luottokantaan ja muihin luotonantoon rinnastettaviin saamisiin ja taseen ulkopuolisiin eriin oli joulukuun lopussa 0,8 prosenttia. Vuoden 1999 lopussa suhdeluku oli 1,0 prosenttia.

Liikevoitto 664 miljoonaa euroa

Pankkiryhmän liikevoitoksi muodostui 664 miljoonaa euroa, mikä ylitti vuoden 1999 liikevoiton 215 miljoonalla eurolla. Vuoden viimeisen neljänneksen liikevoitto oli 132 miljoonaa euroa eli 8 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisen vuosineljänneksen. Tulos ennen luottotappioita sen sijaan oli loka-joulukuussa noin 7 miljoonaa euroa suurempi kuin heinä-syyskuussa.

Vuoden 2000 tuloveroiksi on kirjattu 159 miljoonaa euroa. Verojen vähentämisen jälkeen pankkiryhmän tilikauden voitoksi jäi 504 miljoonaa euroa.

Tase

Pankkiryhmän tase oli joulukuun lopussa 27,1 miljardia euroa eli 1,1 miljardia euroa suurempi kuin vuoden 1999 lopussa. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä kasvoivat 11 prosenttia 20,3 miljardiin euroon ja velat yleisölle ja julkisyhteisöille 1,9 prosenttia 18,3 miljardiin euroon.

Pankkiryhmän oma pääoma oli vuoden lopussa 2,3 miljardia euroa eli kolmanneksen suurempi kuin vuotta aiemmin. Omavaraisuusaste nousi katsausvuoden aikana 6,7 prosentista 8,6 prosenttiin. Osuuspankkien osuuspääoma oli vuoden lopussa 505 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 394 miljoonaa euroa.

Vakavaraisuus

Pankkiryhmän vakavaraisuus oli vuoden lopussa 13,7 prosenttia eli 1,3 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 1999 lopussa. Vuoden 2000 tulos vähennettynä ehdotetulla voitonjaolla on rinnastettu omiin varoihin.

Ensisijaisten omien varojen määrä kasvoi vuoden 2000 aikana 32 prosenttia 2,2 miljardiin euroon ja riskipainotetut sitoumukset 13 prosenttia 18,7 miljardiin euroon. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin sitoumuksiin kasvoi 1,7 prosenttiyksikköä 11,6 prosenttiin.

Vuosi 2000 yrityksittäin

Osuuspankkien liikevoitto 370 miljoonaa euroa

Pankkiryhmään kuuluvien osuuspankkien, Osuuspankkien Vakuusrahaston ja Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön yhdistelty liikevoitto kasvoi 29 prosenttia 457 miljoonaan euroon. Osuuspankkien yhteenlaskettu liikevoitto oli 370 miljoonaa euroa eli 92 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Tulosta paransi lähinnä rahoituskatteen ja palkkiotuottojen kasvu. Pankkiryhmän 244 jäsenosuuspankista voitollisen liiketuloksen teki 242 pankkia. Kahden tappiollisen osuuspankin yhteenlaskettu liiketappio oli 0,05 miljoonaa euroa.

OPK-konsernin liikevoitto 233 miljoonaa euroa

OPK-konsernin liikevoitto oli 233 miljoonaa euroa eli 113 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Kasvusta 98 miljoonaa euroa johtui Pohjola-Yhtymän osakkeisiin tehtyjen sijoitusten tuotosta. Vertailukelpoinen, kertaluonteisista eristä oikaistu liikevoitto kasvoi 30 prosenttia. OPK-konsernin palveluksessa oli vuoden lopussa 2 052 henkilöä.

OPK-emon liikevoitto oli 81 miljoonaa euroa eli 64 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 1999. OPK:n tase kasvoi pääasiassa osakesijoitusten johdosta 71 prosenttia 382 miljoonaan euroon. OPK:n omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 44 prosenttia. Vuoden 1999 lopussa se oli 52 prosenttia. OPK:n palveluksessa oli vuoden lopussa 653 henkilöä.

Keskeiset tytäryhtiöt

Osuuspankkien Keskuspankki Oyj:n konserniliikevoitto oli 167 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin se oli 111 miljoonaa euroa. Pohjola-Yhtymän osakkeisiin tehdyn sijoituksen nettomääräinen vaikutus liikevoittoon oli 35 miljoonaa euroa. Konsernin vertailukelpoi-

Osuuspankkiryhmän tavoitteena on olla johtava suomalainen vähittäispankkiryhmä myös vuonna 2001.

nen liikevoitto kasvoi 38 miljoonaa euroa. Vertailukelpoisen tuloksen parantuminen perustuu rahoituskatteen ja palkkiotuottojen kasvuun. Luotto- ja takaustappioiden vaikutus tulokseen oli positiivinen kuten vuotta aiemminkin.

Konsernin tase oli joulukuun lopussa 11,0 miljardia euroa eli 0,2 miljardia euroa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Konsernin luotot yleisölle leasingkohteet mukaan lukien kasvoivat vuoden 1999 lopusta 16 prosenttia 5,6 miljardiin euroon. Konsernin vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 11,4 prosenttia. Konsernin palveluksessa oli joulukuun lopussa 1 039 henkilöä.

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin vakuutustekninen kate oli 10 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Yhtiön vakuutusmaksutulo kasvoi 45 prosenttia 385 miljoonaan euroon. Yhtiön vakuutussäästöt olivat vuoden lopussa 1,2 miljardia euroa eli 37 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin.

OP-Kotipankki Oyj:n liikevoitto oli 3,2 miljoonaa euroa eli 0,9 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Rahoituskate kasvoi 29 prosenttia 8,4 miljoonaan euroon ja palkkiotuotot 67 prosenttia 8,6 miljoonaan euroon. Kuluista kasvoivat eniten palkkiokulut: 4,4 miljoonasta 7,8 miljoonaan euroon. Nettomääräiset luottotappiot olivat 1,3 miljoonaa euroa. Vuonna 1999 ne olivat 0,7 miljoonaa euroa.

Pankin luottokanta kasvoi vuoden aikana 44 prosenttia 148 miljoonaan euroon. Talletuskanta pieneni 64 prosenttia 24 miljoonaan euroon. Joulukuun lopussa Kotipankin vakavaraisuussuhde oli 12,4 prosenttia.

OP-Rahastoyhtiö Oy:n liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa. Vuonna 1999 liikevoittoa kertyi 1,8 miljoonaa euroa. Tuotot rahastotoiminnasta kasvoivat 116 prosenttia ja olivat 31 miljoonaa euroa. Palkkiokulut kasvoivat 154 prosenttia 25,2 miljoonaan euroon. Ne muodostuivat pääosin korvauksista ryhmän jäsenpankeille.

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen pääoma oli joulukuun lopussa 1,9 miljardia euroa eli vajaan kolmanneksen suurempi kuin vuoden 1999 lopussa.

Näistä ja muista OPK:n tytäryhtiöistä on tarkemmat tiedot Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksessä, joka on tämän julkaisun liitteenä.

Vuoden 2001 näkymät

Osuuspankkiryhmä teki vuonna 2000 historiansa parhaan tuloksen, joka ylitti selvästi tavoitteet. Tuloksen kasvuun vaikuttivat sekä ydinliiketoiminnan myönteinen kehitys että kertaluonteiset erät. Hyvää tuloskehitystä tuki Suomen talouden voimakas kasvu. Vuoden 2001 liikevoiton odotetaan muodostuvan saman tasoiseksi kuin kertaluonteisista eristä oikaistu vertailukelpoinen liikevoitto vuodelta 2000.

Tulosarvio perustuu siihen oletukseen, että toimintaympäristön kehitys jatkuu myönteisenä ilman merkittäviä häiriöitä.

OSUUSPANKKIKESKUKSEN HALLINTO

Osuuskunnan tehtävät ja jäsenet

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan sääntöjen mukaan osuuskunnan tarkoituksena on edistää ja tukea jäsentensä ja koko Osuuspankkiryhmän kehitystä ja yhteistoimintaa, hoitaa jäsenten keskitettyjä palveluja ja huolehtia pankkiryhmän edunvalvonnasta.

OPK:n jäsenenä voivat olla osuuspankkilaissa tarkoitetut luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen osuuskunta on hyväksynyt. Jäseneksi ottamisesta päättää hallintoneuvosto.

Jäsen on velvollinen osallistumaan osuuskuntaan vähintään sadalla tuhannen markan suuruisella osuusmaksulla. Liittyessään jäsen on lisäksi velvollinen osallistumaan osuuskuntaan vakavaraisuuslaskelmansa riskipainotettujen saamisten, sijoitusten sekä taseen ulkopuolisten erien perusteella lasketuilla lisäosuusmaksuilla.

OPK on osuuspankkilain mukaan velvollinen antamaan jäsenilleen ohjeita niiden toiminnasta maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskien hallinnan turvaamiseksi sekä valvomaan jäsenten toimintaa.

Osuuskunnan kokous

Varsinainen osuuskunnan kokous pidetään kerran vuodessa hallintoneuvoston määräämänä päivänä ennen toukokuun loppua. Kokouksessa käytettäviä äänimääriä laskettaessa jäsen saa osuusmaksujen perusteella yhtä monta ääntä kuin sillä on maksettuja osuusmaksuja.

Jos jäsenpankin ensisijaiset omat varat edellisen kalenterivuoden kesäkuun lopussa ilman alunperin valtion, Osuuspankkien Vakuusrahaston taikka keskusyhteisön, keskusyhteisön tytärluottolaitoksen tai toisen osuuspankin omistamia oman pääoman eriä ovat yli seitsemän prosenttia jäsenpankin vakavaraisuuslaskennassa käytetystä riskipainotetusta taseesta, saa jäsenpankki lisä-ääniä siten, että jäsenillä on lisä-ääniä yhteensä kaksi kertaa osuusmaksujen perusteella vahvistettujen äänien määrä. Keskusyhteisön tytärluottolaitokset eivät saa lisä-ääniä.

Jäsen ei kuitenkaan saa äänestää enemmällä kuin kahdella prosentilla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Jäsen, joka omien taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi on saanut kuluva tai viiden edellisen kalenterivuoden aikana alunperin Osuuspankkien Vakuusrahastolta tai keskusyhteisöltä tai keskusyhteisön tytärluottolaitokselta avustustalainaa, avustusta, takausta tai pääomasijoitusta, saa äänestää kokouksessa vain yhdellä äänellä.

Varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa käsitellään mm. seuraavat asiat:

- päätetään edellisen tilikauden tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta
- päätetään toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
- päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnan puheenjohtajalle, toimitusjohtajalle, johtokunnan muille jäsenille sekä hallintoneuvoston jäsenille edelliseltä tilikaudelta
- päätetään hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä ja valitaan tarvittavat hallintoneuvoston jäsenet
- valitaan vähintään kolme tilintarkastajaa ja tarpeellinen määrä varatilintarkastajia

tarkastamaan osuuskunnan hallinto ja tilit sekä Osuuspankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös

- esitellään ja annetaan tiedoksi Osuuspankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös ja siitä annettu tilintarkastuskertomus
- vahvistetaan jäseniltä perittävät maksut.

Hallintoneuvosto

OPK:n hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 32 ja enintään 36 jäsentä. Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa valitaan ensiksi enintään 20 jäsentä, yksi kunkin osuuspankkiliiton alueelta, kolmen vuoden toimikaudeksi. Näistä jäsenistä eroaa vuosittain kolmanesta lähinnä oleva lukumäärä. Lisäksi valitaan osuuspankkiliittojen alueilta 16 jäsentä siten, että paikkajako määräytyy osuuspankkiliittojen kesken niiden jäsenpankkien vakavaraisuuden perusteella. Näiden jäsenten toimikausi on kolme vuotta ellei toimikausi pääty sitä ennen sen johdosta, että osuuspankkiliittojen välinen paikkajako muuttuu. Hallintoneuvostoon ei voida valita hallintoneuvoston jäsentä, johtokunnan jäsentä tai varajäsentä, toimitusjohtajaa taikka tilintarkastajaa tai varatilintarkastajaa sellaisesta jäsenpankista, joka on omien taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi saanut kuluvan tai viiden edellisen kalenterivuoden aikana alunperin Osuuspankkien Vakuusrahastolta tai keskusyhteisöltä tai keskusyhteisön tytärluottolaitokselta avustusalinaa, avustusta, takausta tai pääomasijoitusta. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan itselleen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että osuuskunnan toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti lain ja sääntöjen sekä jäsenten ja Osuuspankkiryhmän edun mukaisesti ja että vahvistettuja ohjeita ja osuuskunnan päätöksiä noudatetaan. Lisäksi hallintoneuvoston tehtävänä on muun muassa

- vahvistaa Osuuspankkiryhmän yhteiset tavoitteet ja toimintalinjaukset sekä jäsenpankkien ohjauksen yleiset periaatteet, jäsenpankkien tarkastusta koskeva ohjesääntö ja jäsenpankeille annettavan tuen periaatteet
- valita ja vapauttaa johtokunnan puheenjohtaja, toimitusjohtaja ja johtokunnan muut jäsenet ja varajäsenet sekä tarkastustoiminnasta vastaava johtaja
- antaa määräykset johtokunnan puheenjohtajan, toimitusjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten välisestä tehtävänjaosta
- toimituttaa valitsemillaan tarkastajilla vähintään kerran vuodessa osuuskunnan hoidon ja hallinnon tarkastus
- vahvistaa budjetti seuraavalle vuodelle ja esittää osuuskunnan kokouksen vahvistettavaksi keskeiset jäseniltä perittävät maksut
- antaa varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä varmentaa ne
- päättää osuuskunnan kokouksen koolle kutsumisesta.

Hallintoneuvostolle kuuluvan tarkastustehtävän suorittaa hallintoneuvoston valitsema tarkastusvaliokunta. Siihen kuuluu neljä varsinaista ja kaksi varajäsentä, joiksi voidaan valita myös hallintoneuvostoon kuulumattomia henkilöitä. Valiokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Sihteerinä toimii OPK:n sisäisen tarkastuksen johtaja. Valiokunta kokoontuu kaksi kertaa vuodessa tai puheenjohtajan kutsusta useamminkin.

Johtokunta

OPK:n hallituksena on johtokunta, jonka tehtävänä on osuuskunnan toiminnan johtaminen lain ja osuuskunnan sääntöjen mukaan.

Johtokuntaan kuuluvat puheenjohtaja, jota nimitetään pääjohtajaksi, toimitusjohtaja, joka toimii johtokunnan varapuheenjohtajana sekä vähintään kaksi ja enintään neljä muuta jäsentä sekä enintään neljä varajäsentä.

Johtokunnan jäsenen tai varajäsenen toimikausi kestää valinnasta osuuspankkien eläkejärjestelmän mukaiseen eläkeikään. Toimikausi voi päättyä sitä ennen, jos jäsen tai varajäsen pyytää eroa tehtävästä tai hänet siitä vapautetaan.

Johdon vastuu

Johtokunta vastaa kollektiivisesti niistä asioista, joista se yhteisesti kokouksissaan päättää. Lisäksi johtokunnan jäsenillä ja varajäsenillä on operatiivinen vastuu heille erikseen määritellyistä toimialueista ja organisatorisista kokonaisuuksista.

Omistukset OKOssa

OPK:n johtokunnan jäsenet ja varajäsenet omistivat vuoden 2000 lopussa yhteensä 2 736 OKOn A-sarjan osaketta. Johtokunnan jäsenten ja varajäsenten palkitsemisjärjestelmä perustuu vuonna 1999 liikkeeseen laskettuun optiolainaan. Optiotodistusten perusteella pääjohtajalla on oikeus merkitä OKOn A-sarjan osakkeita 160 000 kappaletta, OPK:n ja OKOn toimitusjohtajilla 120 000 kappaletta, johtokunnan muilla jäsenillä 80 000 ja varajäsenillä 30 000 kappaletta.

HALLINTONEUVOSTON JÄSENET

*Osuuspankkiliittojen alueilta
valitut jäsenet
(toimikausi kolme vuotta)
sekä liiton alueen pankkien
vakavaraisuuden perusteella
valitut jäsenet*
(toimikausi enintään
kolme vuotta)*

Etelä-Pohjanmaa
Mauri Hietala (2000)
elinkeinotoimenjohtaja
Seinäjohti, 2000-2003
* Simo Ilomäki (1997)
toimitusjohtaja
Vimpeli, 2000-(2003)

Etelä-Suomi
Vesa Lehikoinen (1997)
toimitusjohtaja
Janakkala, 1999-2002
* Timo Alaviuhkola (1997)
tutkimusaseman johtaja
Hyvinkää, 2000-(2003)
* Jorma Pitkälä (1997)
maanviljelijä
Hämeenkoski, 2000-(2003)

Kainuu
Keijo Väänänen (1997)
professori
Vaala, 1998-2001
* Erkki Airaksinen (1997)
toimitusjohtaja
Kuhmo, 2000-(2003)

Keski-Pohjanmaa
Ilkka Heinonen (1997)
rehtori
Haapajärvi, 1998-2001

Keski-Suomi
Erkki Laatikainen (1997)
professori
Jyväskylä, 1999-2002

Kymi-Vuoksi
Seppo Penttinen (1997)
professori
Savitaipale, 2000-2003
hallintoneuvoston
puheenjohtaja
* Paavo Aho (1997)
eversti evp
Elimäki, 2000-(2003)
* Risto Kiljunen (1997)
toimitusjohtaja
Lappeenranta, 2000-(2003)

Lappi
Tauno Raistakka (1997)
maanviljelijä
Posio, 1998-2001
* Erkki Alatalo (1998)
hankintaesimies
Keminmaa, 2000-(2003)
Pirkanmaa
Heikki Teräväinen (1997)
toimitusjohtaja
Toijala, 1999-2002
* Martti Talja (1997)
kehityspäällikkö
Mänttä, 2000-(2003)

Pohjois-Karjala
Jorma Lehikoinen (1997)
toimitusjohtaja
Lieksa, 1999-2002
* Heikki Pirinen (1997)
rehtori
Kitee, 2000-(2003)

Pohjois-Pohjanmaa
Paavo Haapakoski (1997)
koulunjohtaja
Pyhäjoki, 1998-2001
* Lauri Knuutila (2000)
toimitusjohtaja
Oulainen, 2000-(2003)

Pohjois-Savo
Erkki Tuovinen (2000)
toiminnanjohtaja
Sölkajärvi, 2000-2003
* Jaakko Ojanperä (2000)
toimitusjohtaja
Kuopio, 2000-(2003)

Satakunta
Jorma Pere (1997)
toimitusjohtaja
Eura, 1999-2002
* Jukka Ramstedt (1997)
toimitusjohtaja
Pori, 2000-(2003)
* Pertti Raunio (1998)
opetusneuvos
Rauma, 2000-(2003)

Suur-Savo
Leo Pakkanen (1997)
toimitusjohtaja
Kangasniemi, 2000-2003
* Asko Ruuskanen (1997)
opetusneuvos
Savonlinna, 2000-(2003)

Sydkusten
Ola Eklund (2000)
toimitusjohtaja
Karjaa, 2000-2001

Varsinais-Suomi
Turkka Saarniniemi (1997)
toimitusjohtaja
Pertteli, 2000-2003
* Pertti Ruotsalainen (1997)
sairaalafyysikko
Mynämäki, 2000-(2003)
hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, puheenjohtajan
ensimmäinen varamies
* Pauli Salminen (1997)
toimitusjohtaja
Loimaa, 2000-(2003)

Österbotten
Kaj Skåtar (1997)
varatuomari
Vaasa, 1998-2001

*Muut jäsenet,
toimikausi kolme vuotta*

Maria Kaisa Aula (1997)
kansanedustaja
Tervola, 1999-2002

Esa Härmälä (1997)
MTK:n johtokunnan
puheenjohtaja
Helsinki, 1999-2002

Simo Kauppi (2000)
toimitusjohtaja
Rauma, 2000-2003
hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja

Seppo Junttila (2000)
pääsihteeri
Helsinki, 2000-2003

*Vuosiluku nimen jäljessä
ilmoittaa, mistä lähtien asian-
omainen on ollut OPK:n
hallintoneuvoston jäsen.*

15.2.2001

Pekka Jaakkola

Reijo Karhinen

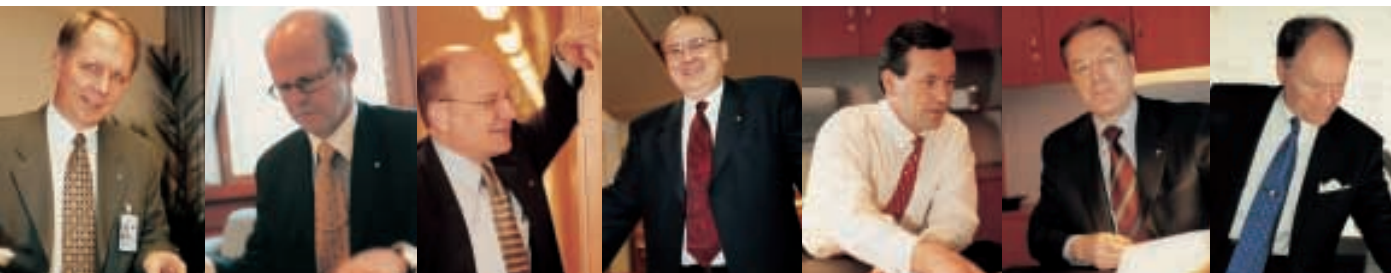
Keijo Manner

Markku Niinikoski

Mikael Silvennoinen

Antti Tanskanen

Heikki Vitie

ORGANISAATIO

Pääjohtaja
Johtokunnan puheenjohtaja
Antti Tanskanen

Toimitusjohtaja
Reijo Karhinen

Johdon tuki ja viestintä

Markku Koponen*

Konserniviestintä, strateginen suunnittelu, talouden ja finanssitoimialan seuranta.

Ryhmähallinto

Heikki Vitie

Osuuspankkiryhmän ja OPK-konsernin keskitetyt taloushallinto- ja henkilöstöhallintopalvelut sekä eläkepalvelut, OPK-konsernin sisäiset palvelut, Osuuspankkiryhmän työmarkkina- ja työsuhdeasiat, laki- ja riskienhallintapalvelut.

Hallintopalvelut

Antti Saarelainen

Henkilöstöpalvelut

Tarja Joensuu-Sarkio

Laki- ja riskienhallintapalvelut

Esko Hollman

Osuuspankkien

Keskinäinen

Vakuutusyhtiö

Hannu Jaatinen

Osuuspankkien

Vakuusrahasto

Tuomo Metsäaro

Laskentapalvelut

Harri Luhtala

Osuuspankkien Eläkekassa

Osuuspankkien Eläkesäätiö

Pekka Korhonen

Ryhmäpalvelut

Pekka Jaakkola

Osuuspankkiryhmän keskitetyt henkilöstön ja liiketoiminnan kehittämispalvelut, tietotekniikkapalvelut, jakelutie- ja korttipalvelut.

FD Finanssidata Oy

Ilpo Antikainen

Kehittämispalvelut

Anneli Karhula

OP-Kotipankki Oyj

Kai Patovirta

OP-Puhelinpalvelu

Kai Patovirta

Osuuspankki Realum

Jouko Aho

Tietohallinto

Markku Mäkinen

Verkkopalvelut

Matti Korkeela

Vähittäispankkipalvelut

Keijo Manner

Osuuspankkiryhmän keskitetyt talletus-, maksuliike-, rahoitus-, varallisuudenhoito- ja markkinointipalvelut, maaseutuelinkeinojen rahoituspalvelut sekä vakuutuspalvelut.

Henkivakuutusosakeyhtiö

Aurum

Jukka Ruuskanen

Maaseuturahoituspalvelut

Raimo Tammilehto

Markkinointi- ja omistajajäsenpalvelut

Stina Suominen

OP-Asuntoluottopankki Oyj

Pekka Sarvi-Peräkylä

Talletus- ja rahoituspalvelut

Pekka Sarvi-Peräkylä

Varallisuudenhoitopalvelut

Harri Nummela

OP-Rahastoyhtiö Oy

Harri Nummela

Yritys- ja maksuliikepalvelut

Anne-Mari Tyrkkö

Tarkastus

Markku Niinikoski*

Osuuspankkien toiminnan ja talouden tarkastus, OPK-konsernin yhtiöiden sisäinen tarkastus, pankkiturvallisuus.

Osuuspankkitarkastus

Tapani Santala

OPK:n sisäinen tarkastus

Heikki Yli-Juuti*

**Raportoivat pääjohtajalle*

15.2.2001

JOHTOKUNTA JA TILINTARKASTAJAT

Puheenjohtaja

Antti Tanskanen (54)
Pääjohtaja
Taloustieteiden tohtori
Johtokunnassa vuodesta 1996
*Metsä-Serla Oyj, hallituksen jäsen 1992-
Unico Banking Group,
Steering Committeeen jäsen 1996-
Keskinäinen Eläkevakuutus-
yhtiö Ilmarinen, hallituksen jäsen 2000-
Suomen Pankkiyhdistys,
hallituksen puheenjohtaja 2000-
EU:n pankkiyhdistysten liitto,
hallituksen jäsen 2000-
YIT-Yhtymä Oyj, hallituksen puheenjohtaja 2000-*

Optio-oikeus 160 000 OKOn A-osakkeeseen.

Varapuheenjohtaja

Reijo Karhinen (46)
Toimitusjohtaja
Kauppatieteiden maisteri
Johtokunnassa vuodesta 1994
*Luottokunta Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 1997-
Eurocard Oy, hallituksen puheenjohtaja 2000-
Oy Radiolinja Ab, hallituksen jäsen 2000-
Osuuskunta Suomen Asunto-
messut, hallituksen vara-
puheenjohtaja 2001-*

Optio-oikeus 120 000 OKOn A-osakkeeseen.

Jäsenet

Pekka Jaakkola (44)
Varatuomari
Johtokunnassa vuodesta 1998
*Sonera Plaza Finanssipalvelut Oy, hallituksen jäsen 2000-
Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy, hallituksen jäsen 2000-*

Optio-oikeus 80 000 OKOn A-osakkeeseen.

Keijo Manner (45)
Oikeustieteen kandidaatti
Johtokunnassa vuodesta 1997
*Omistaa 10 OKOn A-osaket-
ta, optio-oikeus 80 000 OKOn A-osakkeeseen.
Keijo Manner on pyytänyt
eroa johtokunnan jäsenyydes-
tä 1.8. lukien tultuaan vali-
tuksi Etelä-Pohjanmaan
Osuuspankin toimitusjohta-
jaksi.*

Mikael Silvennoinen (44)
OKOn toimitusjohtaja
Kauppatieteiden maisteri
Johtokunnassa vuodesta 1997
*Unico Banking Group,
Steering Committeeen jäsen 1997-
Pohjola-Yhtymä Oyj, halli-
tuksen varapuheenjohtaja 2000-*

*Omistaa 1 200 OKOn A-
osaketta, optio-oikeus 120 000
OKOn A-osakkeeseen.*

Heikki Vitie (48)
Varatuomari, ekonomi
Johtokunnassa
vuodesta 1994
*European Association of the
Cooperative Banks, johtokun-
nan jäsen 1992-*

*Palvelutyönantajat ry, halli-
tuksen varapuheenjohtaja 1999-*

*Pankkialan Työnantajaliitto,
hallituksen puheenjohtaja 1999-*

Optio-oikeus 80 000 OKOn A-osakkeeseen.

Varajäsenet

Esko Hollman (58)
Oikeustieteen kandidaatti,
ekonomi
Johtokunnassa vuodesta 1987
Optio-oikeus 30 000 OKOn A-osakkeeseen.

Matti Korkeela (54)
Luonnontieteiden kandidaatti
Johtokunnassa vuodesta 1997
*Certall Finland Oy, hallituk-
sen varapuheenjohtaja 1999-
Automatia Pankkiautomaatit Oy, hallituksen varapuheen-
johtaja 2001-
Automatia Rahakortit Oy,
hallituksen varapuheen-
johtaja 2001-
Toimiraha Oy, hallituksen
varapuheenjohtaja 2001-*

Optio-oikeus 30 000 OKOn A-osakkeeseen.

Raimo Tammilehto (58)
Agronomi
Johtokunnassa vuodesta 1991
*Omistaa 1 526 OKOn A-
osaketta, optio-oikeus 30 000
OKOn A-osakkeeseen.*

Markku Niinikoski (54)
Tarkastusjohtaja, varatuomari
Osallistuu OPK:n johtokun-
nan kokouksiin.
*Omistaa 400 OKOn A-osa-
ketta, optio-oikeus 30 000
OKOn A-osakkeeseen.*

Markku Koponen (43)
varatuomari, eMBA
Hallintoneuvoston ja johto-
kunnan sihteeri
Optio-oikeus 30 000 OKOn A-osakkeeseen.

Tilintarkastajat

Varsinaiset tilintarkastajat
KHT-yhteisö
SVH Pricewaterhouse
Coopers Oy
Eero Huusko
kauppatieteiden maisteri
KHT
Kauko Lehtonen
kauppatieteiden maisteri
KHT

Varatilintarkastaja
Auno Inkeröinen
ekonomi, KHT

15.2.2001

YHTEYSTIEDOT

Osuuspankkikeskus

Osuuspankkien Keskuspankki Oyj

Postiosoite:
PL 308
00101 Helsinki

Puhelinvaihte:
(09) 4041
Telekopio:
(09) 404 3703

Internet-osoitteet:
www.osuuspankki.fi
www.oko.fi

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@osuuspankki.fi

Käyntiosoite:
Teollisuuskatu 1b
00510 Helsinki

Okopankki Oyj
Mikonkatu 11 A,
00100 Helsinki
PL 670, 00101 Helsinki
Puhelinvaihte (09) 12 901
Telekopio (09) 1290 9787

OP-Rahoitus Oy
PL 899, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 693 711
Telekopio (09) 6937 5418

Opstock Oy
PL 362, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 40 465
Telekopio (09) 404 4490

OKO-Venture Capital Oy
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 4209

**Henkivakuutusosakeyhtiö
Aurum**
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 3501

OP-Rahastoyhtiö Oy
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 2708

OP-Kotipankki Oyj
PL 1020, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 2716

**OP-Asuntoluottopankki
Oyj**
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 4041
Telekopio (09) 404 2620

FD Finanssidata Oy
PL 308, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 40 464
Telekopio (09) 404 3050

Osuuspankkiopisto
Kallvikintie 28,
00980 Helsinki
Puhelin (09) 40 466
Telekopio (09) 404 5285

OKOn Tukholman konttori
Brunkebergstorg 5, 6tr
P.O. Box 16 410
S-103 27 Stockholm
Puhelin +46 8 412 8900
Telekopio +46 8 412 8919
Sähköpostiosoite:
etunimi.sukunimi@okobanken.se

**OKOBANK Pietarin
edustusto**
Kazanskaya Str. 44,
Office B26
R-190031 St. Petersburg
Postiosoite:
PL 301
53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 326 1891
Telekopio +7 812 326 1890
Sähköpostiosoite:
okospbkt@mail.wplus.net

**OKOBANK Tallinnan
edustusto**
21 Pärnu maantee
EE-10141 Tallinn
Puhelin + 372 6 266 491
Telekopio +372 6 266 494
Sähköpostiosoite:
etunimi.sukunimi@okobank.fi

O S U U S P A N K K I R Y H M Ä

TILINPÄÄTÖS 2000

Osuuspankkikeskus

Postiosoite: PL 308, 00101 Helsinki

Käyntiosoite: Teollisuuskatu 1b, 00510 Helsinki

Puhelinvaihte: (09) 4041, telekopio: (09) 404 3703

Internet-osoite: www.osuuspankki.fi, www.oko.fi

Sähköpostiosoite: etunimi.sukunimi@osuuspankki.fi

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Osuuspankkiryhmän tilinpäätös ei muodosta kirjanpitolaissa tarkoitettua täydellistä konsernitilinpäätöstä. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin luottolaitoksen konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita.

Yhdistelyn seurauksena pankkiryhmän omat pääomat muodostuvat viime kädessä osuuspankkien jäsenten osuuspääomasijoituksista sekä Osuuspankkiryhmän ulkopuolisten osakkaiden sijoituksista OKOn osakepääomaan.

Tilinpäätös sisältää (yhdistellyn) tuloslaskelman, taseen, niiden liitteenä annettavat tiedot sekä toimintakertomuksen.

TALOUDELLINEN INFORMAATIO VUONNA 2001

Osuuspankkiryhmä ja Osuuspankkien Keskuspankki Oyj julkaisevat vuonna 2001 kolme osavuosikatsausta:

- tammi-maaliskuulta 4.5.2001
- tammi-kesäkuulta 16.8.2001
- tammi-syyskuulta 1.11.2001.

Katsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Tilaukset: Osuuspankkikeskus, viestintä, PL 308, 00101 Helsinki,

puh. (09) 404 2053, telekopio (09) 404 2298, sähköposti viestinta@osuuspankki.fi.

SISÄLTÖ

Toimintakertomus 2000	1
Voittajana 2000-luvulle	1
Osuuspankkiryhmän strategia tarkistettiin	1
Tulos	1
Tase	4
Vakavaraisuus	6
Osuuspankkiryhmän liiketoiminta	6
Euroon valmistautuminen	8
Vastine Euroopan komission kartelliepäilyihin	8
Osuuspankkiryhmän vuoden 2001 näkymät	8
Vuosi 2000 yrityksittäin	8
Riskienhallinta	13
Osuuspankkiryhmän juridinen luonne	18
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	21
Ryhmäaikasarjat	26
Osuuspankkiryhmän tuloslaskelma	27
Osuuspankkiryhmän tase	28
Tilinpäätöksen liitetiedot	30
Tilinpäätöslausuma	45
Tilintarkastuskertomus	45

TOIMINTAKERTOMUS 2000

VOITTAJANA 2000-LUVULLE

Osuuspankkiryhmän vuoden 2000 vuosisunnitelman teema oli ”voittajana 2000-luvulle”. Päättynyt vuosi muodostiinkin pankkiryhmälle vahvan menestyksen sekä voimakkaan kasvun ja kehityksen vuodeksi. Osuuspankkiryhmä teki neljännen kerran peräkkäin uuden tulosen näytöksen ja kasvatti markkinaosuuksiaan useimmilla keskeisillä vähittäispankkitoiminnan alueilla. Lisäksi pankkiryhmä vahvisti yhteistyösuhteita johtavien suomalaisten yritysten kanssa ja toi markkinoille uusia edistyskellisiä pankkipalveluita.

Osuuspankkiryhmän kannattavuus oli hyvä. Liikevoitto oli 664 miljoonaa euroa eli 215 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Koko pääoman tuotto oli 1,90 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 1,65 prosenttia. Omavaraisuusaste nousi 6,7:stä 8,6:een prosenttiin, minkä johdosta oman pääoman tuotto laski 26,7 prosentista 24,9 prosenttiin. Tuottojen suhde kuluihin nousi 1,70:stä 2,06:een. Vakavaraisuussuhde nousi 13,7 prosenttiin.

Kertaluonteisista eristä oikaistu vertailukelpoinen liikevoitto – 567 miljoonaa euroa – kasvoi edellisvuodesta 33 prosenttia. Vertailukelpoisen tuloksen paraneamiseen vaikuttivat rahoituskatteen ja palkkiotuottojen kasvu sekä luottotappioiden väheneminen. Ilman kertaluonteisia eritä oman pääoman tuotto oli 21,9 prosenttia ja tuottojen suhde kuluihin 1,79. Vuotta aiemmin kertaluonteisista eristä oikaistu oman pääoman tuotto oli 25,4 prosenttia ja tuottojen suhde kuluihin 1,66.

Pankkiryhmän markkinaosuus euromääräisistä luotoista kasvoi vuoden aikana 1,7 prosenttiyksikköä ja euromääräisistä talletuksista 1,0 prosenttiyksikköä. Luottokanta kasvoi 11 prosenttia ja talletukset 4,2 prosenttia. Sijoitusrahastojen pääomat olivat vuoden lopussa 31 prosenttia ja vakuutus säästöt 37 prosenttia suuremmat kuin vuoden 1999 lopussa.

Erinomainen tuloskunto, edelleen vahvistuva asema Suomen vähittäispankkimarkkinoilla, huomattavat panostukset liiketoiminnan kehittämiseen sekä johtavat suomalaiset yhteistyökumppanit luovat edellytyksiä pankkiryhmän menestymiselle myös tulevaisuudessa. Alkaneen vuoden keskeinen tavoite onkin vuosisuunnitelman teeman mukaisesti luotujen vahvuuksien ja mahdollisuuksien hyödyntäminen.

OSUUSPANKKIRYHMÄN STRATEGIA TARKISTETTIIN

OPK:n hallintoneuvosto vahvisti 15.6.2000 uuden ryhmätason strategian. Pankkiryhmä tavoittelee selvästi nykyistä suurempia markkinaosuuksia kaikilla keskeisillä pankkitoiminnan osa-alueilla. Pankkiryhmän vahva taloudellinen asema sekä taloudellisen toimintaympäristön suotuisat lähivuosien näkymät antavat hyvät edellytykset liiketoiminnan uudistamiseen ja laajentamiseen. Tarkistetussa strategiassa korostuvat kannattava kasvu ja riskien hallinta sekä asiakkaiden tarpeisiin perustuva toimintatapa ja henkilöstön osaaminen. Keskeistä on voimakas panostus verkkopankkipalvelujen kehittämiseen. Pankkiryhmän toiminta perustuu vastaisuudessakin monikanavamalliin, jossa myös konttoreilla, puhelinpalvelulla ja automaateilla on selkeä tehtävänsä.

Henkilöstön ja konttoreiden määrän ennakoidaan supistuvan, mutta hitaammin kuin edellisessä strategian tarkistuksessa arvioitiin. Toiminnan uudistaminen ja palvelun parantaminen nopeimmin kasvavilla liiketoiminta-alueilla vaativat myös uuden henkilöstön hankkimista.

TULOS

RAHOITUSKATE KASVOI 18 PROSENTTIA

Osuuspankkiryhmän rahoituskate oli 801 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

Osuuspankkiryhmän tulokehitys vuosineljänneksittäin

Milj. €	2000				2000	1999	Muutos %
	1-3	4-6	7-9	10-12			
Rahoituskate	182	193	203	222	801	678	18
Palkkiotuotot	75	84	72	72	303	251	21
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	10	-2	-1	1	8	29	-71
Muut liiketoiminnan tuotot	49	244	36	41	370	185	100
Tuotot yhteensä	316	519	310	336	1 481	1 143	30
Palkkiokulut	7	8	10	9	35	24	45
Hallintokulut	108	120	109	128	465	443	5
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	17	23	24	26	91	76	19
Liiketoiminnan muut kulut	32	33	33	31	129	131	-1
Kulut yhteensä	165	185	176	194	720	674	7
Voitto ennen luottotappioita	151	334	134	142	761	469	62
Luotto- ja takaustappiot	0	0	-5	10	5	26	-79
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	0	98	0	1	99	0	
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksista	1	4	1	1	7	7	1
Liikevoitto	152	241	140	132	664	450	48

Vuoden 1999 viimeisestä vuosineljänneksestä alkanut rahoituskatteen kasvu jatkui koko vuoden ajan. Loka-joulukuun 222 miljoonan euron rahoituskate oli 25 prosenttia suurempi kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson rahoituskate ja 10 prosenttia suurempi kuin kertomusvuoden heinä-syyskuun rahoituskate.

Rahoituskatteen voimakkaaseen kasvuun vaikuttivat liiketoiminnan volyymin, etenkin luottokannan, kasvu sekä erityisesti korkotason nousu, mikä kasvatti luottojen ja talletusten välistä korkoeroa. Osaltaan myös pankkiryhmän pääomarakenteen vahvistuminen sekä järjestämättömien saamisten määrän pieneneminen tukivat rahoituskatteen myönteistä kehitystä. Talletuskorkojen verovapauden poistuminen on nostanut sijoitustalletusten korkoa, mutta koronnousun vaikutukset vuoden 2000 rahoituskatteeseen olivat vielä vähäiset.

Vuoden 2000 aikana keskitaseeseen suhteutettu rahoituskate kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 0,3 prosenttiyksikköä ja oli 3,0 prosenttia. Vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä suhdeluku oli 3,3 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 2,8 prosenttia.

OSINKO- JA PALKKIOTUOTOT KASVOIVAT

Muut tuotot kuin rahoituskate olivat 681 miljoonaa euroa eli 216 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 1999. Tuottojen kasvu johtui pääosin Pohjola-Yhtymän osakkeista saaduista osingoista, joita yhtiöveron hyvytyksineen kirjattiin kertomusvuoden tuotoksi 195 miljoonaa euroa. Muista tuotoista myös palkkiotuotot kasvoivat ja olivat 52 miljoonaa euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Sen sijaan arvopaperikaupan nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot vähenivät.

Palkkiotuotot kasvoivat 21 prosenttia 303 miljoonaa euroon. Palkkiotuotot arvopapereiden välityksestä kasvoivat 63 prosenttia 37 miljoonaan euroon ja maksuliikenteestä 31 prosenttia 79 miljoonaan euroon. Tuotot antolainauksesta olivat 82 miljoonaa euroa eli hieman suuremmat kuin vuotta aiemmin. Palkkiotuottojen vähennykseksi on kirjattu Platinabonuksen saajille vuoden aikana kertyneiden bonusten arvo, 20 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin näiden bonusten arvo oli 12 miljoonaa euroa.

Arvopaperikaupan nettotuotot olivat vajaat miljoona euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 22 miljoonaa euroa.

Osakekaupan nettotuotot supistuivat 32 miljoonasta eurosta 1,5 miljoonaan euroon. Saamistodistusten nettotuotot paranivat, mutta olivat edelleen miljoona euroa tappiolliset. Valuuttatoiminnan nettotuotot kasvoivat 15 prosenttia ja olivat 8 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot supistuivat 6,8 prosenttia 166 miljoonaan euroon. Vuoden 1999 tuottoihin sisältyi kertaluonteisia eriä yhteensä 23 miljoonaa euroa. Kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista kertyi luovutusvoittoja 23 miljoonaa euroa. Vuoden 1999 tilinpäätökseen näitä luovutusvoittoja sisältyi 15 miljoonaa euroa.

Suomen Säästöpankki Oy:n liiketoiminnan ostaneet pankit ja Omaisuudenhoito-yhtiö Arsenal sopivat kesällä 2000 taselainauserien lunastuksesta. Sopimuksen jälkeen tuottoihin tuloutui taselainauseriin kohdistunut 4 miljoonan euron varauma.

KULUT KASVOIVAT 6,8 PROSENTTIA

Pankkiryhmän kulut olivat 720 miljoonaa euroa eli 46 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Arvonalentumispoistot kasvoivat 13 miljoonaa ja palkkio- ja muut hallintokulut kasvoivat ja olivat yhteensä 22 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 1999.

Palkkakulut kasvoivat 7,1 prosenttia 251 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat yhteensä 3,2 prosenttia 301 miljoonaan euroon. Henkilöstökulujen vähennykseksi on kirjattu 4 miljoonan euron ylikatteen palautukset Osuuspankkien Eläkesäätiöltä. Henkilöstö-

kulujen kasvu oli nopeampaa kuin henkilöstön määrän kasvu. Kertomusvuoden aikana pankkiryhmän palveluksessa olevan henkilöstön määrä kasvoi 2,4 prosenttia 8 535:een. Keskimäärin pankkiryhmän henkilömäärä oli vuoden aikana 8 697 eli 110 suurempi kuin vuotta aiemmin.

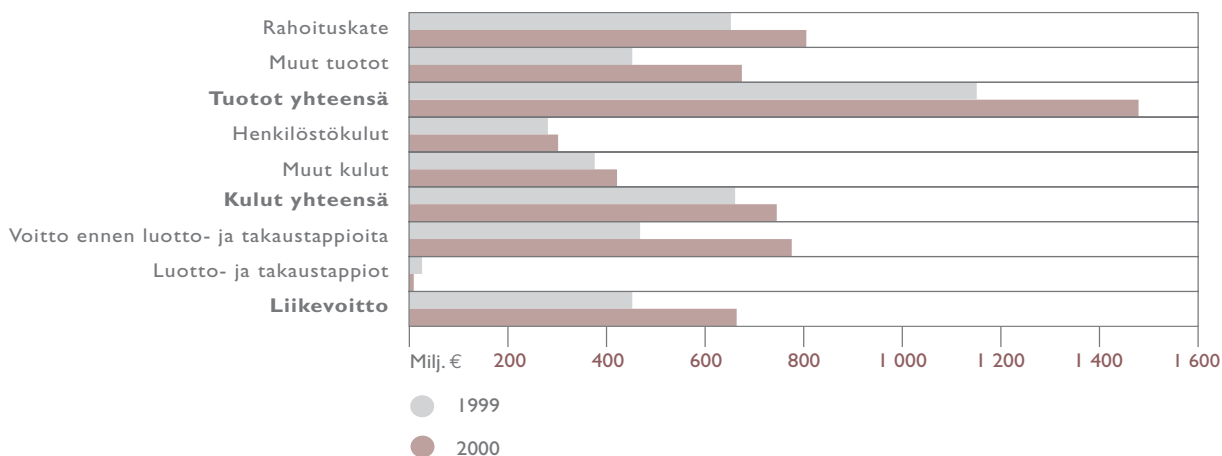
Muut hallintokulut kasvoivat 8,5 prosenttia 164 miljoonaan euroon ja suunnitelman mukaiset poistot 3,0 prosenttia 55 miljoonaan euroon. Poistot rakennuksista, koneista ja kalustosta pienenevät, mutta kasvoivat ai-neettomista hyödykkeistä. Arvonalentumispoistoja kirjattiin 56 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Arvonalentumispoistot kohdistuivat pääosin kiinteistö-omaisuuteen. Arvonalentumispoistot johtuvat pääosin pankkiryhmän kiinteistöstrategiasta, jonka mukaan kiinteistökohtainen tuottotaso nostetaan 5,5 prosenttiin viimeistään vuoden 2002 loppuun mennessä.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 129 miljoonaa euroa eli hieman pienemmät kuin vuotta aiemmin. Luovutustappioita kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ja osuuksista kirjattiin 6 miljoonaa euroa eli neljännes enemmän kuin vuonna 1999.

LUOTTOTAPPIOIDEN PALAUTUKSIA RUNSAASTI

Nettomääräiset luotto- ja takaustappiot pienenevät 26 miljoonasta 5 miljoonaan euroon. Nettoluottotappioita pienensivät jälkiperinnästä saadut suoritukset ja muut luottotappioiden oikaisuerät. Bruttomääräisesti uusia tappioita kirjattiin 75 miljoonaa euroa, kun niitä vuotta aiemmin oli 70 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelman pääerät

Järjestämättömiä saamisia oli joulukuun lopussa 179 miljoonaa euroa eli 11 prosenttia vähemmän kuin vuoden 1999 lopussa. Nollakorkoisten saamisten määrä supistui 30 prosenttia 25 miljoonaan euroon. Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten suhde luottokantaan ja muihin luotonantoon rinnastettaviin saamisiin ja taseen ulkopuolisiin eriin oli joulukuun lopussa 0,8 prosenttia. Vuoden 1999 lopussa suhdeluku oli 1,0 prosenttia.

Arvon alentumiset pysyivät vastaaviin kuuluvista arvopapereista olivat 99 miljoonaa euroa. Erä muodostui lähes kokonaisuudessaan OPK:n ja OKOn omistamien Pohjola-Yhtymän osakkeiden hankintamenosta kirjatusta 97 miljoonan euron arvonalentumisesta. Arvon alentumiskirjausten jälkeen Pohjola-Yhtymän osakkeet paransivat pankkiryhmän liikevoittoa 98 miljoonaa euroa.

Vuoden lopussa Pohjola-Yhtymän osakkeiden osakekohtainen kirjanpitoarvo oli pankkiryhmän

Liikevoitto ja koko pääoman tuotto prosentti

taseessa 52,00 euroa. Osakkeiden kirjanpitoarvo ylitti niiden pörssikurssien mukaisen todennäköisen luovutusarvon vuoden lopussa 19 miljoonalla eurolla. Pohjola-Yhtymä kertoi syyskuun 2000 osavuositarkastuksessa, että osakkeiden osakekohtainen substanssi oli käyvin arvoin ja laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen 58,51 euroa. Se on 6,51 euroa korkeampi kuin osakkeiden kirjanpitoarvo vuoden 2000 lopussa.

LIKEVOITTO 664 MILJOONAA EUROA

Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksista oli 7 miljoonaa euroa eli yhtä suuri kuin vuotta aiemmin. Erä muodostuu käytännössä Henkiva-kuutusosakeyhtiö Aurumin voitosta sekä Virtuaalinen Suomi Oy:n tappiosta.

Pankkiryhmän liikevoitoksi muodostui 664 miljoonaa euroa, mikä ylitti vuoden 1999 liikevoiton 215 miljoonalla eurolla. Vuoden 2000 viimeisen neljänneksen liikevoitto oli 132 miljoonaa euroa eli 8 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisen vuosineljänneksen. Tulos ennen luottotappioita oli sen sijaan loka-joulukuussa noin 7 miljoonaa euroa suurempi kuin heinä-syyskuussa.

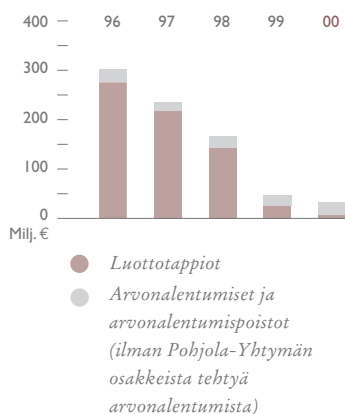
Vuoden 2000 tuloveroiksi on kirjattu 159 miljoonaa euroa. Verojen vähentämisen jälkeen pankkiryhmän tilikauden voitoksi jäi 504 miljoonaa euroa.

TASE

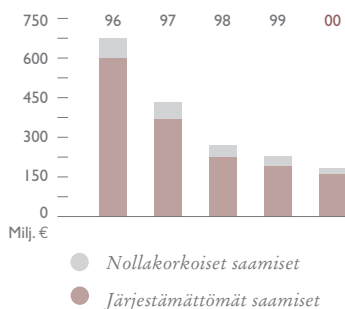
LUOTTOKANTA KASVOI 11 PROSENTTIA

Pankkiryhmän tase kasvoi 4,1 prosenttia 27,1 miljardiin euroon. Kasvu johtui lähinnä luottokannan kasvusta. Luottokannan kasvun vaikutusta tasoitti kuitenkin lik-

Luottotappiot ja arvonalentumiset

Järjestämättömät saamiset

vidimpien sijoitusten määrän pienentyminen. Vuoden 1999 lopussa pankkiryhmän likvidit sijoitukset olivat poikkeuksellisen korkealla tasolla pankkiryhmän varautuessa mahdollisiin vuosituhannen vaihtumisen aiheuttamiin häiriöihin raha- ja pääomamarkkinoilla.

Vuoden 2000 lopussa saamiset Suomen Pankilta olivat 0,2 miljardia euroa eli kolmannes vuodentakaisesta. Myös keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten määrä oli pienempi kuin vuotta aiemmin. Kertomusvuoden lopussa niiden määrä oli 1,5 miljardia euroa, kun niitä vuoden 1999 lopussa oli 2,4 miljardia euroa. Saamiset muilta luottolaitoksilta sen sijaan olivat 36 prosenttia suuremmat kuin vuoden 1999 lopussa. Yhteensä edellä mainitut likvideimmät varat supistuivat noin 1,1 miljardia euroa.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat joulukuun lopussa 20,3 miljardia euroa eli 11 prosenttia suuremmat kuin vuoden 1999 lopussa. Luottokannan kasvu jatkui edelleen voimakkaana, mutta kuitenkin edellisvuotta hitaampana. Saamisten yleisöltä ja julkisyhteisöiltä osuus taseesta kasvoi edelleen. Vuoden lopussa niiden osuus taseesta oli 75 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 70 prosenttia.

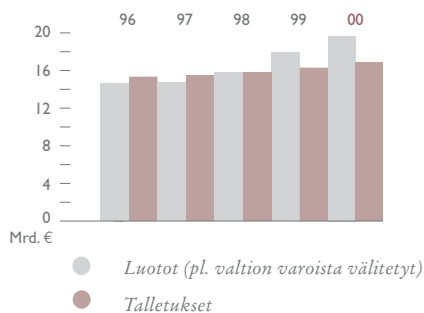
Muiden kuin keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten määrä kasvoi 7,4 prosenttia 1,5 miljardiin euroon. Osakkeiden ja osuuksien määrä oli 356 miljoonaa euroa eli 205 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisen vuoden lopussa. Kasvu aiheutui lähes kokonaisuudessaan pankkiryhmän sijoituksista Pohjola-Yhtymän osakkeisiin.

Aineettomien hyödykkeiden määrä oli 55 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden lopussa niiden määrä oli 41 miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden määrä supistui 12 prosenttia 1,3 miljardiin euroon. Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet vähenivät 14 prosenttia 1,2 miljardiin euroon.

TALLETUKSET KASVOIVAT RUNSAAT 4 PROSENTTIA

Velat luottolaitoksille olivat 1,2 miljardia euroa eli 6,9 prosenttia suuremmat kuin vuotta aikaisemmin. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat 1,9 prosenttia 18,3 miljardiin euroon. Talletukset olivat 17,1 miljardia euroa eli 4,2 prosenttia suuremmat kuin vuoden 1999 lopussa.

Luotot ja talletukset

Käyttely- ja maksuliiketyyppisten talletusten määrä kasvoi 1,5 prosenttia 11,1 miljardiin euroon ja sijoitustyyppisten talletusten 9,1 prosenttia 6,0 miljardiin euroon. Talletusten suhde luottokantaan aleni 92 prosentista 86 prosenttiin.

Yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä oli 3,6 miljardia euroa eli yhtä suuri kuin edellisen vuoden lopussa. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla, supistuivat lähes 10 prosenttia 670 miljoonaan euroon.

OMAVARAISUUSASTE NOUSI 8,6 PROSENTTIIN

Pankkiryhmän oma pääoma kasvoi kolmanneksen 2,3 miljardiin euroon. Osuuspankkien jäsenten osuuspääomasijoitukset kasvoivat 28 prosenttia 505 miljoonaan euroon. Pankkiryhmän omavaraisuusaste nousi 6,7 prosentista 8,6 prosenttiin.

Ennakkotietojen mukaan osuuspankit maksavat vuodelta 2000 osuusmaksuille korkoa yhteensä 17 miljoonaa euroa. OKOn A-sarjan osakkeelle on ehdotettu maksettavaksi osinkoa 1,27 euroa ja K-sarjan osakkeelle 1,22 euroa. Pankkiryhmän ulkopuolisille OKOn osakkeille maksettavat osingot muodostuisivat näin ollen 20 miljoonaksi euroksi.

TASEEN ULKOPUOLISET ERÄT

Takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä oli joulukuun lopussa 3,6 miljardia euroa eli 12 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 lopussa.

Johdannaissopimusten kohde-etuuksien arvo laski edelleen. Vuoden lopussa kohde-etuuksien arvo oli 8,6 miljardia euroa, kun se vuotta aiemmin oli 9,8 miljardia

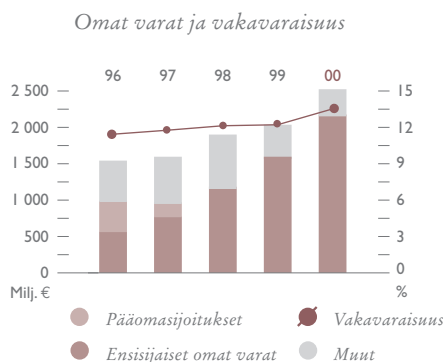
euroa. Eniten supistuivat korkoterminisopimukset, joiden määrä oli vuoden lopussa enää 1,0 miljardia euroa.

Johdannaissopimusten luottovasta-arvo supistui 47 prosenttia 88 miljoonaan euroon.

VAKAVARAISUUS

Osuuspankkiryhmän vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 13,7 prosenttia eli 1,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuoden 1999 lopussa. Vahvan tuloksen ja osuuspankkien osuuspääoman kasvun ansiosta ensisijaiset omat varat kasvoivat 32 prosenttia lähes 2,2 miljardiin euroon. Ensisijaisiin omiin varoihin sisältyi osuuspankkien osuuspääomia 505 miljoonaa euroa, joista irtisanottujen osuusmaksujen osuus oli 77 miljoonaa euroa. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin nousi 1,7 prosenttiyksikköä 11,6 prosenttiin.

Pankkiryhmän toissijaiset omat varat olivat vuoden lopussa 0,5 miljardia euroa eli hieman pienemmät kuin vuotta aiemmin. Riskipainotetut sitoumukset kasvoivat 13 prosenttia 18,7 miljardiin euroon.

OSUUSPANKKIRYHMÄN LIIKETOIMINTA

ASIAKKAIDEN JA OMISTAJAJÄSENTEN MÄÄRÄ KASVOI

Osuuspankkien omistajajäsenten määrä kasvoi katsausvuoden aikana 9,6 prosenttia 875 000:een. Joulukuussa Platinabonuksen saajia oli yhteensä 720 000, ja heille

tammi-joulukuussa kertyneiden bonusten arvo oli runsaat 20 miljoonaa euroa.

Joulukuun lopussa pankkiryhmällä oli runsaat 2,9 miljoonaa asiakasta eli 72 000 enemmän kuin vuoden 1999 lopussa.

UUSIA LUOTTOJA 7,8 MILJARDIA EUROA

Vuoden 2000 aikana nostettiin uusia euromääräisiä luottoja yhteensä 7,8 miljardia euroa eli 2,1 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Neljännellä vuosineljänneksellä uusien luottojen määrä oli 4,2 prosenttia pienempi kuin kolmannella neljänneksellä. Vuoden aikana asuntoluottoja nostettiin 2,7 miljardia euroa eli 6,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin ja yritysluottoja 2,7 miljardia euroa eli 4,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Uusien luottojen keskimarginaali oli noin 0,1 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuonna 1999.

Pankkiryhmän luottokanta oli joulukuun lopussa 20,3 miljardia euroa eli 10,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Ryhmän markkinaosuus euromääräisistä luotoista nousi edellisen vuoden lopun 30,2 prosentista 31,9 prosenttiin. Kotitalouksien asuntoluottokanta puolestaan kasvoi runsaat 13 prosenttia 8,2 miljardiin euroon ja markkinaosuus asuntoluotoista 0,9 prosenttiyksikköä 33,6 prosenttiin.

Pankkiryhmän uusi asuntoluottopankki, OP-Asuntoluottopankki Oyj, sai toimiluvan heinäkuussa. Pankki aloittaa täysimääräisen toimintansa kuluvana vuonna.

RAHASTO- JA VAKUUTUSSÄÄSTÄMINEN KASVOI

Pankkiryhmän talletukset olivat joulukuun lopussa 17,1 miljardia euroa eli 4,2 prosenttia suuremmat kuin vuotta aikaisemmin. Talletuskorkojen verovapauden päättymisen sekä markkinakorkojen nousu on nostanut uusien sijoitustalletusten keskikorkoa, muutoin verovapauden päättymisen vaikutukset ovat olleet varsin vähäisiä. Pankkiryhmän markkinaosuus euromääräisistä talletuksista oli joulukuun lopussa 31,2 prosenttia eli 1,0 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuotta aikaisemmin.

Pankkiryhmän hallinnoimien sijoitusrahastojen pääoma kasvoi 31 prosenttia 1,9 miljardiin euroon.

Rahastojen nettomyynti oli 632 miljoonaa euroa eli 4,9 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna. Myynnin supistumiseen vaikutti voimakkaasti pääomamarkkinoiden epävarmuus. Nettomyynti hidastui huhtikuusta lähtien ja kääntyi vuoden viimeisellä neljänneksellä negatiiviseksi kuten useimmilla muillakin rahastoilla. Pankkiryhmän markkinaosuus sijoitusrahastojen yhteenlasketusta pääomasta oli joulukuun lopussa 14,2 prosenttia. Vuotta aikaisemmin se oli 14,3 prosenttia. Katsauskauden aikana perustettiin viisi uutta rahastoa.

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin vastuuvélka kasvoi 37 prosenttia 1,2 miljardiin euroon. Vakuutusmaksutulot kasvoivat 45 prosenttia 385 miljoonaan euroon. Neljännellä vuosineljänneksellä maksutuloa kertyi 87 miljoonaa euroa. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksutulosta oli 38 prosenttia ja osuus vastuuvélkasta 24 prosenttia. Vuotta aiemmin vastaavat luvut olivat 36 ja 19 prosenttia.

VERKKOPALVELUSOPIMUKSIA YLI PUOLI MILJOONAA

Verkkopalvelusopimuksia oli vuoden lopussa 572 000 eli lähes 29 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Internet-tapahtumien määrä oli 54 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Konttori- ja maksuautomaattitapahtumat vähenivät edelleen.

Kotitalouksien arvopaperitoimeksiannoista tuli vuonna 2000 jo 55 prosenttia Internetin kautta. Osuus kasvoi edellisestä vuodesta 26 prosenttiyksikköä.

Helmikuussa Osuuspankkiryhmä otti käyttöön uusimman turvatason mukaisia WAP-pankkipalveluita. Niitä ovat tilitapahtumien ja Visa-kortin tilanteen seuranta, tilisiirrot ja laskujenmaksu WAP-puhelimella. GSM- ja WAP-palvelusopimusten yhteismäärä kasvoi lähes 60 prosenttia 292 000:een.

Kesäkuussa Osuuspankkiryhmä otti ensimmäisenä pankkina Suomessa käyttöön sähköisen tunnisteen verkkopalveluissa. Sähköinen tunnistautuminen ja allekirjoitus helpottavat pankkipalveluiden käyttöä.

Heinäkuussa OKO toi ensimmäisenä suomalaispankkina markkinoille palvelun, jonka avulla Osuuspankkiryhmän yritysasiakkaat voivat käydä reaaliaikaisesti rahamarkkinakauppaa omilta työasemiltaan.

PANKKIRYHMÄLLÄ 709 KONTTORIA

Osuuspankkiryhmän konttorit vähenivät vuoden aikana kahdeksalla 709:ään, ja palvelupisteet lisääntyivät kahdella 34:ään. Maksuautomaatteja oli joulukuun lopussa 669 ja Internet-asiakaspäätteitä 415. Osuuspankkiryhmä tarjoaa pankkipalvelut alueellisesti kattavammin kuin yksikään muu pankkiryhmä Suomessa. OKOlla on sivukonttori Tukholmassa ja edustot Pietarissa ja Tallinnassa.

OSUUSPANKKIRYHMÄLLE 9,4 PROSENTIN OMISTUSOSUUS POHJOLA-YHTYMÄSTÄ

Osuuspankkiryhmä osti tammikuussa Keskinäiseltä Henkivakuutusyhtiö Suomelta 2,0 miljoonaa ja toukuussa Keskinäiseltä Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselta 1,7 miljoonaa Pohjola-Yhtymän osaketta. Osakkeiden hankintameno oli yhteensä 291 miljoonaa euroa. Joulukuun lopussa Osuuspankkiryhmän osuus Pohjola-Yhtymän osakkeista oli 9,4 prosenttia ja äänistä 10,4 prosenttia.

KIINTEISTÖIHIN SITOUTUNUT 1,5 MILJARDIA EUROAA

Osuuspankkiryhmän kiinteistöihin sitoutunut pääoma oli joulukuun lopussa 1,5 miljardia euroa eli 0,2 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Kiinteistö Oy OKO-Vallilan myynti Osuuspankkien Eläkesäätiölle supisti sitoutunutta pääomaa runsaat 90 miljoonaa euroa. Vuokrattavissa olevien kohteiden vuokrausaste oli 88 prosenttia ja nettotuotto-prosentti 6,0. Vuoden 1999 lopussa vuokrausaste oli 89 prosenttia ja nettotuotto-prosentti 5,6.

SISÄISIÄ PALVELUITA KEHITETTIIN JA TEHOSTETTIIN

Vuoden 2000 aikana osuuspankeissa otettiin käyttöön SAP R/3 taloushallinnon järjestelmänä. Käyttöönotto oli ensimmäinen pankkitoimialalla Pohjoismaissa. Vuoden 2001 aikana järjestelmä otetaan käyttöön Osuuspankkikeskuksen yksiköissä.

Osuuspankkikeskuksen osuuspankkien käyttöön tarjoamat sisäiset palvelut kasvoivat voimakkaasti. Op-tilipalvelu sai 39 uutta asiakasosuuspankkia, ja vuoden lopussa Op-tilipalvelulla oli jo 77 asiakasosuuspankkia. Osuuspankkikeskuksen yritysten taloushallinto on keskitetty pääosin jo aiemmin. Palkkahallintopal-

veluihin tuli 46 uutta asiakasosuuspankkia. Vuoden lopussa OPK tarjosi palkanlaskentapalveluita 84 osuuspankille tai osuuspankin tytäryritykselle. Perintäpalveluiden asiakaspankkien määrä kasvoi 10:stä 38:aan.

EUROON VALMISTAUTUMINEN

Koko taloudellinen toimintaympäristö euroistuu vuoden 2002 alusta. Tilirahana markat vaihtuvat euroiksi heti 1.1.2002, jolloin myös eurosetelit ja -kolikot otetaan käyttöön 12:ssa euroalueen maassa. Suomessa markka käy käteisrahana euron rinnalla vielä helmikuun 2002 loppuun.

Osuuspankkiryhmässä kertomusvuoden eurovalmistelut olivat suunniteltua jatkoa aikaisemmalle Emu-projektille. Vuonna 2000 valmistelut keskittyivät lähinnä tietojärjestelmien muutoksiin sekä tiedotus- ja neuvontatehtäviin. Tietojärjestelmien muutossuunnitelmat valmistuivat, ja eräiden sovellusten toteutustyöt aloitettiin. Valtaosa toteutuksesta ajoittuu kuitenkin vuoden 2001 alkupuolelle, testaukset syksyyn ja käyttöönotto vuodenvaihteen ympärille.

Osuuspankkien euroneuvojaverkosto ajantasaistettiin ja laajennettiin jokaiseen Osuuspankkiryhmän jäsenpankkiin. Vuodenvaihteessa euroneuvoja oli 369. He toimivat pankeissaan eurotiedon välittäjinä ja kouluttajina sekä asiakastuen antajina.

Osuuspankkiryhmän Internet-sivujen euroinformaatiota yksityis- ja yritysasiakkaille ajantasaistettiin, ja ryhmän sisäisten tietoverkkojen käyttöä ajankohtaisen eurotiedon välittämisessä tehostettiin.

Osuuspankkikeskuksen ja osuuspankkien henkilöstölle järjestettiin eurotiedotusta ja -koulutusta, ja osuuspankkien järjestämiä euroaiheisia henkilöstö- ja asiakastilaisuuksia tuettiin esitelmä- ja aineistopalveluin.

Euroon siirtymisen kuluiksi Osuuspankkiryhmässä vuosina 2000-2002 on arvioitu runsaat 19 miljoonaa euroa.

VASTINE EUROOPAN KOMISSION KARTELLIEPÄILYIHIN

Osuuspankkiryhmä antoi syyskuun lopussa vastineensa Euroopan komission kesällä 2000 julkaisemiin epäilyi-

hin kartelliluonteisesta hintayhteistyöstä euroalueen valuuttojen vaihdossa. Osuuspankkiryhmä on vastineeseen kiistänyt osallistuneensa kilpailusääntöjen vastaiseen hintayhteistyöhön.

OSUUSPANKKIRYHMÄN VUODEN 2001 NÄKYMÄT

Osuuspankkiryhmä teki vuonna 2000 historiansa parhaan tuloksen, joka ylitti selvästi tavoitteet. Tuloksen kasvuun vaikuttivat sekä ydinliiketoiminnan myönteinen kehitys että kertaluonteiset erät. Hyvää tuloskehitystä tuki Suomen talouden voimakas kasvu. Vuoden 2001 liikevoiton odotetaan muodostuvan saman tasoiseksi kuin päättäneen vuoden poikkeuksellisista eristä oikaistu vertailukelpoinen tulos.

Toimintakertomuksessa esitetyt pankkiryhmän ja pankkiryhmään kuuluvien yritysten tulosarviot perustuvat siihen oletukseen, että toimintaympäristön kehitys jatkuu myönteisenä ilman merkittäviä häiriöitä.

VUOSI 2000 YRITYKSITTÄIN

MUUTOKSET RYHMÄRAKENTEESSA

Fuusioiden johdosta pankkiryhmään kuuluvien osuuspankkien lukumäärä väheni katsauskauden aikana kahdella. Toukokuussa Askaisten Osuuspankki sulautui Nousiaisten Osuuspankkiin, ja Laitilan ja Uudenkaupungin Seudun Osuuspankit sulautuivat uudeksi Vakka-Suomen Osuuspankiksi. Paikallisosuuspankkiliittoon kuuluva Lehtimäen Osuuspankki haki joulukuussa OPK:n jäsenyyttä.

OPK- ja OKO-konsernin rakenteissa tapahtuneista vähäisistä muutoksista on tehty selkoa OPK:n ja OKO:n toimintakertomuksissa.

OSUUSPANKIT

Osuuspankkien yhteenlaskettu liikevoitto oli 370 miljoonaa euroa eli 92 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin.

Pankkien yhteenlaskettu rahoituskate kasvoi korkotason nousun ja liiketoiminnan volyymin kasvun johdosta 20 prosenttia 673 miljoonaan euroon. Muut

tuotot kasvoivat 4,1 prosenttia 350 miljoonaan euroon. Eniten kasvoivat palkkiotuotot, jotka olivat 16 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Arvopaperikaupan nettotuotot sen sijaan vähenivät 24 miljoonasta 8 miljoonaan euroon.

Kulut kasvoivat 7 prosenttia 641 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut olivat edellisen vuoden tasolla, muut hallintokulut sen sijaan kasvoivat 13 prosenttia 156 miljoonaan euroon. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 29 miljoonaa euroa ja arvonalentumispoistot 34 miljoonaa euroa.

Osuuspankkien yhteenlasketut nettoluottotappiot olivat 10 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 18 miljoonaa euroa. Bruttomääräiset luottotappiot olivat 60 miljoonaa euroa.

242 osuuspankin liikevoitto oli positiivinen. Kahden liiketappiota tehneen osuuspankin yhteenlaskettu liiketappio oli 0,05 miljoonaa euroa.

Osuuspankkien yhteenlaskettu tase kasvoi 5,5 prosenttia 20,2 miljardiin euroon. Luottokanta kasvoi 13,7:stä 14,8 miljardiin ja talletuskanta 14,9:stä 15,5 miljardiin euroon.

OPK-KONSERNI

OPK-konsernin liikevoitto oli 233 miljoonaa euroa eli 113 miljoonaa euroa ja 93 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Liikevoiton kasvu johtui pääosin Pohjola-Yhtymän osakkeista kertyneistä 98 miljoonan euron nettomääräistä tuotoista. Kertaluonteisista eristä oikaistu vertailukelpoinen liikevoitto oli 135 miljoonaa euroa eli 31 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisen vuoden poikkeuksellisista eristä oikaistu liikevoitto.

Konsernin vertailukelpoiset tuotot kasvoivat 19 prosenttia edellisestä vuodesta. Rahoituskate kasvoi 11 prosenttia ja palkkiotuotot 37 prosenttia. Kulut kasvoivat 13 prosenttia 276 miljoonaa euroon. Konsernin palautukset luotto- ja takaustappioista olivat edelleen suuremmat kuin uudet tappiot. Nettomääräiset luottotappiot olivat miinus 9 miljoonaa euroa.

Konsernin tase kasvoi 1,6 prosenttia 11,1 miljardiin euroon. Konsernin saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä kasvoivat 18 prosenttia 5,4 miljardiin euroon ja talletuskanta 7,1 prosenttia 1,6 miljardiin euroon. Konsernin

vakavaraisuussuhde oli 11,6 prosenttia eli 0,4 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisen vuoden lopussa.

OPK-konserni teki vuonna 2000 historiansa suurimman liikevoiton. Liikevoittoon sisältyi merkittäviä kertaluonteisia sijoitustuottoja. Vuoden 2001 liikevoiton odotetaan olevan saman tasoinen kuin vuoden 2000 vertailukelpoinen, kertaluonteisista eristä oikaistu liikevoitto.

OPK-konsernin tilinpäätökseen yhdistellään emoyhteisön OPK-emon tilinpäätöksen lisäksi OKO-konsernin, OP-Kotipankki Oyj:n, OP-Rahastoyhtiö Oy:n, FD Finanssidata Oy:n ja OP-Asuntoluottopankki Oyj:n tilinpäätökset. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin ja Virtuaalinen Suomi Oy:n tilinpäätökset.

OPK-emo

OPK:n liikevoitto oli 81 miljoonaa euroa eli noin 64 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 1999. Pohjola-Yhtymän osakkeiden vaikutus liikevoittoon oli 63 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 6,5 prosenttia.

OPK:n tuotot olivat 272 miljoonaa euroa eli 148 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Eniten kasvoivat tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, jotka olivat 149 miljoonaa euroa eli 135 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Osinkotuotot Pohjola-Yhtymän osakkeista yhtiöveron hyvytyksineen olivat 128 miljoonaa euroa ja OKOn osakkeista 18 miljoonaa euroa. Pohjola-Yhtymän osakkeista kirjattiin 65 miljoonan euron arvonalentuminen.

Palkkiotuotot olivat 11 miljoonaa euroa eli 4 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 17 prosenttia 120 miljoonaan euroon. Atk-tuotot lisääntyivät lähinnä uusien palveluiden ja jäsenpankkien toiminnan volyymin kasvun johdosta, ja ne olivat yhteensä 67 miljoonaa euroa eli 11 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Toiminta- ja tarkastusmaksutuotot olivat 12 miljoonaa euroa eli 6 prosenttia suuremmat kuin vuonna 1999.

OPK:n kulut kasvoivat 79 prosenttia 191 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 12 prosenttia 31 miljoonaan euroon ja muut hallintokulut 13 prosenttia 73 miljoonaan euroon. Poistot kasvoivat atk-investointien vuoksi 57 prosenttia 10 miljoonaan euroon.

OPK:n taseen loppusumma oli vuoden lopussa 382 miljoonaa euroa eli 71 prosenttia suurempi kuin vuoden 1999 lopussa. Kasvu aiheutui pääosin Pohjola-Yhtymään tehdystä sijoituksesta. OPK:n oma pääoma oli vuoden lopussa 169 miljoonaa euroa, josta osuuspääoman osuus oli 99 miljoonaa euroa. OPK:n omavaraisuusaste oli kertomusvuoden lopussa 44 prosenttia, kun se vuoden 1999 lopussa oli 52 prosenttia.

OPK:n henkilömäärä kasvoi vuoden 2000 aikana 77:llä 653:een. Henkilömäärän kasvuun vaikuttivat sekä keskitettyjen palveluiden kasvu että panostukset pankkiliiketoiminnan kehittämiseen.

OKO-konserni

OKO-konsernin liikevoitto vuodelta 2000 oli 167 miljoonaa euroa eli 56 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 1999. Tulokseen sisältyi tuottoja Pohjola-Yhtymän osakkeisiin tehdystä sijoituksesta 35 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi noin 38 miljoonaa euroa, kun kertaluonteisten erien vaikutukset oikaistaan vuosien 1999 ja 2000 liikevoitoista. Konsernin oman pääoman tuotto nousi 16,6 prosentista 21,5 prosenttiin.

Konsernin rahoituskate kasvoi 14 prosenttia ja oli 124 miljoonaa euroa. Rahoituskatetta paransivat luottokannan kasvu ja korkotason nousu, minkä johdosta vähittäispankkitoiminnan luotto- ja talletuskannan korkoero kasvoi. Palkkiotuotot kasvoivat 18 miljoonaa euroa 84 miljoonaan euroon. Arvopapereiden välityksen osuus kasvusta oli 14 miljoonaa euroa. Arvopaperikaupan nettotuotot olivat 11 miljoonaa euroa eli runsaat miljoona euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 30 miljoonaa euroa eli 16 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Vuoden 1999 tuottoihin sisältyi kertaluonteinen 17 miljoonan euron luovutusvoitto.

Hallintokulut kasvoivat 10 prosenttia 84 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut olivat 44 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Konsernin

palveluksessa olleen henkilöstön määrä kasvoi 93:lla 1 039:ään. Poistot olivat 11 miljoonaa euroa ja liiketoiminnan muut kulut 23 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin vastaavat luvut olivat 16 ja 23 miljoonaa euroa.

Luotto- ja takaustappioiden nettomääräinen tulosvaikutus oli huomattavien palautusten johdosta oli runsaat 10 miljoonaa euroa positiivinen. Vuotta aiemmin nettovaikutus oli vajaat 2 miljoonaa euroa positiivinen. Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisiin sisältyy yhteensä 33 miljoonan euron arvonalentuminen Pohjola-Yhtymän osakkeista.

Konsernitase oli 11,0 miljardia euroa. Luottokannan 17 prosentin kasvusta huolimatta tase kasvoi vain 1,5 prosenttia, koska vuoden alussa purkaantui vuosituhannen vaihteen mahdollisia markkinahäiriöitä varten varattu ylimääräinen likviditeettipuskuri. Konsernin takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä kasvoi 15 prosenttia 2,4 miljardiin euroon.

Konsernin luotot yleisölle leasingkohteet mukaan lukien olivat 5,6 miljardia euroa eli runsaat 0,8 miljardia euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edellisen vuoden lopun tasolla ja oli runsaat 12 miljoonaa euroa. Järjestämättömät ja nollakorkeiset sitoumukset olivat 0,2 prosenttia konsernin sitoumuksista.

Yleisön talletukset kasvoivat 11 prosenttia 1,6 miljardiin euroon. Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille olivat 2,7 miljardia euroa. Näistä veloista 70 prosenttia oli osuuspankkien OKOon tekemiä talletuksia. Konsernin oma pääoma kasvoi 86 miljoonaa euroa 599 miljoonaan euroon.

Konsernin vakavaraisuussuhde oli 11,4 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 12,5 prosenttia.

OKO-konsernin toiminnallisen tuloksen ennakoidaan olevan vuonna 2001 samalla tasolla kuin kuluneena vuonna. Konsernin liikevoiton arvioidaan jäävän kuitenkin pienemmäksi kuin vuonna 2000, jolloin liikevoittoon sisältyi merkittävä tuotto Pohjola-Yhtymän osakkeista.

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin markkinaosuus Suomen henkivakuutusliiketoiminnan maksutulosta kasvoi 0,6 prosenttiyksikköä 10,1 prosenttiin. Yhtiön

vakuutustekninen kate oli 10 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Yhtiö maksoi eläkevakuutuksille 3,00 prosentin ja säästö- ja kapitalisatiosopimuksille 2,25 prosentin asiakashyvityksen laskuerustekorona lisäksi. Ennen 1.10.1998 otetuille vakuutuksille maksettiin 2,00 ja 1,25 prosentin asiakashyvitykset. Tilikauden aikana varauduttiin tulevien vuosien asiakashyvityksiin kartuttamalla lisätuvastuuta 15 miljoonalla eurolla.

Aurumin vakuutusmaksutulo oli 385 miljoonaa euroa eli 119 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksutulosta oli 37 prosenttia ja osuus vastuuvέλasta 24 prosenttia. Vakuutussäästöt yhteensä olivat vuoden lopussa 1 201 miljoonaa euroa eli 37 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Yhtiön henkilömäärä kasvoi kuudella 29:ään.

OP-Kotipankki Oy

Vuoden 2000 aikana OP-Kotipankki Oy keskittyi vakuudettomien korttiluottojen myyntiin. Pankin talletus- ja sijoituspalveluliiketoiminnan myynti osuuspankeille aloitettiin kertomusvuoden aikana.

Syksyllä 2000 Kotipankki perusti yhdessä Sonera Plaza Oy:n kanssa Sonera Plaza Finanssipalvelut Oy -nimisen yhtiön tarjoamaan kattavat finanssipalvelut Internet-portaali Sonera Plazan kuluttaja-asiakkaille. Kotipankki omistaa yhtiöstä 20 prosenttia, ja sillä on pitkäaikainen yksinoikeus tarjota tili- ja korttipalveluita uuden yhtiön välityksellä Sonera Plazan asiakkaille.

Kotipankin liikevoitto oli runsaat 3,2 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Rahoituskate kasvoi 29 prosenttia 8,4 miljoonaan euroon. Luottokannan kasvu, luottolimiittien käyttöasteen nousu ja Kultaraha-palveluiden lisääntynyt käyttö lisäsivät palkkiotuottoja yli 67 prosenttia 8,6 miljoonaan euroon.

Palkkiokulut olivat 7,8 miljoonaa euroa eli 77 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Hallinto- ja muut liiketoiminnan kulut olivat 5,1 miljoonaa euroa. Luottotappiot olivat 1,3 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aiemmin olivat 0,7 miljoonaa euroa.

Kotipankin tase kasvoi 38 prosenttia 155 miljoonaan euroon. Yleisön talletukset olivat vuoden lopussa 24 miljoonaa euroa eli 64 prosenttia pienemmät kuin vuotta

aiemmin. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat vuoden lopussa 148 miljoonaa euroa eli 45 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuoden 1999 lopussa. Järjestämättömien ja nollakorkoisten saatavien määrä kasvoi 35 prosenttia 2 miljoonaan euroon. Pankin vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 12,4 prosenttia, kun se edellisen vuoden lopussa oli 9,9 prosenttia. Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 36 henkilöä eli 9 enemmän kuin vuotta aiemmin.

OP-Rahastoyhtiö Oy

OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien rahastojen pääoma kasvoi 31 prosenttia 1,9 miljardiin euroon. Vuoden lopussa yhtiön markkinaosuus oli 14,2 prosenttia Suomeen rekisteröityjen rahastojen yhteenlasketusta pääomasta. Vuotta aiemmin osuus oli 14,3 prosenttia.

Vuoden 2000 aikana aloitti toimintansa kuusi uutta OP-sijoitusrahastoa. Tammikuussa 2000 toimintansa aloitti OP-Spektri-yhdistelmärahasto. Maaliskuussa perustettiin kolme uutta kansainvälistä toimialarahastoa. OP-Teknologia sijoittaa varansa ensisijaisesti teknologia-yhtiöiden osakkeisiin, OP-Trendi johtaviin kuluttajatuotteita valmistaviin yhtiöihin ja OP-Medical lääketieteellisuuden ja lääketeknologian sekä bioteknologian alalla toimivien yhtiöiden osakkeisiin. Lokakuussa 2000 aloitti toimintansa Itä-Euroopan kehittyville osakemarkkinoille varansa sijoittava OP-Itä-Eurooppa-sijoitusrahasto. Joulukuussa lanseerattiin OP-Euro Yrityslaina -sijoitusrahasto, joka sijoittaa varansa ensisijaisesti eurooppalaisten yritysten liikkeeseen laskemiin euromääräisiin joukkolainoihin.

OP-Rahastoyhtiö Oy:n liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 1,8 miljoonaa euroa. Tuotot rahastotoiminnasta yli kaksinkertaistuivat rahastopääomien kasvun ansiosta 31 miljoonaan euroon. Palkkiokulut kasvoivat vastaavasti 10 miljoonasta eurosta 25 miljoonaan euroon.

FD Finanssidata Oy

Pankkitekniikkaan ja tietojärjestelmiin liittyviä kehittämishankkeita oli vuonna 2000 erityisen paljon. FD Finanssidatan painopistealueita olivat perusjärjestelmien uusiminen, valmistautuminen euroon siirtymiseen, pankkiryhmän verkottumishankkeet sekä verkkopalvelujen ja infrastruktuurin kehittäminen.

Yhtiön liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa eli hieman suurempi kuin vuonna 1999. Liikevaihto kasvoi 7,1 prosenttia. Tase oli vuoden lopussa 15 miljoonaa euroa. Yhtiön henkilömäärä kasvoi kertomusvuoden aikana 255:stä 273:een.

OP-Asuntoluottopankki Oyj

OPK perusti uuden kiinnitysluottopankkilain mukaisen OP-Asuntoluottopankki Oyj:n vuoden 2000 helmikuussa. Pankki sai toimiluvan heinäkuussa. OP-Asuntoluottopankki myöntää osuuspankkien kautta pitkäaikaisia asuntoluottoja turvaavia vakuuksia vastaan. Pankki rahoittaa toimintansa laskemalla liikkeeseen OP-Asunto-obligaatioita, joiden vakuutena ovat pankin myöntämät asuntoluotot vakuuksineen.

Vuoden loppuun mennessä OP-Asuntoluottopankki oli tehnyt sopimuksen 46 osuuspankin kanssa luottojen välittämisestä. Ensimmäiset OP-Asuntoluottopankin luotot nostettiin vuoden 2001 alussa.

Virtuaalinen Suomi Oy

OPK:n, Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjolan ja A-lehdet Oy:n omistama Internet-portaaliyhtiö Virtuaalinen Suomi Oy aloittaa operatiivisen toiminnan vuoden 2001 keväällä, jolloin yhtiö tuo markkinoille Mainio.net-kuluttajaportaalin. Yhtiön liiketappio vuonna 2000 oli 2,3 miljoonaa euroa eli 1,7 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin.

MUUT OSUUSPANKKIRYHMÄN YRITYKSET

Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö (OVY)

OVY:n vakuutusmaksutulo vuonna 2000 oli 23 miljoonaa euroa eli 3 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 1999. Luottovakuutustoiminnan osuus maksutulosta oli 96 prosenttia. Maksetut vakuutuskorvaukset vähenivät 23 miljoonasta 16 miljoonaan euroon.

OVY:n tase oli vuoden lopussa 229 miljoonaa euroa eli 36 miljoonaa euroa suurempi kuin vuotta aiemmin. Vakuutustekninen vastuuvélka kasvoi edellisestä vuodesta 16 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa 155 miljoonaa euroa. Vastuuvélasta korvausvastuun osuus oli 48 miljoonaa euroa ja tasotusmäärän osuus 107 miljoonaa euroa. Tasotusmäärä vahvistui edellisestä vuodesta 26 miljoonaa euroa. Yhtiön vakavaraisuus on vahva.

Osuuspankkien Vakuusrahasto (OVR)

Vuonna 1998 voimaantulleen luottolaitoslain muutoksen jälkeen OVR:n jäsenpankit ovat voineet erota vakuusrahaston jäsenyydestä suoritettuaan osuutensa rahaston vastuista. Vastuuosuuksien maksuaikataulut on sovittu pankin ja OVR:n kesken tapahtuviksi vuoden 2004 loppuun mennessä.

Vuoden 2000 aikana OVR:n jäsenten määrä supistui kymmenellä 58:aan. Jäsenpankit kattoivat vastuuosuuksiin vuoden 2000 aikana 64 miljoonaa euroa. Vastuuosuuksia jäi vuosina 2001-2004 maksettavaksi yhteensä 121 miljoonaa euroa.

Vuonna 2000 OVR maksoi antamiensa takausten perusteella jäsenpankkien puolesta 6 miljoonaa euroa pääomasijoitusten korkoja OKolle ja antoi Osuuspankki Realumille akordeja pankin liikkeeseen laskemista pääomasijoituksista yhteensä 63 miljoonaa euroa. OVR myönsi vuoden aikana avustuksia 1,5 miljoonaa euroa ennen vuotta 1999 toteutuneiden fuusioiden perusteella.

Osuuspankkien Eläkekassa ja

Osuuspankkien Eläkesäätiö

Osuuspankkien Eläkekassa huolehtii Osuuspankkiryhmän henkilökunnan lakisääteisestä eläketurvasta ja Osuuspankkien Eläkesäätiö toimintapiiriinsä kuuluvan henkilöstön lisäeläketurvasta.

Vuoden 2000 lopussa eläkekassan toimintapiiriin kuului osakkaina 356 työnantajaa ja jäsenenä 8 739 toimihenkilöä. Edellisen vuoden lopussa osakkaiden lukumäärä oli 357 ja jäsenten 8 664. Eläkesäätiön piiriin kuuluvien työnantajien määrä oli 330 ja toimihenkilöiden määrä 6 134.

Eläkekassa peri vakuutusmaksuja noin 46 miljoonaa euroa eli 6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Eläkekassan vakuutusmaksutaso oli 18 prosenttia eli 3,5 prosenttiyksikköä alempi kuin ns. yleinen TEL-maksutaso. Eläkekassan eläkevastuu kasvoi noin 28 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa 478 miljoonaa euroa.

Eläkekassan sijoitustoiminnan tuotoilla lisättiin eläkekassan vakavaraisuutta siirtämällä osittamattomaan lisävakautusvastuuseen 20 miljoonaa euroa. Siirron jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 7,4 miljoonaa euroa. Eläkekassan vakavaraisuustaso on toimintapääomasäännösten mukaisella ylärajalla.

Vuosi 2000 oli jo viides perättäinen vuosi, kun Eläke-

säätiö ei perinyt vuosimaksua. Eläkemenot ja eläkevastuun kasvu on katettu kokonaisuudessaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Eläkesäätiön eläkevastuu kasvoi edellisestä vuodesta 20 miljoonaa euroa ja oli 461 miljoonaa euroa. Eläkevastuun kasvuun sisältyy TEL-indeksin muutoksesta vuonna 2000 aiheutuvaa nousua 10 miljoonaa euroa. Lisäksi Eläkesäätiön sijoitustoiminnan tuotoista 16 miljoonaa euroa siirrettiin indeksikorotusvastuuseen. Siirron jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 15 miljoonaa euroa. Eläkesäätiön eläkevastuu on katettu.

Eläkekassan ja -säätiön lukuja ei yhdistellä Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen.

RISKIENHALLINTA

Osuuspankkiryhmän riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden sekä riskienhallinnan asiantuntijoiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on estää sellaisen hallitsemattomien riskien syntyminen, jotka voisivat vaarantaa yksittäisen jäsenpankin tai koko Osuuspankkiryhmän vakavaraisuuden.

RISKIENHALLINNAN ORGANISOINTI

OPK vastaa Osuuspankkiryhmän riskienhallinnasta ryhmätasolla sekä ryhmän riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä ja ajanmukaisuudesta. OPK antaa jäsenpankeille ohjeita niiden riskienhallinnan turvaamiseksi sekä valvoo jäsenpankkien toimintaa. Kukin jäsenpankki vastaa kuitenkin itse, että pankilla on toimintansa laajuuteen ja riskinottoon nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Jäsenpankit ovat järjestäneet oman riskienhallintansa OPK:n antamien malliohjeiden perusteella. Jäsenpankkien hallintoneuvostot ovat vahvistaneet pankissa sovellettavat luotto-, kiinteistö- ja markkinariskien hallinnan yleiset periaatteet, joiden pohjalta pankin johtokunta ohjaa ja valvoo pankin riskinottoa. Vahvistetuissa sisäisissä ohjeissaan kukin jäsenpankki määrittelee muun muassa:

- luotonantoa ohjaavat keskeiset periaatteet, erityisesti luotonannon tavoitteet, päätöksentekovaltuudet ja vastuut, yleiset vakuus- ja omarahoitusvaatimukset ja

luottoriskien seurannassa käytetyt mittarit ja riskirajat

- kiinteistöomistuksia koskevat linjaukset, kuten omistuksia koskevat määrä- ja tuottotavoitteet ja omistusten jaottelun pidettäviin, jalostettaviin ja myytäviin kohteisiin
- liiketoimintapäätöksiä ohjaavan tasehallinta-politiikan, käytettävät markkinariskimittarit ja riskirajat sekä tasehallintaorganisaation ja raportointikäytännön.

OPK asettaa vuosittain koko ryhmän riskinkantokykyä ja eri riskilajeja koskevat riskirajat. Riskirajojen taso sekä mittareiden kattavuus ja sisältö tarkistetaan säännöllisesti. Luottoriskien osalta mittaristoa täydennettiin vuoden 2001 alussa toimialakeskittymiä rajoittavalla uudella riskirajalla. Lisäyksen jälkeen ryhmätasoisia riskirajoja on yhteensä 15 ja ne kohdistuvat seuraaviin osa-alueisiin:

Riskinkantokyky ja kannattavuus

Vakavaraisuussuhde

Tappiovara

Kannattavuus

Luottoriskit

Riskikeskittymät

Suurten asiakasriskien yhteismäärä

Toimialariskit

Järjestämättömät saamiset

Kolmen seuraavan vuoden luottotappioarvio

Kiinteistöriskit

Kiinteistöihin sitoutunut pääoma

Kiinteistöjen arvoriiski

Markkinariskit

Korkoriski

Rahoitusriski

Konsolidoitu kassavaranto

Valuuttakurssiriski

Osakeriski

Jäsenpankkien ohjaus ja valvonta tapahtuu pääosin ryhmän riskirajoista johdetun valvontarajajärjestelmän pohjalta. Valvontarajojen puitteissa jäsenpankit vastaa- vat itse riskienhallinnastaan. Jos valvontarajoja rikkou-

tuu, jäsenpankkeihin voidaan soveltaa eriasteista pankkikohtaista ohjausta. Jäsenpankit luokitellaan ryhmän sisäisessä riskiluokittelussa riskinkantokykynsä ja riskitilanteensa vakavuuden perusteella riskiluokkiin. Jäsenpankkien riskitilanne käydään läpi ja riskiluokittelu tarkistetaan neljä kertaa vuodessa. Omassa riskienhallinnassaan jäsenpankit vahvistavat toiminnalleen riskirajat, jotka ovat pääsääntöisesti OPK:n asettamia valvontarajoja tiukempia.

OPK:n riskienhallintaa palvelevat organisaatioyksiköt ja toimikunnat voivat tehdä vain välillisesti jäsenpankin tai Osuuspankkiryhmän riskitilanteeseen vaikuttavia päätöksiä. Tällaisia päätöksiä ovat muun muassa jäsenpankkien yksittäisiin suuriin hankkeisiin liittyvien poikkeuslupien myöntäminen ja vakuutus päätösten teko.

OPK:n Laki- ja riskienhallintapalvelut -osasto hoitaa keskitettyä Osuuspankkiryhmän riskienhallintaa huolehtien järjestelmien riittävyydestä, riskienhallintaa koskevasta ohjeistuksesta ja riskien valvonnasta. OPK:n

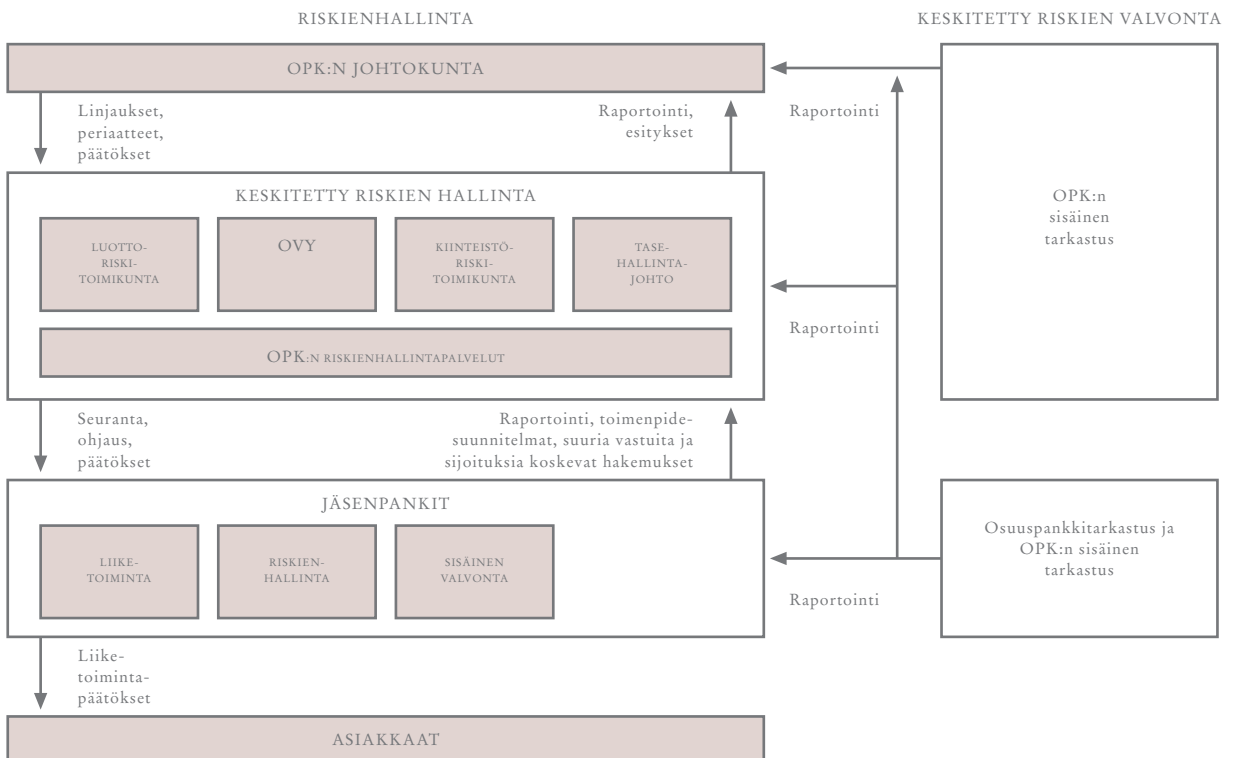
tarkastustoiminto tarkastaa OPK:n, sen jäsenpankkien ja niiden tytäryhtiöiden riskienhallinnan toteuttamisen ja riittävyyden. Pankkiryhmän riskienhallintajärjestelmän osia ovat myös OPK:n tasehallintojohto, luotto- ja kiinteistöriskitoimikunnat sekä Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö (OVY).

LUOTTORISKIT

Luottoriskien hallinnan tarkoitus on minimoida luottotappioiden vaara ennen luottopäätöksen tekoa ja estää tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen ryhmän tai sen yksikön kannattavuuden tai vakavaraisuuden vaarantavalla tavalla. Luottoriskit ovat Osuuspankkiryhmän suurin riskilähde, ja niiden hallinnan ja seurannan kehittämiseen kiinnitetään siksi aina erityistä huomiota. Vuonna 2000 aloitettiin hanke luottoriskien mitaamiseen liittyvien menetelmien uudistamiseksi.

Paikallinen ja perusteellinen asiakastuntemus on luottoriskien hallinnan lähtökohta. Luottopäätökset pe-

Osuuspankkiryhmän riskienhallinnan ja -valvonnan organisaatio

rustuvat vahvistettuihin päätöksenteko-ohjeisiin, asiakkaan velanhoitokykyyn ja vakuuksiin, joiden tulee pääsääntöisesti olla turvaavat. Luottopäätöksiä tehdään useilla organisaatiotasolla, joille kullekin on vahvistettu erikseen päätöksentekovaltuudet ja -rajat.

Asiakkaan velanhoitokykyyn ja luottoriskien arvioinnissa käytetään riskiluokitteluja, tilinpäätösanalyysijä ja yritystutkimuksia. Tilinpäätösanalysoinnin yhteydessä yritysasiakkaat luokitellaan vastuukyvyltään viiteen luokkaan. Luokkien kehitystä seurataan niin pankki- kuin ryhmätasollakin. Tilinpäätösanalyysia tehtiin kertomusvuonna yli 17 000.

OPK:n luottoriskitoimikunta käsittelee sellaisten asiakaskokonaisuuksien luotto- ja muut vastuut, joissa asiakaskokonaisuuden vastuut ylittävät 25 prosenttia jäsenpankin omista varoista tai vastuut pankkiryhmässä ylittävät 5 miljoonaa euroa. Viiden miljoonan euron raja ei kuitenkaan koske OKOa. Luottoriskitoimikunta käsittelee vuonna 2000 yhteensä 541 hakemusta, joista myönteinen päätös tehtiin 497 tapauksessa.

Osuuspankeilla ja Okopankki Oyj:llä on luottokan-

taa ja pankkitakauksia koskeva luottokantavakuutus OVY:ssä. Vakuutus on luonteeltaan laillinen takaus, jonka korvausosuus on 60 prosenttia pankin luottotappiosta. Korvauksen enimmäismäärä on 0,8 miljoonaa euroa yhden asiakaskokonaisuuden aiheuttamaa vahinkoa kohden yhdessä pankissa ja 5,0 miljoonaa euroa useamassa pankissa yhteensä. Vakuutus päätökset tehdään erikseen sellaisten luottojen osalta, jotka ylittävät 0,25 miljoonaa euroa tai 10 prosenttia jäsenpankin omista varoista. Asiakaskokonaisuuden sitoumuksia voi jäädä vakuutuksen ulkopuolelle liian suurten velanhoitokykyyn tai vakuuksiin liittyvien riskien johdosta.

Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla. Riskikartoituksissa luottoriskejä mitataan asiakkaan tilinpäätösanalyysiluokkaan sekä luoton tilaan ja vakuuksiin liittyvien riskikertoimien avulla. Muita luottoriskien seurannassa ryhmä- ja jäsenpankkitasolla käytettyjä mittareita ovat muun muassa toimialakeskittymien, OVY:n luottokantavakuutuksen ulkopuolisten vastuiden sekä rästien ja järjestämättömien saamisten kehitys.

Pankkiryhmän järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten suhde luottokantaan ja muihin luotonantoon rinnastettaviin saamisiin ja taseen ulkopuolisiin eriin oli joulukuun lopussa 0,8 prosenttia. Vuoden 1999 lopussa suhdeluku oli 1,0 prosenttia. Järjestämättömien ja muiden ongelmasaamisten pienen määrän sekä riskikartoitusten tulosten perusteella pankkiryhmän luottoriskien arvioidaan olevan pienet. Pankkiryhmän vastuisiin ei myöskään sisälly merkittäviä sektori-, toimiala- tai asiakaskohtaisia riskikeskittymiä.

Osuuspankkiryhmän ulkomainen riskinotto tapahtuu OKOssa. OKOn johtokunta vahvistaa pankille maalimiitit, jotka perustuvat kansainvälisiin luottokelpoisuusluokituksiin ja pankin omiin analyysieihin valtioiden taloudellisesta ja poliittisesta tilasta. OKOn vuosikertomuksessa on kuvattu yksityiskohtaisemmin pankin luotto- ja muiden riskien hallinnan periaatteita.

KIINTEISTÖRISKIT

Kiinteistöriskien hallinnan tavoitteena on minimoida kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin tai osuuksiin kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- ja va-

Luotot ja leasingsaamiset sektoreittain

Mrd. €	31.12. 2000	31.12. 1999	Muutos Mrd. €	%
Yritykset	5,53	5,03	0,50	10
Teollisuus	1,54	1,43	0,11	7
Rakentaminen	0,45	0,43	0,02	5
Kauppa- ja ravitsemustoiminta	1,02	0,97	0,06	6
Kiinteistösiirtotoiminta	1,01	0,78	0,23	29
Muut yritykset	1,51	1,42	0,08	6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,14	0,07	0,08	
Julkisyhteisöt	0,18	0,18	0,00	-2
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,96	0,88	0,08	9
Kotitaloudet	13,47	12,28	1,19	10
Ulkomaat	0,17	0,05	0,12	
Yhteensä	20,45	18,49	1,97	11

hingoittumisriskiä. Kiinteistöomaisuuteen liittyvien riskien pienentämiseksi ja tuottotason nostamiseksi jäsenpankeissa on vahvistettu kiinteistöstrategia sekä kiinteistö- ja muiden omistusriskien hallinnan yleiset periaatteet.

OPK:n kiinteistöriskitoimikunta käsittelee merkittävimmät pankkiryhmän kiinteistöhankeet. Toimikunta käsittelee jokaisen kiinteistöhankkeen, jossa pankkiryhmän kiinteistöihin sitoutuva pääoma ylittää 5,0 miljoonaa euroa.

Osuuspankkiryhmän kiinteistöomaisuuden määrää ja tuottotasoa seurataan neljännesvuosittain, jäsenpankitasolla osana valvontarajajärjestelmää. Ryhmän kiinteistöomaisuuden määrää on vähennetty suunnitelmallisesti, ja tavoitteeksi on asetettu kiinteistöjen määrän vähentäminen 1 500 miljoonaan euroon vuoden 2002 loppuun mennessä. Käytännössä tavoite saavutettiin vuoden 2000 lopussa. Omaisuuden tuottotaso parannetaan siten, että vuoden 2002 lopussa vuokrattavissa olevien tilojen tuotto on vähintään 5,5 prosenttia kiinteistökohtaisesti laskettuna.

Kiinteistöomistusten arvorisien arvioidaan olevan varsin pienet. Muun kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden arvoriiski 5,5 prosentin tuottoarvolla laskettuna oli pankkiryhmän riskiraportoinnin mukaan 38 miljoonaa euroa vuoden 2000 lopussa. Arvorisikin vähentäminen kokonaisuudessaan vuoden 2000 lopun ensisijaisista omista varoista olisi laskenut pankkiryhmän vakavaraisuussuhteen 13,7 prosentista 13,5 prosenttiin. Puoli prosenttiyksikköä korkeammalla tuottovaatimuksella laskettu arvoriiski olisi ollut 47 miljoonaa euroa, ja sen vähentämisen jälkeen pankkiryhmän vakavaraisuus olisi laskenut 0,3 prosenttiyksikköä.

MARKKINARISKIT

Osuuspankkiryhmässä markkinariskeihin sisällytetään rahoitus- ja korkoriiski sekä valuutta- ja osakekurssiriski. Markkinariskien hallinta kattaa koko taseen ja taseen ulkopuoliset erät.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, että markkinahintojen tai muiden markkinatekijöiden muutokset eivät vaaranna ryhmään kuuluvan yksittäisen yhteisön tai koko pankkiryhmän kannattavuutta tai vakavaraisuutta. Markkinariskien tunnistaminen ja

riskien rajoittaminen hyväksyttävälle tasolle ovat keskeisiä markkinariskien hallinnan tehtäviä.

Kukin Osuuspankkiryhmän yksikkö vahvistaa kirjallisen tasehallintapolitiikan, mikä ohjaa liiketoimintapäätöksiä. Tasehallintapolitiikassa määritellään yksikössä käytettävät tuotteet ja markkinainstrumentit, valuuttamääräisen liiketoiminnan laajuus, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteet sekä käytettävät markkinariskimittarit ja -rajat.

Pankkiryhmän työnjaon mukaan osuuspankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan. Pankkiryhmän maksuvalmiuden, maksuliikkeen, valuuttariskin, pitkäaikaisen varainhankinnan ja kansainvälisten pankkisuhteiden hoito on keskitetty OKOon. Raha-markkinakaupastaan osuuspankit hoitavat valtaosan OKO:n kautta. Jäsenosuuspankkien aktiivista kaupankäyntiä raha- ja pääomamarkkinoilla on rajoitettu pankkiryhmätasoisella suosituksella, jonka mukaan pankkikohtaisen kaupankäyntisalkun arvo voi olla korkeintaan 5 prosenttia taseen ja taseen ulkopuolisten erien yhteismäärästä. Tilivuoden lopussa suositusta suurempi kaupankäyntisalkku oli neljällä osuuspankilla. Ryhmän työnjaon mukaan yksittäisen osuuspankin valuuttakurssiriski rajoittuu matkavaluuttakassaan.

OPK:n johtokunnan alaisena toimiva Tasehallintajohto päättää Osuuspankkiryhmän markkinariskien hallinnan toimintalinjoista, valvoo ryhmän ja sen yksiköiden markkinariskejä sekä taserakenteen kehitystä sekä ottaa kantaa uusiin tuotteisiin ja tilimuotoihin. Ryhmän jäsenpankeille annettavat markkinariskien hallinnan yleisohjeet hyväksytään OPK:n johtokunnassa. Tasehallintajohto kokoontuu vähintään kuukausittain ja raportoi OPK:n johtokunnalle.

Laki- ja riskienhallintapalvelut -osaston Tasehallintayksikkö vastaa Osuuspankkiryhmän markkinariskien hallinnan yleisestä ohjeistamisesta, valvonnasta, neuvonnasta ja raportoinnista. Varsinaisesta liiketoiminnasta erillään toimivan Tasehallintayksikön tehtäviin kuuluu ryhmätason markkinariskirajojen valvonta, analysointi ja raportointi OPK:n johdolle sekä markkinariskien analysointimenetelmien ja hallintajärjestelmien kehittäminen. Tasehallintayksikkö valmistelee markkinariskejä koskevat yleisohjeet ja suositukset sekä ryhmätasoiset riskirajausitykset ja yksikkötasoiset valvontarajausitykset.

Kukin pankkiryhmään kuuluva yhteisö on organisoitunut markkinariskien hallinnan liiketoimintansa laadun ja laajuuden edellyttämällä tavalla. Kaikissa pankkiryhmään kuuluvissa yksiköissä markkinariskien hallintaa ja sen organisointia koskevat päätökset tehdään johtokunnassa. OKO-konsernissa johtokunnan alaisena toimiva Tasehallintajohto päättää toimintalinjat ja rajat taseen rakenteen kehittämiseksi ja riskien ottamiselle. OKO-konsernissa markkinariskien valvonnasta, riskiasemista sekä riskienhallinnan menetelmien kehittämisestä vastaa liiketoiminnasta erillään oleva Tasehallintayksikkö. Yksittäiset osuuspankit ovat organisoineet markkinariskien hallintatehtäviensä hoidon ryhmän yleisohjetta omaan toimintaympäristöönsä ja liiketoimintaansa soveltaen.

Osuuspankkiryhmän yksiköiden markkinariskiraportoinnin laajuus ja tiheys vaihtelee yksikön liiketoiminnan luonteen mukaan. OKOssa ja suurimmissa OPK:n tytäryhtiöissä markkinariskien seuranta ja raportointi on päivittäistä, pankkiryhmän muissa yhteisöissä seuranta on kuukausittaista.

Rahoitusriski

Pankkiryhmässä rahoitusriskin hallinnan tavoitteena on turvata kunkin yksikön kyky selviytyä maksuvelvoitteistaan. Rahoitusriski syntyy, kun saamisten ja velkojen eräpäivät poikkeavat toisistaan tai kun varainhankinta on liian keskittynyttä. Maksuvalmiusriski on osa rahoitusriskiä ja sillä tarkoitetaan riskiä, että rahoitusta ei ole saatavissa velkojen tai muiden sitoumusten erääntyessä. Rahoitusriskiä mitataan usealla tase-erien erääntymisrakennetta ja maksuvalmiusreservien määrää ja rakennetta kuvaavalla mittarilla. Liitetiedossa 33 on esitetty saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin vuoden lopussa. Jäsenpankeissa valvontarajamittarina käytetään tarkasteluajankohtaa seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvien saamisten ja velkojen suhdetta taseeseen. Pankkiryhmän avistatalletusten kehitystä seurataan erikseen. Niiden määrässä ei tapahtunut vuonna 2000 merkittäviä muutoksia.

Osuuspankkiryhmätasolla rahoitusriskin mittarina käytetään kassavarantokelpoisten saatavien määrää. OKOn keskusrahailostotehtävään kuuluu velvollisuus huolehtia ryhmän maksuvalmiusreservin riittävydestä,

mistä johtuen OKOn korkosijoitussalkkujen koko on määritelty suhteessa ryhmän lakisääteisen kassavarannon minimitasoon. Vuoden lopussa kassavarantokelpoiset saatavat olivat 3,0 miljardia euroa. Ne ylittivät pankkiryhmälle laissa määritellyn vähimmäismäärän vuoden aikana keskimäärin 0,6 miljardia euroa kuten myös vuotta aiemmin. Pankkiryhmän rahoitusriskit eivät ole merkittäviä.

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan markkinakorkojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista tai korontarkistusajankohdista. Osuuspankkiryhmän kokonaiskorkoriskiä on mitattu vuoden 2000 alusta lukien markkinakorkojen 0,5 prosenttiyksikön nousun vaikutuksena pankin riskiposition nykyarvoon. Korkoriskiä tarkastellaan myös korkosidonnaisuuksittain. Korkoriskin jäsenpankkikohtaisena valvontarajana käytetään edellä kuvattua kokonaiskorkoriskimittarin suhdetta pankin omiin varoihin. Vuoden aikana osuuspankeissa otettiin käyttöön kokonaiskorkoriskimittarin rinnalle lyhyen aikavälin tulosvaikutusta kuvaava korkotulosriskimittari. Korkotulosriski mittaa korkotason muutoksen tulosvaikutusta kuluvaan tilikauteen ja seuraavan 12 kuukauden tulokseen.

OKOssa korkoriskiä seurataan reaaliaikaisesti ja päivätasolla. OKOssa korkoriskin mittaamiseen käytetään lisäksi historialliseen simulaatioon perustuvaa Value at Risk -mallia. Muissa Osuuspankkikeskuksen yksiköissä käytetään ryhmän korkoriskimittaria yrityskohtaisesti VaR-mittarilla täydennettynä.

Vuoden lopussa Osuuspankkiryhmän korkoriski 0,5 prosenttiyksikön koronnousun vaikutuksella mitattuna oli 11,7 miljoonaa euroa, kun se edellisen vuoden lopussa oli 2,8 miljoonaa euroa. Keskimäärin vuoden 2000 aikana pankkiryhmän korkoriski oli 6,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2000 lopussa omiin varoihin suhteutettu korkoriski oli 0,5 prosenttia, joten ryhmän korkoriskiä voidaan pitää vähäisenä.

Valuuttakurssiriski

Valuuttakurssiriskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten aiheuttamaa tuloksen muutosta. Valuuttakurssiriski syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja

velkojen määrät poikkeavat toisistaan eli kun pankilla on avoin valuuttapositio. Osuuspankkiryhmän valuuttakurssiriski on keskitetty OKOon, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan. Jäsenpankin valuuttakurssiriskiä mitataan kokonaisnettovaluuttaposition suuruudella suhteessa pankin omiin varoihin. OKOn valuuttakurssiriskiä mitataan ja rajoitetaan VaR-pohjaisella riskimittarilla. Osuuspankkiryhmän kokonaisnettovaluuttapositio oli tilikauden lopussa 17 miljoonaa euroa ja vuoden aikana keskimäärin 14 miljoonaa euroa. Vuoden 1999 lopussa kokonaisnettovaluuttapositio oli 11 miljoonaa euroa. Pankkiryhmän valuuttakurssiriski oli pieni, vuoden vaihteessa se oli 0,7 prosenttia pankkiryhmän omista varoista.

Osakeriski

Osakekurssiriskillä tarkoitetaan osakkeiden kurssimuutosten vaikutusta pankin tulokseen. Osuuspankkiryhmässä osakeriskin mittarina käytetään julkisesti noteeratavien osakkeiden, rahasto-osuuksien tai muiden vastaavien instrumenttien markkina-arvon suhdetta omiin varoihin. Mittarin arvoa laskettaessa ei oteta mukaan OKOn A-sarjan osaketta, OPK:n ja OKOn salkkuihin sisältyviä johtokunnassa erikseen päätettyjä strategisia sijoituksia eikä ryhmään kuuluvien vakuutusyhtiöiden (OVY ja Aurum) osakesalkkuja. Edellä mainittuja strategisia sijoituksia ja vakuutusyhtiöiden salkkuja seurataan omina kokonaisuuksinaan. Näin laskettu ryhmän julkisesti noteerattujen osakkeiden ja rahasto-osuuksien kirjanpitoarvo oli vuoden lopussa 69 miljoonaa euroa. Niihin sisältyi kirjaamatonta arvonnousua 13 miljoonaa euroa. Osuuspankkiryhmän osakeriski on pieni.

Vuoden 2000 lopussa edellä määritellyn osakeriskimittariin luettujen julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien markkina-arvo oli 3,2 prosenttia pankkiryhmän omista varoista.

MUUT RISKIT

Muilla riskeillä tarkoitetaan kaikkia muita pankin toimintaan liittyviä riskejä, jotka eivät ole luotto-, kiinteistö- tai markkinariskejä. Ne voivat johtua monista erisyistä, esimerkiksi liiketoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä tehdyistä valinnoista, rikollisesta toimin-

nasta tai henkilöstön toiminnan, palveluprosessien tai tietotekniikan puutteista, joiden seurauksena pankille voi koitua menetyksiä ja tappioita.

Osuuspankkiryhmän liiketoiminnan yleiseen kehittämiseen liittyvää strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta. Pankkiryhmän strategiset linjaukset käsitellään laajasti ryhmän sisällä ennen vahvistamista.

Varsinaiseen pankkitoimintaan liittyvien toimintarisikien hallinnassa keskeisessä asemassa ovat ammattitaitoinen ja hyvin koulutettu henkilökunta, kattavat toimintaohjeet sekä tehokas valvonta. Uusien tuotteiden käyttöönottoa edeltää aina perusteellinen, koko toimintaprosessin kattava suunnittelu, ohjeistus ja koulutus. Riskien pienentämiseksi uudet liiketoiminta-alueet tai niiden tuki sekä monimutkaisimpien pankkituotteiden käyttö on keskitetty pankkiryhmässä Osuuspankkikeskukseen.

Vuonna 2000 aloitettiin selvitystyö, jonka tarkoituksena on kehittää muiden riskien mallintamista ja mittaamismenetelmiä sekä parantaa riskien ennaltaehkäisyn kannalta tärkeää sisäistä ohjeistusta.

OSUUSPANKKIRYHMÄN JURIDINEN LUONNE

Nykymuotoinen Osuuspankkiryhmä aloitti toimintansa heinäkuun 1. päivänä 1997. Pankkiryhmän toiminta perustuu elokuussa 1996 voimaan tulleen osuuspankilain muutoksen. Osuuspankilain muutoksen ansiosta Osuuspankkiryhmän asema taloudellisen seurannan kohteena selkeytyi. Muutos vahvisti myös pankkiryhmään kuuluvien itsenäisten ja paikallisten osuuspankkien toimintaedellytyksiä muun muassa mahdollistamalla pankeille eräitä joustoja luottolaitostoinnasta annetun lain säädöksistä.

Osuuspankkiryhmä ei muodosta kirjanpitoaissa tarkoitettua konsernia eikä luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettua konsolidointiryhmää. Osuuspankkiryhmä on Suomessa ainutlaatuinen, erityislainsäädännöllä säädelty taloudellinen kokonaisuus. Toimintamallille löytyy kuitenkin useita menestyviä esikuvia muualta Euroopasta, esim. hollantilainen Rabobank.

Osuuspankkitoimintaa säätelevät lait ovat laki luottolaitostoiminnasta, osuuspankkilaki ja osuuskuntalaki.

OSUUSPANKKIRYHMÄN LAAJUUS

Osuuspankkien yhteenliittymän (Osuuspankkiryhmän) toiminnasta on säädetty osuuspankkilaissa. Osuuspankkiryhmän muodostavat pankkiryhmän keskusyhteisö OPK, sen jäsenosuuspankit sekä OPK:n ja jäsenosuuspankkien konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset. Lain mukaan Osuuspankkiryhmää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja Osuuspankkiryhmään kuuluvat luottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista.

Pankkiryhmän keskuspankki OKO on OPK:n tytäryhtiö. OPK:n hallintoneuvoston jäsenet muodostavat OKO:n hallintoneuvoston enemmistön. OPK:n johtokunnan puheenjohtaja toimii myös OKO:n johtokunnan puheenjohtajana.

KONSOLIDOITU VALVONTA

Lain mukaan Osuuspankkiryhmää valvotaan konsolidoidusti vakavaraisuuden, maksuvalmiuden ja asiakasriskien osalta. OPK on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja riskienhallinnan turvaamiseksi. OPK:lla on myös velvollisuus valvoa jäsenluottolaitosten ja niiden konsolidointiryhmien toimintaa. Ohjeidenanto- ja valvontavelvollisuus ei kuitenkaan anna OPK:lle valtaa määrätä jäsenpankkien liiketoiminnasta. Jokainen jäsenosuuspankki harjoittaa itsenäisesti liiketoimintaansa omien voimavarojensa puitteissa.

Osuuspankkiryhmän maksuvalmiuden on oltava sen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Pankkiryhmän maksuvalmiuden tukena on oltava kassavaranato, joka on vähintään 10 prosenttia laissa tarkemmin määritellyistä konsolidoiduista veloista.

Osuuspankkiryhmään kuuluva yhteisö ei saa ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennainen vaara yhteisön tai koko Osuuspankkiryhmälle lasketulle vakavaraisuudelle. OPK:lla tulee olla koko pankkiryhmän toimintaan ja yksittäisellä jäsenluottolaitoksella omaan toimintaansa nähden riittävät riskien valvontajärjestelmät.

Asiakasriskejä ja omien varojen vähimmäismäärää

laskettaessa Osuuspankkiryhmää pidetään yhtenä luottolaitoksena. Osuuspankkiryhmälle on säädetty samansisältöiset yksittäisten asiakaskokonaisuuksien enimmäismäärät kuin luottolaitoksen konsolidointiryhmälle. Osuuspankkiryhmän yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä on kuitenkin rajoitettu pienemmäksi kuin yksittäisellä luottolaitoksella tai sen konsolidointiryhmällä. Yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä on rajoitettu 20 prosenttiin pankkiryhmän omista varoista, kun luottolaitoksilla ja niiden konsolidointiryhmillä asiakasriskin enimmäismäärä on 25 prosenttia. Laissa tarkoitettujen suurten asiakasriskien yhteismäärä voi olla enintään 500 prosenttia pankkiryhmän omista varoista eli 300 prosenttiyksikköä pienempi kuin luottolaitoksilla ja niiden konsolidointiryhmillä.

Pankkiryhmälle lasketun vakavaraisuuden tulee olla vähintään 8 prosenttia. Mikäli pankkiryhmän omat varat laskevat alle 8 prosentin, Rahoitustarkastus asettaa määräajan, jonka kuluessa laissa määritelty omien varojen vähimmäistaso on saavutettava. Jos pankkiryhmän vakavaraisuus ei palaudu määräajassa ja jos vähintään puolet pankkiryhmän sidotusta omasta pääomasta on menetetty taikka keskusyhteisö ei pysty suoriutumaan sitoumuksistaan, nykymuotoinen Osuuspankkiryhmä on purettava.

JÄSENLUOTTOLAITOKSIA KOSKEVAT POIKKEUKSET

OPK voi myöntää jäsenluottolaitokselleen ja sen konsolidointiryhmälle luvan poiketa laissa määritellyistä suurten asiakasriskien enimmäismäärästä. OPK:n luvalla yksittäinen jäsenluottolaitos voi ottaa enintään kaksi kertaa luottolaitostoiminnasta annetun lain enimmäismäärää suuremman asiakasriskin. Alle 250 000 euron suuruisille asiakasriskeille OPK voi antaa pankkikohtaisen poikkeusluvan.

Lain mukaisen vakavaraisuuden turvaamiseksi vaadittavien omien varojen vähimmäismäärää koskevia säännöksiä ei sovelleta OPK:n jäsenluottolaitoksiin ja niiden konsolidointiryhmiin.

Mikäli jäsenpankin vakavaraisuus alittaa laissa säädetyn vähimmäistason, asettaa OPK Rahoitustarkastustarkastuksen asettamien perusteiden mukaisesti määräajan toimenpiteille, joilla omat varat nostetaan laissa edellytetylle tasolle.

Mikäli omien varojen määrä laskee alle luottolaitoslaissa säädetyn ehdottoman vähimmäismäärän, jäsenluottolaitokselle asetetaan määräaika, jonka kuluessa omien varojen on saavutettava säännösten mukainen vähimmäismäärä. Määräajan asettaa keskusyhteisö, jos jäsenluottolaitoksen vakavaraisuussuhde on vähintään 10 prosenttia. Vakavaraisuuden ollessa tätä alhaisempi määräajan asettaa Rahoitustarkastus.

OSUUSPANKKIRYHMÄN LIITTYMINEN JA SIITÄ EROAMINEN

Keskusyhteisöön voivat liittyä osuuspankit sekä osuuspankkilaissa tarkoitetut osakeyhtiömuotoiset pankit tekemällä osuuspankkilaissa määriteltyt muutokset sääntöihin tai yhtiöjärjestykseen. Jäseneksi liittyminen edellyttää kahden kolmasosan enemmistön osuuskunnan tai edustajiston kokouksessa.

Jäsenluottolaitoksella on oikeus erota OPK:n jäsenyydestä, jos Osuuspankkiryhmälle laskettu vakavaraisuus säilyy lain edellyttämällä tasolla eroamisen jälkeenkin. Jäsenluottolaitos voidaan myös erottaa OPK:n jäsenyydestä osuuskuntalain mukaisesti. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos vastaa Osuuspankkiryhmään kuuluvan toisen jäsenluottolaitoksen tai keskusyhteisön veloista ja sitoumuksista, jos tämä asetetaan selvitystilaan viiden vuoden kuluessa eroamista tai erottamista seuraavasta tilinpäätöspäivästä lukien. Eronnut tai erotettu jäsenluottolaitos on velvollinen myös suorittamaan keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi perimät ylimääräiset maksut.

OSUUSPANKKIRYHMÄN TILINPÄÄTÖS JA TILINTARKASTUS

Keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen sekä niiden konsolidointiryhmien tilinpäätöksistä laaditaan Osuuspankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös noudattaen soveltuvin osin, mitä luottolaitoksen konsernitalinpäätöksestä on säädetty ja määrätty. Rahoitustarkastus on antanut yksityiskohtaisempia määräyksiä Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätöksessä noudatetut laadintaperiaatteet on esitetty pankkiryhmän tilinpäätöksessä.

OPK:n tilintarkastajat tarkastavat Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen noudattaen soveltuvin osin luottolaitostointalain säädöksiä. Tilinpäätös esitellään ja annetaan tie-

doksi OPK:n varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

OSUUSPANKKIRYHMÄN VALVONTA

Osuuspankkiryhmää valvovat Rahoitustarkastus ja keskusyhteisö OPK. OPK valvoo, että sen jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset toimivat rahoitusmarkkinoita koskevien lakien, asetusten, viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten, keskusyhteisön antamien ohjeiden sekä omien sääntöjensä ja yhtiöjärjestyksensä mukaisesti. Jäsenluottolaitos ja sen konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset ovat velvollisia antamaan OPK:lle kaikki sen vaatimat tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen OPK:n valvontatehtävän suorittamiseksi.

YHTEISVASTUU JA YHTEISTURVA

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että laissa määritelty selvitystilan edellytykset täyttyvät, OPK:lla on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan OPK:n säännöissä mainitun perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat yhteisvastuussa niistä selvitystilassa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

TALLETUSSUOJARAHASTON SUOJA

Tammikuussa 1998 voimaan tulleen talletussuojarahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Osuuspankkiryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan saamiset Osuuspankkiryhmän talletuspankeilta enintään 150 000 markan määrään asti.

Myös sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Osuuspankkiryhmää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina. Korvaussuojarahaston varoista korvataan sijoittajan saamia Osuuspankkiryhmään kuuluvilta yrityksiltä enintään 20 000 euroa.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä Osuuspankkiryhmä) ei muodosta kirjanpitoaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää. OPK:lla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden kirjanpitoaissa tarkoitettua määräämisvaltaa, minkä vuoksi pankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Pankkiryhmän tilinpäätöksestä on säädetty erikseen osuuspankkilaissa. Sen nojalla Rahoitustarkastus on antanut yksityiskohtaisempia määräyksiä Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisesta.

Osuuspankkiryhmän tilinpäätös ei muodosta kirjanpitoaissa tarkoitettua täydellistä konsernitilinpäätöstä. Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin luottolaitoksen konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Yhdistelyn seurauksena pankkiryhmän omat pääomat muodostuvat viime kädessä osuuspankkien jäsenten osuuspääomasijoituksista sekä Osuuspankkiryhmän ulkopuolisten osakkaiden sijoituksista OKOn osakepääomaan. Tilinpäätös sisältää (yhdistellyn) tuloslaskelman, taseen, niiden liitteenä annettavat tiedot sekä toimintakertomuksen.

OPK:n johtokunta on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta sitä koskevien säännösten ja hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen tilinpäätösperiaatteiden yhtenäisyyden varmistamiseksi OPK antaa jäsenluottolaitoksilleen ohjeita tilinpäätöksen laatimisesta.

OPK:n tilintarkastajat tarkastavat Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksen noudattaen soveltuvin osin luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöksiä. Tilintarkastajat laativat tilinpäätöksestä erillisen tilintarkastuskertomuksen. Osuuspankkiryhmän tilinpäätös annetaan tiedoksi OPK:n varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle.

NOUDATETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Osuuspankkiryhmän tilinpäätös yhdistellään noudattaen osuuspankkilain 2 luvun säännöksiä ja Rahoitustar-

kastuksen määräyksiä. Tilinpäätöksen yhdistelyssä otetaan huomioon soveltuvin osin myös luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 luvun säännökset, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antama päätös, kirjanpitolain säännökset luottolaitostoiminnasta annetun lain 30 §:ssä mainituin poikkeuksin sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeet.

Osuuspankkiryhmään kuuluvat luotto- ja rahoituslaitokset, rahastoyhtiöt sekä sijoituspalveluyritykset laativat tilinpäätöksensä rahalaitosten yleisten tilinpäätöstä koskevien lakien, määräysten sekä OPK:n antamien ohjeiden mukaisesti.

TILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA KONSOLIDOINTI

Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistellään rivi-riviltä OPK:n, sen jäsenosuuspankkien, Osuuspankkien Vakuusrahaston, Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön sekä edellä mainittujen yhteisöjen tai niiden yhteisessä määräysvallassa olevien luotto- ja rahoituslaitosten, sijoituspalveluyritysten, rahastoyhtiöiden ja palveluyritysten tilinpäätökset. Muiden määräysvallassa olevien yhtiöiden samoin kuin osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Osuuspankkiryhmään kuuluvan yhteisön tai yhteisöjen yhteisessä määräysvallassa olevat yhtiöt voidaan jättää tilinpäätöksen ulkopuolelle, jos yhtiön taseen loppusumma on vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa ja jos poisjättämisellä ei ole vaikutusta tilinpäätökseen.

Liitetiedossa 45 on tehty selkoa ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä sekä jäsenluottolaitosten konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen, mutta pankkiryhmän tilinpäätöksen ulkopuolelle rajattujen yhtiöiden yhteenlasketusta vaikutuksesta.

Rivi-riviltä yhdisteltävissä yhtiöissä pankkiryhmän sisäinen omistus vähennetään hankintamenomenetelmällä hankintahetken omia pääomia vastaan. Verovelalla vähennettyä osuutta kertyneestä poistoerosta ja vapaa-

ehdoista varauksista ei ole luettu omiin pääomiin, jos osakkeiden hankinta on tapahtunut ennen vuotta 1998. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä osuus hankintamenosta on esitetty konsernitaseessa konserniliikearvona siltä osin kuin sitä ole voitu kohdistaa muiden tase-erien lisäykseksi. Ennen vuotta 1998 kirjattu konserniliikearvo poistetaan vuotuisin tasapois-
toin enintään 10 vuodessa ja vuodesta 1998 lähtien enintään 5 vuodessa.

Pankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen omistamat OKOn osakkeet on eliminoitu hankintamenomenetelmästä poiketen osakkeiden nimellisarvon osalta OKOn osakepääomaa vastaan ja nimellisarvon ylittävältä tai alittavalta osalta OKOn edellisten tilikausien tulosta vastaan.

Pankkiryhmän sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako, luovutusvoitot ja -tappiot OKOn osakkeista sekä keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Arvonkorotus, joka on purettu pankkiryhmään kuuluvan yhteisön kirjanpidossa tämän luovutettua arvonkorotuksen kohteena olevan omaisuuden toiselle pankkiryhmään kuuluvalla yhteisöllä, on palautettu Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksessä siltä osin kuin arvonkorotuksen edellytykset ovat edelleen voimassa.

Erillistilinpäätöksissä esitetty kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset sekä niiden muutokset on jaettu taseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen. Osuuspankkien Keskinäisen Vakuutusyhtiön tilinpäätöksen osoittamat vakuutustekniset varaukset on käsitelty ryhmän tilinpäätöksessä vapaaehtoisten varausten tavoin.

Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu ja se on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa. Vähemmistön osuutta määriteltäessä ovat OPK:n jäsenosuuspankit ja OKO ovat muodostaneet laskentateknisen emoyhtiön. Osuuspankkien Vakuusrahaston tuloksesta ja omasta pääomasta on vähemmistölle erotettu osuus, joka vastaa Osuuspankkiryhmän ulkopuolisten osuuspankkien osuutta vakuusrahaston kattamattomista vastuista tilikauden lopussa.

Pankkiryhmän tilinpäätökseen yhdistelty kiinteistö-yhtiö on voinut jättää suunnitelman mukaiset poistot kirjaamatta erillistilinpäätöksessään. Osuuspankkiryhmän tilinpäätöksessä näiden yhtiöiden poistot on oikaistu pankkiryhmässä noudatettavien periaatteiden mukaisiksi.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Euro-alueen kansallisten valuuttojen määräiset tase-erät ja taseen ulkopuoliset erät on muutettu kotimaan rahaksi käyttäen Euroopan keskuspankin 31.12.1998 ilmoittamia kiinteitä kurssseja. Muut ulkomaan rahan määräiset erät sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden ja OKOn ulkomaisen sivukonttorin tilinpäätöstiedot on muutettu kotimaan rahaksi käyttäen valuuttojen tilinpäätöspäivän keskikurssseja. Arvostuksessa syntyneet kurssierot sisältyvät tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

SAAMISET JA VELAT

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen arvoon, mikä niistä on hankintahetkellä maksettu tai saatu. Saamisen hankintamenon ja nimellisarvon välinen erotus on jaksotettu korkotuottoihin ja saamisen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi saamisen juoksuaikana. Velasta saadun määrän ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkokuluihin ja velan hankintamenon lisäykseksi velan juoksuaikana.

VAIHTUVIIN VASTAAVIIN KUULUVAT ARVOPAPERIT

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvina arvopapereina on käsitelty saamistodistuksia sekä osakkeita ja osuuksia, joilla käydään kauppaa, sekä arvopapereita, jotka on hankittu rahoitusyliäämien sijoittamiseksi ja jotka on tarkoitus pitää omistuksessa toistaiseksi sekä pitkäaikaiset osakesijoitukset. Vaihtuviin vastaaviin kuuluvia saamistodistuksia sisältyy taseen eriin ”Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset” ja ”Saamistodistukset”.

Aktiivisen kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit on arvostettu vuoden 1999 alusta todennäköiseen luovutushintaan, ja kaikki arvostuksesta johtuvat positiiviset ja negatiiviset arvomuutokset on kirjattu.

Muut vaihtuviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän todennäköiseen luovutushintaan.

Saamistodistusten todennäköisenä luovutushintana on pidetty siitä saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa. Julkisesti noteerattujen osakkeiden todennäköisenä luovutushintana on pidetty vuoden viimeistä kaupantekokurssia.

Vaihtuviin vastaaviin merkittyjen arvopapereiden luovutusvoitot ja -tappiot sekä näihin arvopapereihin kohdistuneet arvonalentumiset ja niiden peruutukset on kirjattu arvopaperikaupan nettotuottoihin. Muiden kuin kaupankäynnin kohteena olevien saamistodistusten hankintameno ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkotuottoihin.

PYSYVIIN VASTAAVIIN KUULUVAT ARVOPAPERIT

Pysyviin vastaaviin kuuluvina arvopapereina on käsitelty saamistodistuksia, jotka on tarkoitettu pidettäväksi eräpäivään saakka, tytär- ja omistusyhteisyritysten osakkeita ja osuuksia, muita pitkäaikaiseen omistukseen hankittuja osakkeita sekä muita osakkeita ja osuuksia, joiden omistus on tarpeellinen pankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen tarvitsemien palvelujen hankkimiseksi. Pysyviin vastaaviin kuuluvia saamistodistuksia sisältyy taseen eriin ”Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset” ja ”Saamistodistukset”.

Pysyviin vastaaviin kuuluvat arvopaperit on esitetty hankintameno määräisinä. Jos tällaisen arvopaperin todennäköinen luovutushinta oli tilikauden päättyessä hankintamenoa pysyvästi alempi, on erotus kirjattu tuloslaskelman erään ”Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset”. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset on kirjattu saman tuloslaskelmaerän oikaisuksi. Saamistodistuksen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus on jaksotettu korkotuottoihin.

ARVOPAPEREIDEN OSTO- JA MYYNTISOPIMUKSET

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinmyyntiehdoin ostettujen arvopapereiden ostohinta on merkitty

taseeseen saamiseksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan välinen erotus on jaksotettu korkotuotoksi sopimuksen voimassaoloajalle.

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinostoehdoin myytyjen arvopapereiden myyntihinta on kirjattu velaksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus on jaksotettu kokokulukuksi sopimuksen voimassaoloajalle. Takaisinostovelvollisuuksin myydyt ja vastaavat marginaalivakuudeksi annetut arvopaperit on sisällytetty alkuperäiseen tase-erään sopimuksesta huolimatta.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden tasearvona on suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla lisäpoistoilla vähennetty hankintameno. Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus sisältyy Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän erään ”Poistoero”. Mikäli kiinteistön tai kiinteistöyhteisön osakkeiden todennäköinen luovutushinta on pysyvästi kirjanpitoarvoa alempi, on erotus kirjattu kulukuksi tuloslaskelman erään ”Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä”. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset on kirjattu saman tuloslaskelmaerän oikaisuksi.

Rakennusten ja muiden kuluviin aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Pankkiryhmän poistoperiaatteiden mukaisesti rakennusten hankintameno poistetaan käyttötarkoituksesta ja rakennusmateriaalista riippuen pääsääntöisesti 30-40 vuodessa, koneet ja kalusto, atk-laitteistot, tietokoneohjelmat sekä autot poistetaan 3-6 vuodessa ja muut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet 5-10 vuodessa. Leasingkohteet poistetaan annuiteettimenetelmän mukaisesti. Käytettynä hankituille aineellisille hyödykkeille voidaan määritellä yksilöllinen poisto-aika. Kulumattomista aineellisista hyödykkeistä ja arvonorotuksista ei tehdä poistoja.

KIINTEISTÖJEN JA KIINTEISTÖYHTYEISÖJEN OSAKKEIDEN JA OSUUKSIEN ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, metsä- ja vesi-alueet on merkitty taseeseen hankintahintaan tai, mikäli niiden todennäköinen luovutushinta on pysyvästi hankintamenoa alempi, todennäköiseen luovutushintaan. Rakennukset on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla oikaistuu hankintahintaan tai, mikäli niiden todennäköinen luovutushinta on pysyvästi oikaistua hankintamenoa alhaisempi, todennäköiseen luovutushintaan.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden tasearvoa määritettäessä on otettu lähtökohdaksi hyödykkeen arvo suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulo-odotuksiin. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan kiinteistöt, jotka ovat pankkiryhmään kuuluvan yhteisön omassa käytössä konttori-, varasto- tai muuna tilana taikka sen henkilökunnan käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan.

Muussa kuin omassa käytössä olevat liike-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöt on arvioitu pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Vuoden 2000 tilinpäätöksessä kiinteistökohtaisena vähimmäistuottovaatimuksena on pidetty 3,5:tä prosenttia. Maa-, vesi- ja metsäalueet sekä asunnot ja asuinkiinteistöt on arvioitu pääasiassa kaupp-arvomenetelmällä.

Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvonalentumiset on kirjattu kuluksi tuloslaskelman erään ”Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä”. Arvonalentumisten kirjaamisessa on sovellettu arvonalentumisten pysyvyyttä ja olennaisuutta koskevia kriteerejä.

ARVONKOROTUSTEN PERIAATTEET JA NIIDEN KOhteiden ARVONMÄÄRITYSMENETELMÄT

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin ja osuuksiin sekä poikkeuksellisesti myös pysyviin vastaaviin kuuluvien osakkeisiin ja osuuksiin, joiden arvo on pysyvästi ja olennaisesti alkuperäistä hankintamenoa suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevat maa-alueet ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet arvioidetaan kiinteistönvälittäjällä.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Saamisten ja pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten sekä velkojen suojaamiseksi tehdyistä koronvaihtosopimuksista saatujen ja maksettujen korkojen erotukset on kirjattu korkotuottoihin tai -kuluihin. Tilinpäätöksessä näiden koronvaihtosopimusten siirtyvät korot on merkitty siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin. Muista koronvaihtosopimuksista saatujen ja maksettujen korkojen erotus on merkitty arvopaperikaupan nettotuottoihin ja niitä vastaavat siirtyvät korot muihin varoihin ja muihin velkoihin.

Suojaavien johdannaissopimusten arvostustulos on kirjattu tuloslaskelmassa samaan ryhmään kuin suojattavan tase-erän vastakkaismerkkinen arvomuutos. Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjen korko-, valuutta- ja osakejohdannaisten tuotot, kulut ja arvomuutokset on kirjattu tuloslaskelman erään ”Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot”. Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt erät on kirjattu muihin varoihin tai muihin velkoihin.

Optioista maksetut premiot on arvostettu hankintamenoan tai sitä alempana todennäköiseen luovutusarvoon. Tuotot tai kulut on kirjattu arvopaperikaupan nettotuottoihin. Ulkomaan rahan määräisten johdannaissopimusten markkavasta-arvon muutos on kuitenkin kirjattu valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

JÄRJESTÄMÄTTÖMÄT SAAMISET

Saamisen koko pääoma on merkitty järjestämättömäksi, kun sen korko, pääoma tai sen osa on ollut erääntyneenä ja maksamattomana 90 päivää. Saamiset konkurssiin asetuilta yrityksiltä on merkitty järjestämättömiksi viimeistään konkurssiin asettamispäivänä. Annettuun takaukseen perustuva saaminen on merkitty järjestämätömäksi, kun takaukseen perustuva maksu on suoritettu. Järjestämättömistä saamisista jaksotetut suoriteperusteiset korot on peruutettu, kun saaminen on merkitty järjestämättömäksi.

LUOTTO- JA TAKAUSTAPPIOT

Luotto- ja takaustappioiksi on kirjattu saamisten ja takausvastuiden lopullisiksi todetut menetykset ja todennäköiset arvonalentumiset sekä asiakkaan rahoittamisesta saamisen sijaan hankitun omaisuuden arvonalentumiset ja luovutus-

tappiot. Arvonalentumiset on kirjattu kohdistettuina luottotappiovarauksina, kun on käynyt ilmeiseksi, ettei saamisesta saada suoritusta, tai siltä osin kuin vakuuksista ei odoteta saatavan saamista vastaavaa suoritusta.

Luottotappiota kirjattaessa saamisen vakuutena oleva omaisuus on arvostettu määrään, joka omaisuudesta sitä luovutettaessa odotetaan saatavan.

Luottotappioiden vähennyksiksi on merkitty perityksi saadut, aikaisempina vuosina luottotappioihin sisällytetyt erät, saadut vakuutuskorvaukset, asiakkaan rahoittamisesta saamisen sijaan hankitun omaisuuden luovutusvoitot ja kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset.

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakollisena varauksena on kirjattu varaus sellaisia laadultaan yksilöitävissä olevia vastaisia menoja ja menetyksiä varten, joiden syntyminen on todennäköistä tai varmaa, mutta joiden määrä ja toteutumisajankohta on vielä epävarma. Kohdistettuja luottotappiovarauksia tai muita vastaavia yksilöityjen tase-erien arvostukseen liittyviä eriä ei kirjata pakollisiin varauksiin, vaan sen tase-erän vähennykseksi, johon kyseinen luotto tai muu omaisuuserä on kirjattu.

VEROT

Yksittäisen pankkiryhmään kuuluvan yhteisön erillistilinpäätöksessä tuloverot on laskettu ja kirjattu verotettavaan tuloon pohjautuvan verolaskelman perusteella. Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen. Liitetiedossa 36 on esitetty laskennalliset verovelat ja -saamiset.

PANKKIRYHMÄN RAKENTEESTA SEKÄ TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAVASSA TAPAHTUNEIDEN MUUTOSTEN VAIKUTUS VUOSIEN 2000 JA 1999 TILINPÄÄTÖSTEN VERTAILUKELPOISUUTEEN

Pankkiryhmän rakenteesta ei vuoden 2000 aikana tapahtunut muutoksia, jotka vaikuttaisivat vuosien 2000 ja 1999 tilinpäätösten vertailukelpoisuuteen.

Saamiset kansainvälisiltä järjestöiltä ja velat niille on siirretty tarkennetun sektoriluokituksen johdosta luottolaitosten ryhmästä yleisön ja julkisyhteisöjen ryhmään. Muutokset on tehty takautuvasti.

Kirjanpitolautakunnan 24.1.2000 antaman lausunnon (1604/2000) mukaisesti atk-ohjelmistot, jotka eivät ole sisältyneet hankitun atk-laitteiston hankintamenoon, sisältyvät vuoden 2000 tilinpäätöksessä taseen erään ”Aineettomat hyödykkeet”. Muutos on tehty vuoden 1999 vertailutietoihin.

RYHMÄAIKASARJAT

Milj. €

TULOSLASKELMAT	1996	1997	1998	1999	2000
Rahoituskate	648	649	691	678	801
Muut tuotot	424	431	503	464	681
Muut kulut	585	584	588	598	629
Poistot ja arvonalentumiset	94	84	87	76	91
Luotto- ja takaustappiot	280	214	128	26	5
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	-4	4	0	0	99
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksesta	1	1	3	7	7
Liikevoitto	119	195	395	450	664
Satunnaiset erät	1	-	-	-	-
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	119	195	395	450	664
Verot	41	63	13	64	159
Vähemmistöosuus	1	1	0	1	2
Tilikauden voitto	77	132	382	385	504

TASEET

Vastaavaa

Saamiset luottolaitoksilta	1 883	1 430	752	593	803
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 084	15 023	16 192	18 309	20 260
Saamistodistukset	3 486	3 209	3 026	3 804	3 021
Osakkeet ja osuudet	212	218	220	249	461
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	1 749	1 747	1 641	1 545	1 374
Muut erät	1 378	1 189	1 501	1 524	1 166
Yhteensä	23 792	22 816	23 332	26 024	27 086

Vastattavaa

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 136	585	398	1 089	1 164
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 264	16 134	17 029	17 978	18 312
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 914	2 800	2 796	3 652	3 629
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 012	1 164	1 016	743	670
Muut erät	1 384	1 063	708	721	860
Laskennalliset verovelat	69	75	75	98	132
Vähemmistön osuus pääomasta	5	5	3	4	5
Oma pääoma	1 006	990	1 308	1 739	2 314
Yhteensä	23 792	22 816	23 332	26 024	27 086

Vuosien 1996 - 1997 luvut on mahdollisuuksien mukaan muutettu vastaamaan Rahoitustarkastuksen 30.6.1998 voimaan tulleita uusia määräyksiä.

OSUUSPANKKIRYHMÄN TULOSLASKELMA

Milj. €	1.1. - 31.12.2000				1.1. - 31.12.1999			
Korkotuotot	1 354				1 076			
Korkokulut	554				397			
Rahoituskate	801				678			
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	204				7			
Palkkiotuotot	303				251			
Palkkiokulut	35				24			
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot								
Arvopaperikaupan nettotuotot	1				22			
Valuuttatoiminnan nettotuotot	8 8				7 29			
Liiketoiminnan muut tuotot	166				178			
Hallintokulut								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	251				234			
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	30				38			
Muut henkilösivukulut	20 50 301				19 57 292			
Muut hallintokulut	164 465				152 443			
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	91				76			
Liiketoiminnan muut kulut	129				131			
Luotto- ja takaustappiot	5				26			
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	99				0			
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	7				7			
Liikevoitto	664				450			
Satunnaiset erät	-				-			
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	664				450			
Tuloverot								
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	125				41			
Laskennallisen verovelan muutos	35 159				23 64			
Muut välittömät verot	-				0			
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta tai tappiosta	2				1			
Tilikauden voitto	504				385			

O S U U S P A N K K I R Y H M Ä N T A S E

VASTAAVAA Milj. €	31.12.2000		31.12.1999	
Käteiset varat	366		772	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset				
Valtion velkasitoumukset	96		4	
Muut	1 448	1 544	2 426	2 429
Saamiset luottolaitoksilta				
Vaadittaessa maksettavat	10		20	
Muut	793	803	573	593
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	20 260		18 309	
Leasingkohteet	192		178	
Saamistodistukset				
Julkisyhteisöiltä	326		502	
Muilta	1 151	1 477	873	1 375
Osakkeet ja osuudet	356		152	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä	9		9	
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	95		88	
Aineettomat hyödykkeet				
Konserniliikearvo	0		0	
Muut pitkävaikutteiset menot	54	55	40	41
Aineelliset hyödykkeet				
Kiinteistöt sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	1 241		1 419	
Muut aineelliset hyödykkeet	78	1 320	85	1 504
Muut varat	346		313	
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	262		261	
	27 086		26 024	

O S U U S P A N K K I R Y H M Ä N T A S E

VASTATTAVAA	31.12.2000			31.12.1999		
Milj. €						
Vieras pääoma						
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille						
Keskuspankeille		300			536	
Luottolaitoksille						
Vaadittaessa maksettavat	4			32		
Muut	860	864	1 164	520	553	1 089
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille						
Talletukset						
Vaadittaessa maksettavat	7 462			6 830		
Muut	9 656	17 118		9 603	16 433	
Muut velat		1 194	18 312		1 545	17 978
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat						
Joukkovelkakirjalainat		1 270			522	
Muut		2 359	3 629		3 131	3 652
Muut velat			619			537
Siirtovelat ja saadut ennakot			235			173
Pakolliset varaukset						
Eläkevaraukset		-			4	
Verovaraukset		-			0	
Muut pakolliset varaukset		6	6		7	11
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			670			743
Laskennalliset verovelat			132			98
Vähemmistön osuus pääomasta			5			4
		24 772			24 285	
Oma pääoma						
Osake- ja osuuspääoma			573			464
Ylikurssirahasto			5			4
Arvonkorotusrahasto			49			53
Muut sidotut rahastot						
Vararahasto			671			664
Vapaat rahastot						
Muut rahastot			421			214
Edellisten tilikausien voitto			93			-44
Tilikauden voitto			504			385
			2 314			1 739
		27 086			26 024	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset						
Takaukset ja pantit		1 425			1 227	
Muut		-	1 425		-	1 227
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset						
Arvopapereiden takaisinositoumukset		-			-	
Muut		2 179	2 179		2 001	2 001
			3 604			3 228

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(LUVUT MILJOONINA EUROINA)

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4) Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut eriteltyinä

	2000	1999		2000	1999
1) Korkotuottojen ja korkokulujen erittely tase-erittäin			Liiketoiminnan muut tuotot		
Korkotuotot			Vuokra- ja osinkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	28	35	kiinteistöistä ja kiinteistö-	92	94
Saamisista yleisöltä ja			yhteisöistä		
julkisyhteisöiltä	1 150	889	Kiinteistöjen ja kiinteistö-		
Saamistodistuksista	166	139	yhteisöjen osakkeiden ja		
Muut korkotuotot	2	7	osuuksien luovutusvoitot	23	15
Leasingkate	9	6	Muut tuotot	51	69
Yhteensä	1 354	1 076	Yhteensä	166	178
Korkokulut			Liiketoiminnan muut kulut		
Veloista luottolaitoksille ja			Vuokrakulut	16	13
keskuspankeille	28	26	Kulut kiinteistöistä ja		
Veloista yleisölle ja			kiinteistöyhteisöistä	84	85
julkisyhteisöille	314	201	Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen		
Yleiseen liikkeeseen lasketuista			osakkeiden ja osuuksien		
velkakirjoista	173	108	luovutustappiot	6	4
Veloista, joilla on huonompi			Muut kulut	23	28
etuoikeus kuin muilla veloilla	44	61	Yhteensä	129	131
Pääomalainoista	0	0			
Muut korkokulut	-5	1	5) Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja		
Yhteensä	554	397	aineettomista hyödykkeistä		
2) Arvopaperikaupan nettotuotot eriteltyinä				2000	1999
Saamistodistusten kaupan			Suunnitelman mukaiset poistot	55	53
nettotuotot	-1	-11	Arvonalentumiset	37	23
Osakkeiden ja osuuksien			Arvonalentumisten palautukset	-2	-1
kaupan nettotuotot	1	32	Yhteensä	91	76
Yhteensä	1	22	6) Luotto- ja takaustappiot sekä pysyviin vastaaviin kuuluvien		
3) Tilikauden aikana ostettujen ja myytyjen vaihtuviin vastaaviin			arvopapereiden arvonalentumiset		
luettujen arvopapereiden yhteenlasketut arvot				2000	1999
Saamistodistukset			Saamisista luottolaitoksilta	0	0
Ostetut arvopaperit	18 843	15 145	Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	63	77
Myydyt arvopaperit	14 103	10 956	Leasingkohteista	0	0
Osakkeet			Takauksista ja muista taseen		
Ostetut arvopaperit	5 343	1 557	ulkopuolisista eristä	4	3
Myydyt arvopaperit	5 317	1 573	Muista	12	6
			Bruttomääräiset luotto- ja		
			takaustappiot	78	86
			Luotto- ja takaustappioiden		
			vähennyserät	73	60
			Tuloslaskelman luotto- ja		
			takaustappiot	5	26

Luotto- ja takaustappioiden yhteismäärä eriteltynä:

	2000	1999
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot yhteensä	82	100
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus	-55	-75
Palautukset aikaisempina vuosina toteutuneista luottotappioista	-22	-21
Tilikauden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	48	46
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-47	-24
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	5	26

Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset:

Bruttomääräiset arvonalentumiset	99	1
Arvonalentumisten peruutukset	0	-1
Yhteensä	99	0

7) Satunnaiset tuotot ja kulut 1.1.-31.12.2000

Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen erillistilinpäätöksiin merkityt satunnaiset tuotot ja kulut on siirretty Osuuspankkiryhmän tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, siltä osin kun ne eivät ole täyttäneet satunnaisten tuoton ja kulun määritelmään sisältyvää olennaisuuden kriteeriä Op-ryhmätasolla. Vuosien 2000 ja 1999 tuloslaskelmissa kaikki erillisyhtiöiden satunnaisiin eriin kirjaamat tuotot ja kulut on siirretty liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin.

8) Pakollisten varausten muutokset tilikauden aikana

Eläkevaraukset	-4
Verovaraukset	-
Muut	-2
Yhteensä	-5

9) Erittely yhdistellyistä eristä

Osuuspankkiryhmän tuloslaskelman erät on esitetty Rahoitustarkastuksen määräämän kaavan mukaisesti. Satunnaisten erien käsittely on kuvattu liitetiedossa 7.

10) Tuotot toimialoittain ja markkina-alueittain

Tuotoilla tarkoitetaan tuloslaskelman erien rahoituskate, tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot yhteenlaskettua määrää. Tuotot on esitetty eliminoimattomina.

	Tuotot toimialoittain		Keskimääräinen henkilömäärä	
	2000	1999	2000	1999
Pankkitoiminta	1 322	1 124	7 490	7 468
Kiinnitysluottopankkitoiminta	11	10	8	8
Rahoitusyhtiötoiminta	26	23	130	114
Sijoituspalveluyritystoiminta	38	28	109	84
Sijoitusrahastotoiminta	31	14	19	13
Kiinteistöjen omistus ja hallinta	10	14	15	13
Muu	431	416	926	887
Yhteensä	1 869	1 629	8 697	8 587

	Tuotot markkina-alueittain		Keskimääräinen henkilömäärä	
	2000	1999	2000	1999
Suomi	1 868	1 629	8 687	8 577
Ruotsi	1	1	10	10
Yhteensä	1 869	1 629	8 697	8 587

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

11) Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten erittely

	2000	1999
Valtion velkasitoumukset	96	4
Valtion joukkovelkakirjalainat	612	857
Sijoitustodistukset	753	1 549
Muut	83	20
Yhteensä	1 544	2 429

12) Saamiset keskuspankeilta

Taseen erään ”Saamiset luottolaitoksilta” ei sisällynyt vuoden lopussa saamia keskuspankeilta.

13) Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sektoreittain ja niihin kohdistetut luottotappiovaraukset

	2000	1999
Yritykset	5 345	4 873
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	144	68
Julkisyhteisöt	181	184
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	956	878
Kotitaloudet	13 465	12 257
Ulkomaat	170	50
Yhteensä	20 260	18 309

Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden alussa	267	303
Tilikauden aikana tehdyt uudet varaukset (+)	44	44
Tilikauden aikana peruutetut varaukset (-)	-20	-21
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty kohdistettu luottotappiovaraus (-)	-41	-59
Kohdistetut luottotappiovaraukset tilikauden lopussa	250	267

14) Järjestämättömät ja muut nollakorkoiset saamiset

	2000	1999
Järjestämättömät saamiset	179	200
Muut nollakorkoiset saamiset	25	35
Yhteensä	203	236

15) Maksamatta jääneen saamisen vakuutena olleen sekä asiakkaan liiketoiminnan tervehdyttämiseksi bankitun omaisuuden kirjanpitoarvo

	2000	1999
Vakuutena ollut omaisuus		
Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	92	124
Muut osakkeet ja osuudet	2	2
Muu omaisuus	0	0
Yhteensä	94	127
Liiketoiminnan tervehdyttämiseksi hankitut osakkeet ja osuudet	4	6

16) Saamiset, joilla on luottotappiovelvoite kuin velallisen muilla veloilla

	2000	1999
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6	13
Saamistodistukset	115	122
Yhteensä	121	135

17) Leasingkohteet eriteltyinä

	2000	1999
Ennakkomaksut	2	9
Koneet ja kalusto	177	160
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	13	8
Muu omaisuus	1	1
Yhteensä	192	178

18) Saamistodistukset

Julkisesti noteeratut ja noteeraamattomat saamistodistukset ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset omaisuuslajeittain vuoden lopussa

	Julkisesti noteeratut	Muut
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	1 400	800
Pysyviin vastaaviin kuuluvat	352	469
Yhteensä	1 752	1 269

Vaihtuviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten todennäköisen luovutushinnan ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä tilikauden lopussa

	2000	1999
Luvut on ilmoitettu eliminoimattomina		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	8	9
Saamistodistukset	5	5
Yhteensä	13	14

Pysyviin vastaaviin kuuluvien saamistodistusten, keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten ja muiden saamisten nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus tilikauden lopussa

Luvut on ilmoitettu eliminoimattomina	2000	1999
Nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus		
Saamistodistukset	4	1
Saamiset luottolaitoksilta	0	0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-
Yhteensä	4	1
Kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotus		
Saamistodistukset	12	16
Saamiset luottolaitoksilta	-	0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	-
Yhteensä	12	16

Saamistodistukset vaadetyypeittäin tilikauden lopussa

Kirjanpitoarvo	2000	1999
Valtion velkasitoumukset	96	4
Kuntatodistukset	10	3
Yritystodistukset	42	13
Sijoitustodistukset	758	1 594
Vaihtovelkakirjalainat	6	9
Muut joukkovelkakirjalainat	1 904	2 038
Muut saamistodistukset	204	144
Yhteensä	3 021	3 804

19) Osakkeet ja osuudet

Taseen erään "Osakkeet ja osuudet" merkittyjen arvopapereiden yhteenlaskettu kirjanpitoarvo jaoteltuna julkisesti noteerattuihin ja noteeraamattomiin arvopapereihin

	Julkisesti noteeratut	Muut
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	85	26
Pysyviin vastaaviin kuuluvat	197	48
Yhteensä	282	74

Taseen erään "Osakkeet ja osuudet" merkittyjen julkisesti noteerattujen osakkeiden ja osuuksien todennäköisen luovutushinnan ja sitä alhaisemman kirjanpitoarvon erotusten yhteenlaskettu määrä

	2000	1999
Vaihtuviin vastaaviin kuuluvat	14	23
Pysyviin vastaaviin kuuluvat	0	1
Yhteensä	14	24

Osuuspankkiryhmällä ei ollut arvopaperilainauksen kohteena olevia arvopapereita vuoden 2000 lopussa.

Taseen erät "Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä" ja "Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä" eriteltyinä:

	2000	1999
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Luottolaitoksissa	-	-
Muissa	9	9
Yhteensä	9	9
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä ¹⁾		
Luottolaitoksissa	0	2
Muissa	95	86
Yhteensä	95	88

¹⁾ Sisältää pankkiryhmään kuuluvien erillisyhteisöjen tytäryhtiöosakkeiden kirjanpitoarvon siltä osin kuin tytäryhtiöitä ei ole yhdistetty pankkiryhmän tilinpäätökseen sekä Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin osakkeiden hankintamenon pääomaosuusyhdistelymenetelmän mukaisilla kirjauksilla oikaistuna.

20) Aineettomat hyödykkeet eriteltyinä

	2000	1999
Perustamismenot	0	0
Liikearvo	1	3
Muut pitkävaikutteiset menot	53	38
Yhteensä	55	41

21) Kiinteistöomistukset eriteltyinä

a) Taseen erään "Aineelliset hyödykkeet" kirjatut maa- ja vesialueet ja rakennukset sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet eriteltyinä vuoden lopussa:

	Kirjanpitoarvo	Sitoutunut pääoma ¹⁾
Maa- ja vesialueet ja rakennukset		
Omassa käytössä olevat	146	146
Muut	307	317
Yhteensä	453	462
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä olevat	216	265
Muut	573	738
Yhteensä	789	1 003

b) Muussa kuin omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet eriteltyinä vuoden lopussa: ¹⁾

Kiinteistölaji	Pinta-ala m ²	Sitoutunut pääoma	Nettotuotto, %	Vajaakäyttö- aste, %
Asunnot ja asuinkiinteistöt	230 702	143	5,7	12,6
Liike-, toimistokiinteistöt ja teollisuuskiinteistöt ²⁾	1 081 462	829	6,0	11,6
Maa-, vesi- ja metsäalueet (rakentamattomat)	-	60	-	-
Keskeneräiset rakennukset				
Rahoitusleasingkiinteistöt	34 747	14	4,9	0,0
Muut kotimaiset kiinteistöt	-	9	-	-
Ulkomaiset kiinteistöt				
Kiinteistöt yhteensä		1 055	5,6	11,8

Sitoutunut pääoma on kirjanpidon poistamaton hankintameno lisättynä osakkeisiin kohdistuvalla yhtiölainaosuudella ja/tai omistusoisuuden osoittamalla osuudella yhtiön lainoista. Nettotuotto on laskettu vähentämällä kokonaisvuokratuotoista kiinteistöön kohdistuvat hoitokulut tai asunto-osakeyhtiöissä ja keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä maksetut vastikkeet. Nettotuotto prosentti on laskettu vuositasona muuttuneesta tilinpäätöshetken vuokrausasteen mukaisten kuukausitason tuottojen ja vuoden keskimääräisten kuukausitason hoitokulujen erotuksesta, joka on suhteutettu sitoutuneeseen pääomaan vuoden lopussa.

Vajaakäyttöaste on vapaiden tilojen suhde koko vuokrattavissa olevaan huoneistoalaan. Vapaat tilat ovat ne vuokrattavissa olevat tilat, joista ei tilinpäätöshetkellä saada vuokratuottoja sopimusten perusteella.

c) Muussa kuin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin sitoutunut pääoma jaoteltuna tuotto-prosentin mukaan vuoden lopussa: ¹⁾

Tuotto-prosentti	Sitoutunut pääoma
negatiivinen	63
0 - 3	170
3 - 5	311
5 - 7	219
yli 7	292
Yhteensä	1 055

¹⁾ Pinta-aloja, sitoutunutta pääomaa, nettotuotto-prosenttia ja vajaakäyttöastetta koskevat tiedot on ilmoitettu osuuspankkien osalta konsernitietoina.

²⁾ Tietoja ei ole voitu eritellä Rahoitustarkastuksen määräyksessä 106.1 edellytetyllä tarkkuudella. Määräyksen 106.1 mukaan tiedot on ilmoitettava erikseen liike- ja toimistokiinteistöistä sekä teollisuuskiinteistöistä.

22) Muut varat eriteltyinä

	2000	1999
Maksujenvälityssaamiset	27	32
Takaussaamiset	11	13
Johdannaissopimukset	124	148
Muut	184	119
Yhteensä	346	313

23) Siirtosaamiset ja maksetut ennakot eriteltyinä

	2000	1999
Korot	254	245
Muut	7	17
Yhteensä	262	261

24) Erittely yhdistellyistä taseen vastaavien eristä

Osuuspankkiryhmän taseen vastaavien erät on esitetty Rahoitustarkastuksen vahvistaman taseen kaavan mukaisesti.

25) Velkojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon erotus

Luvut ilmoitettu eliminoimattomina	2000	1999
Nimellisarvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0	1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0	0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26	12
Muut velat	0	0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	27	3
Yhteensä	53	16

Kirjanpitoarvon ja sitä alemman nimellisarvon erotus

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0	0
Muut velat	-	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25	0
Yhteensä	25	0

26) *Erittely liikkeeseenlasketuista velkakirjoista vaadetyypeittäin*

	2000	1999
Sijoitustodistukset	2 358	3 007
Joukkovelkakirjalainat	1 270	522
Muut	0	124
Yhteensä	3 629	3 652

27) *Muut velat eriteltyinä*

	2000	1999
Maksujenvälitysvelat	320	283
Johdannaissopimukset	133	158
Muut	166	95
Yhteensä	619	537

28) *Siirtovelat ja saadut ennakot eriteltyinä*

	2000	1999
Korot	128	102
Muut	107	71
Yhteensä	235	173

29) *Pakolliset varaukset tilikauden lopussa*

	2000	1999
Eläkevaraukset	0	4
Verovaraukset	-	-
Muut	6	7
Yhteensä	6	11

30) *Erittely veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla*

Velat, joiden kirjanpitoarvo ylittää 10 % kaikkien niiden velkojen määrästä, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla:

USD 135 miljoonaa (eurovasta-arvo 125,6 milj.) ikuinen laina. Velan korko 31.12.2000 oli 7,08 %. Velka voidaan maksaa kokonaisuudessaan takaisin Rahoitustarkastuksen luvalla ehdoissa mainituin etukäteisilmoituksin koron maksupäivänä syyskuussa 2002 tai sen jälkeisinä koronmaksupäivinä.

USD 100 miljoonaa (eurovasta-arvo 93,1 milj.). Velan korko 31.12.2000 oli 7,10 %. Velka erääntyy toukokuussa vuonna 2006. Velka voidaan maksaa kokonaisuudessaan takaisin Rahoitustarkastuksen luvalla ehdoissa mainituin etukäteisilmoituksin koronmaksupäivänä toukokuussa 2001 tai sen jälkeisinä koronmaksupäivinä.

Edellä mainitut velat ovat debentuurilainoja, joiden etuoikeus on Osuuspankkiryhmän muita sitoumuksia huonompi. Velkoihin ei liity niiden osakkeiksi muuttamista koskevia ehtoja.

Muut kuin edellä mainitut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla:

Velkojen yhteenlaskettu määrä eurovasta-arvoina 31.12.2000 oli Op-ryhmässä 451 miljoonaa euroa. Velkojilla ei ole optiota vaatia näiden velkojen ennaaikaista takaisinmaksua. Näihin velkoihin ei sisälly ikuisia lainoja. Samaan konserniin ja konsolidointiryhmään kuuluville yrityksille ja omistusyhteyksyrityksille ei ole suunnattu tällaisia lainoja.

31) *Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana*

	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset tilikauden aikana	Vähennykset tilikauden aikana	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Osuuspääoma	394	166	-55	505
Osakepääoma	70	-	-2	68
Ylikurssirahasto	4	1	-	5
Arvonkorotusraho	53	-	-4	49
Vararahasto	664	7	0	671
Vapaat rahastot	214	211	-4	421
Edellisten tilikausien voitto	341	-	-248	93
Tilikauden voitto	-	504	-	504
Oma pääoma yhteensä	1 739	888	-313	2 314

OPK:n ja sen jäsenosuuspankkien hankkimien OKOn osakkeiden nimellisarvon ylittävä tai alittava hankintahinnanosuus kirjataan pankkiryhmän tilinpäätöksessä joko edellisten tilikausien voittovarojen vähennykseksi tai lisäykseksi.

32) Yhdistellyt taseen vastattavien erät

Osuuspankkiryhmän taseen vastattavien erät on esitetty Rahoitustarkastuksen vahvistaman taseen kaavan mukaisesti.

33) Saamisten ja velkojen maturiteettijakauma tase-erittäin vuoden lopussa

Jäljellä olevan juoksuajan mukaan	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v.	yli 5 v.
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	567	470	299	209
Saamiset luottolaitoksilta	696	107	0	0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 061	2 356	7 826	8 018
Saamistodistukset	86	136	1 003	252
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 058	85	0	21
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 092	1 385	653	182
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 639	910	1 065	15

Saamisiin yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ei sisälly vaadittavia maksettavia saamisia.

Muut kuin määräaikaisten talletukset on sisällytetty maturiteettiluokkaan ”alle 3 kuukautta”.

34) Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät vuoden lopussa

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 523	21
Saamiset luottolaitoksilta	714	90
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	20 062	199
Saamistodistukset	946	531
Muu omaisuus	2 972	29
Yhteensä	26 217	869
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	535	629
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	18 233	79
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 629	-
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	396	274
Muut velat	974	23
Yhteensä	23 767	1 005

35) Taloudellista kehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut

Osuuspankkiryhmän taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	1996	1997	1998	1999	2000
Liikevaihto, milj. euroa	1 807	1 668	1 721	1 583	2 086
Liikevoitto milj. euroa	119	195	395	450	664
% liikevaihdosta	6,6	13,0	22,9	28,4	31,9
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, milj. euroa	119	195	395	450	664
% liikevaihdosta	6,6	13,0	22,9	28,4	31,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	12,9	17,2	35,0	26,7	24,9
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,32	0,57	1,66	1,65	1,90
Omavaraisuusaste, %	2,8	3,8	5,6	6,7	8,6
Tuotto-kulusuhde	1,6	1,6	1,8	1,7	2,1

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevaihto	Korkotuotot, leasingtoiminnan tuotot, tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, palkkiotuotot, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot
Liikevoitto tai -tappio ja sen osuus prosentteina liikevaihdosta	Tuloslaskelman liikevoitto tai -tappio
Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	Tuloslaskelman erä ”Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja”
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero lykättyllä verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$
Tuotto-kulusuhde	$\frac{\text{Rahoituskate} + \text{tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista} + \text{palkkiotuotot} + \text{arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{liiketoiminnan muut tuotot}}{\text{Palkkiokulut} + \text{hallintokulut} + \text{poistot} + \text{liiketoiminnan muut kulut}}$

36) Tuloverot

		2000	1999
Tuloverojen jakautuminen varsinaisesta toiminnasta ja satunnaisista eristä johtuviin veroihin:	Laskennalliset verovelat, joiden toteutuminen on todennäköistä	0	0
Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen ei sisälly satunnaisia tuottoja tai kuluja.	Laskennalliset verosaamiset, joiden toteutuminen on epätodennäköistä	0	0
	Laskennalliset verosaamiset, joiden toteutuminen on todennäköistä	47	46
Laskennalliset verovelat ja -saamiset:	Arvonkorotusten vaikutus tuloverotukseen:		
Op-ryhmän taseessa oli laskennallisia verovelkoja 132 miljoonaa euroa, jotka perustuivat tilinpäätössiirtoihin. Muita laskennallisia verovelkoja ja verosaamisia ei ole merkitty taseeseen vuosina 2000 ja 1999.	Op-ryhmän kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ja osuuksista on tehty arvonkorotuksia yhteensä 125 miljoonaa euroa.		
Laskennalliset verosaamiset muodostuivat pääasiassa verotuksessa vahvistetuista tappioista. Muiden laskennallisten verosaamisten määrä oli vähäinen.	Jos arvonkorotuskohteet myytäisiin, arvonkorotus realisoituisi luovutusvoittona, josta aiheutuisi enimmillään 36 miljoonan euron tuloverojen kasvu.		

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA SEKÄ
JOHDANNAISSOPIMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

37) Omasta ja muiden puolesta vakuudeksi annettu omaisuus sekä
velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi ne on annettu

	2000	1999
Oman velan ja sitoumusten vakuudeksi annettu omaisuus		
Pantit	1 095	1 742
Kiinnitykset	-	82
Muut	15	-
Velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi omaisuuserät on annettu		
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	98	1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	32	27
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	8
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Pantit	1	5
Kiinnitykset	20	10

38) Eläkevastuut

Osuuspankkiryhmään kuuluvien yhteisöjen henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on Opstock Oy:tä lukuun ottamatta järjestetty Osuuspankkien Eläkekassan kautta. Lisäeläketurva on Opstock Oy:tä, FD Finanssidata Oy:tä ja Keski-Suomen Tila- ja Kiinteistöpalvelu Oy:tä lukuun ottamatta järjestetty Osuuspankkien Eläkesäätiön kautta. Säätiöön ei ole otettu uusia edunsaajia 30.6.1991 jälkeen. Tukholman sivukonttorin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Ruotsin säännösten mukaisesti.

Osuuspankkiryhmään kuuluvilla yhteisöillä ei ole eläkesitoumuksesta johtuvia suoria vastuuta. Osuuspankkiryhmän eläkevastuut on täysin katettu.

39) Leasingvastuut

Leasingmaksut vuonna 2001	3
Leasingmaksut vuoden 2001 jälkeen	20

40) Taseen ulkopuoliset sitoumukset eriteltyinä vuoden lopussa

	2000	1999
Takaukset	498	523
Takuuvastuut	893	670
Pantit ja kiinnitykset	12	12
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	21	22
Käyttämättömät luottojärjestelyt	2 082	1 778
Annetut pantit	-	35
Muut asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	97	188
Annetut sitoumukset yhteensä	3 604	3 228

41) Johdannaisopimukset vuoden lopussa

Kohde-etuuksien arvot	2000	1999
Suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset		
Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Koronvaihtosopimukset	656	684
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset	572	1 334
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3	91
Osakejohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Muut johdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Luottojohdannaiset	-	-
Equity swapit	-	-
Yhteensä	1 231	2 108
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset		
Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset	1 028	1 893
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Koronvaihtosopimukset	6 333	5 735
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	4	20
Asetetut	3	19
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-	37
Osakejohdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-

Muut johdannaiset		
Termiinisopimukset	-	-
Optiosopimukset		
Ostetut	-	-
Asetetut	-	-
Luottojohdannaiset	-	-
Equity swapit	9	-
Yhteensä	7 377	7 705

Sopimusten luottovasta-arvot		
Korkojohdannaiset sopimukset	65	106
Valuuttajohdannaiset sopimukset	22	59
Muut johdannaiset sopimukset	1	-
Yhteensä	88	165

42) Omaisuuden myymisestä ja ostamisesta asiakkaan lukuun syntyneet myyntisaamiset ja ostovelat

Myyntisaamiset	68
Ostovelat	63

43) Muut vastuusitoumukset ja vastuut

Osuuspankkiryhmään yhdisteltävillä yhtiöillä on niiden normaalista liiketoiminnasta aiheutuneita merkitykseltään vähäisiä vastuusitoumuksia, jotka eivät sisälly liitetiedon 40 sitoumuksiin.

44) Henkilöstö sekä toimi- ja valvontaelinten jäsenet

Henkilöstö keskimäärin 2000

	Tilikauden aikana	Muutos edellisestä vuodesta
Kokoaikainen henkilöstö	8 166	122
Osa-aikainen henkilöstö	531	-12
Henkilöstö yhteensä	8 697	110

Osuuspankkiryhmään kuuluvien yritysten hallinto- ja valvontaelimien maksamien palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä

Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	2
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja	24
Yhteensä	26

Luottolaitoksen taloudellisesta tuloksesta määräytyvät palkat ja palkkiot 0

45) Tilinpäätöksen yhdisteltyjen yritysten nimi ja kotipaikka

Yhtiö	Kotipaikka
Rivi-riviltä-menetelmällä yhdistelty	

Jäsenosuuspankit 244 pankkia (lueteltu s. 40–44)
Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta Helsinki

Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	Helsinki
Okopankki Oyj	Helsinki
OP-Rahoitus Oy	Helsinki
Opstock Oy	Helsinki
Kiinteistö Oy Aleks-Hermes	Helsinki
Kiinteistö Oy Arkadiankatu 23	Helsinki
Kiinteistö Oy Dagmarinkatu 14	Helsinki
Kiinteistö Oy Malminkatu 30	Helsinki
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Helsinki
OP-Asuntoluottopankki Oyj	Helsinki
OP-Kotipankki Oyj	Helsinki
OP-Rahastoyhtiö Oy	Helsinki
FD Finanssidata Oy	Helsinki
Osuuspankkien Vakuusrahassto	Helsinki
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	Helsinki
Jyväskylän Kassatalo Oy	Jyväskylä
Keski-Suomen Tila- ja Kiinteistöpalvelu Oy	Jyväskylä
Kiinteistö Oy Krassipuisto	Vantaa
Kiinteistö Oy Pekurinkulma	Oulu
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistelty

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum ¹⁾	Helsinki
Automatia Pankkiautomaatit Oy ²⁾	Helsinki
Hatanpääkadun Teollisuushallit Oy ²⁾	Tampere
Kiinteistö Oy Lahden Trio ²⁾	Lahti
Toimiraha Oy ²⁾	Helsinki
Virtuaalinen Suomi Oy ²⁾	Helsinki

¹⁾ Yhdistetty vakuutusyhtiönä pääomaosuusmenetelmällä

²⁾ Yhdistetty osakkuusyhtiönä pääomaosuusmenetelmällä

OKO on myynyt 2.5.2000 Kiinteistö Oy OKO-Vallilan.

Yhtiöstä on yhdistelty konsernitilinpäätöksen tuloslaskelma ajalta 1.1.-31.5.2000.

OKOn tytäryhtiö OKO-Investointiluottopankki Oyj on sulautunut OKOon 31.12.2000. Yhtiöstä on yhdistelty konsernitilinpäätöksen tuloslaskelma ajalta 1.1.-31.12.2000.

Kiinteistösijoitusyhtiö Nopkin Oy on sulautunut Keski-Suomen Tila- ja Kiinteistöpalvelu Oy:öön 30.11.2000.

Riittävät tiedot tilinpäätöksen yhdistellyn yrityksen, joka ei ole luotto- tai rahoituslaitos tai palveluyritys, ja muiden Osuuspankkiryhmään kuuluvien yritysten suhteiden arvioimiseksi:

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum on OPK:n ja sen jäsenpankkien täysin omistama henki- ja eläkevakuutustoimintaa harjoittava yhtiö. Yhtiöön on keskitetty Osuuspankkiryhmän henki- ja eläkevakuutusliiketoiminta.

Yhteenliittymän tilinpäätöksen on jätetty yhdistelemättä jäsenluottolaitosten konsernitilinpäätöksiinsä yhdisteleviä yrityksiä yhteensä 262 kappaletta, näiden yritysten yhteenlaskettu tase oli noin 0,3 miljardia euroa. Yritysten yhdistelemisen vaikutus pankkiryhmän omiin pääomiin olisi ollut noin 43 miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdelukuun 0,25 prosenttiyksikköä.

OPK:n jäsenosuuspankit 31.12.2000

Tase- ja liikevoitto- tai liiketappiotiedot eivät ole lopullisia.

Nimi	Kotipaikka	Toimitusjohtaja	Tase Milj. €	Liikevoitto /-tappio Milj. €
Alajärven Osuuspankki	Alajärvi	Pentti Mäkelä	111	2,91
Alastaron Osuuspankki	Alastaro	Petri Antila	35	0,76
Alavieskan Osuuspankki	Alavieska	Ismo Talus	24	0,21
Alavuden Seudun Osuuspankki	Alavus	Jussi Ruuhela	88	1,91
Andelsbanken för Åland	Maarianhamina	Håkan Clemes	96	0,47
Andelsbanken Raseborg	Karjaa	Bo Thölix	135	1,97
Artjärven Osuuspankki	Artjärvi	Tuulikki Kyyhkynen	31	0,64
Asikkalan Osuuspankki	Asikkala	Jari Laaksonen	48	0,93
Askolan Osuuspankki	Askola	Irja Mänttälä	30	0,79
Auran Osuuspankki	Aura	Sauli Nuolemo	37	0,93
Elimäen Osuuspankki	Elimäki	Pertti Olander	94	0,80
Enon Osuuspankki	Eno	Aulis Keronen	59	1,30
Etelä-Karjalan Osuuspankki	Lappeenranta	Risto Kiljunen	493	13,01
Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki	Seinäjoki	Esko Ala-Äijälä	390	6,12
Etelä-Savon Osuuspankki	Mikkeli	Raimo Rekikoski	300	7,07
Eurajoen Osuuspankki	Eurajoki	Harri Hiitiö	27	0,91
Euran Osuuspankki	Eura	Lenni Kankaanpää	51	0,79
Forssan Seudun Osuuspankki	Forssa	Jouni Hautala	170	1,94
Haapajärven Osuuspankki	Haapajärvi	Kari Ahola	41	0,91
Haapamäen Seudun Osuuspankki	Keuruu	Tauno Vuorenmaa	30	0,67
Haapaveden Osuuspankki	Haapavesi	Kalervo Karvonen	49	1,21
Hailuodon Osuuspankki	Hailuoto	Veijo Nissilä	16	0,35
Halsuan Osuuspankki	Halsua	Tapio Jokela	15	0,11
Haminan Seudun Osuuspankki	Hamina	Markku Vanhala	104	1,74
Harjavalan Osuuspankki	Harjavalta	Jarmo Tuovinen	62	2,06
Hartolan Osuuspankki	Hartola	Teemu Hauta-Aho	32	0,63
Hauhon Osuuspankki	Hauho	Timo Metsola	24	0,62
Haukivuoren Osuuspankki	Haukivuori	Seppo Laurila	22	0,64
Heinäveden Osuuspankki	Heinävesi	Ville Pönttönen	38	0,94
Himangan Osuuspankki	Himanka	Kalevi Humalajoki	38	0,28
Hinnerjoen Osuuspankki	Eura	Jukka Tuomisto	13	0,30
Hirvensalmen Osuuspankki	Hirvensalmi	Risto Rouhiainen	25	0,26
Honkilahden Osuuspankki	Eura	Olavi Juhola	19	0,46
Huhtamon Osuuspankki	Huittinen	Päivikki Järvinen	9	0,26
Huittisten Osuuspankki	Huittinen	Olli Näsi	62	2,10
Humppilan Osuuspankki	Humppila	Jari Salokangas	38	0,58
Hämeenkosken Osuuspankki	Hämeenkoski	Keijo Bragge	20	0,49
Hämeenlinnan Seudun Osuuspankki	Hämeenlinna	Olli Liusjärvi	292	1,17
Iisalmen Osuuspankki	Iisalmi	Eero Mähönen	131	2,98
Iitin Osuuspankki	Iitti	Hannu Viitanen	52	0,44
Ikaalisten Osuuspankki	Ikaalinen	Antero Sorri	45	0,91
Ilomantsin Osuuspankki	Ilomantsi	Kalevi Hämäläinen	51	1,21
Janakkalan Osuuspankki	Janakkala	Vesa Lehikoinen	144	4,56
Joensuun Osuuspankki	Joensuu	Antti Heliövaara	175	3,45
Jokioisten Osuuspankki	Jokioinen	Vesa Rantanen	40	1,28
Juuan Osuuspankki	Juuka	Tuomo Mustonen	54	1,09
Juvan Osuuspankki	Juva	Kari Pitkälä	70	1,82

Jämsän Seudun Osuuspankki	Jämsä	Heikki Rosti	106	3,23
Kainuun Osuuspankki	Kajaani	Kari Sissala	197	4,14
Kalajoen Osuuspankki	Kalajoki	Pertti Sarkkinen	82	1,64
Kalkkisten Osuuspankki	Asikkala	Esko-Pekka Markkanen	10	0,17
Kangasalan Osuuspankki	Kangasala	Veikko Poranen	76	2,33
Kangasniemen Osuuspankki	Kangasniemi	Leo Pakkanen	63	2,14
Kankaanpään Osuuspankki	Kankaanpää	Teuvo Pakkala	52	1,29
Kannuksen Osuuspankki	Kannus	Markku Niskala	43	0,51
Karjalan Osuuspankki	Mynämäki	Pentti Laaksonen	16	0,29
Karkun Osuuspankki	Vammala	Raimo Virtanen	10	0,31
Karunan Osuuspankki	Sauvo	Esko Lehtonen	9	0,07
Karvian Osuuspankki	Karvia	Antti Suomijärvi	26	0,70
Kaustisen Osuuspankki	Kaustinen	Asko Ahonen	41	0,16
Keikyän Osuuspankki	Äetsä	Reino Vällilä	17	0,42
Kemin Seudun Osuuspankki	Kemi	Pertti Stöckel	129	2,97
Kerimäen Osuuspankki	Kerimäki	Kari Korhonen	30	0,81
Keski-Suomen Osuuspankki	Jyväskylä	Aimo Ekonen	922	6,26
Keski-Uudenmaan Osuuspankki	Järvenpää	Leif Laine	504	16,90
Kestilän Osuuspankki	Kestilä	Hans Aikio	19	0,25
Kesälahden Osuuspankki	Kesälahti	Erkki Kukkonen	30	0,88
Kihniön Osuuspankki	Kihniö	Ari Heinonen	16	0,40
Kiihtelysvaaran Osuuspankki	Kiihtelysvaara	Pasi Leppänen	32	0,81
Kiikalan Rekijoen Osuuspankki	Kiikala	Kirsi-Marja Hiidensalo	18	0,41
Kiikoisten Osuuspankki	Kiikoinen	Pertti Kärki	13	0,32
Kiskon Osuuspankki	Kisko	Pekka Anttonen	24	0,16
Kiteen Seudun Osuuspankki	Kitee	Pentti Hämäläinen	139	3,04
Kiukaisten Osuuspankki	Kiukainen	Jari Valonen	18	0,36
Koillis-Savon Osuuspankki	Kaavi	Erkki Eronen	89	2,11
Koitin-Pertunmaan Osuuspankki	Hartola	Unto Aikasalo	34	0,65
Kokemäen Osuuspankki	Kokemäki	Matti Ollila	71	1,68
Kokkolan Osuuspankki	Kokkola	Aatto Ainali	263	3,06
Kontiolahden Osuuspankki	Kontiolahti	Esko Mononen	45	1,35
Korpilahden Osuuspankki	Korpilahti	Juha Luomala	41	1,04
Korsnäs Andelsbank	Korsnäs	Jan-Erik Westerdahl	34	0,77
Kotkan Seudun Osuuspankki	Kotka	Pentti Leisti	164	1,89
Kouvola Seudun Osuuspankki	Kouvola	Marjo Partio	247	5,30
Kronoby Andelsbank	Kruunupyy	Sten-Ole Nybäck	53	1,45
Kuhmalahden Osuuspankki	Kuhmalhti	Risto Mattila	16	0,45
Kuhmoisten Osuuspankki	Kuhmoinen	Heikki Vilppala	23	0,30
Kuhmon Osuuspankki	Kuhmo	Erkki Airaksinen	81	2,11
Kuopion Osuuspankki	Kuopio	Jaakko Ojanperä	372	6,37
Kuortaneen Osuuspankki	Kuortane	Markku Jaatinen	35	0,64
Kurun Osuuspankki	Kuru	Markku Jokela	24	0,32
Kuusamon Osuuspankki	Kuusamo	Jari Himanen	87	1,07
Kuusjoen Osuuspankki	Kuusjoki	Rauno Hurme	18	0,38
Kymijoen Osuuspankki	Anjalankoski	Heikki Pykälistö	79	1,56
Kärkölän Osuuspankki	Kärkölä	Lasse Kalervo	31	0,83
Kärsämäen Osuuspankki	Kärsämäki	Timo Suhonen	24	0,41
Käylän Osuuspankki	Kuusamo	Kaisa Kurtti	12	0,25
Köyliön Osuuspankki	Köyliö	Matti Hyrsylä	44	0,93
Lapin Osuuspankki	Lappi	Vesa Parkkali	36	0,92
Lappo Andelsbank	Brändö	Torsten Nordberg	6	0,00
Lemin Osuuspankki	Lemi	Eero Innanen	27	0,70
Leppävirran Osuuspankki	Leppävirta	Ilkka Martikainen	69	1,84

Lieksan Osuuspankki	Lieksa	Jorma Lehtikainen	96	2,27
Limingan Osuuspankki	Liminka	Urpo Ojala	31	0,72
Liperin Osuuspankki	Liperi	Jalo Lehtovaara	80	1,97
Lohtajan Osuuspankki	Lohtaja	Veijo Uusitalo	32	0,17
Loimaan Osuuspankki	Loimaan kunta	Heimo Kortensniemi	71	1,54
Loimaan Seudun Osuuspankki	Loimaan kaupunki	Tuomo Maunuksela	64	1,08
Lokalahden Osuuspankki	Uusikaupunki	Seppo Penttilä	17	0,33
Lopen Osuuspankki	Loppi	Tapio Mikkola	55	1,64
Lounais-Suomen Osuuspankki	Paimio	Vesa Viitaniemi	116	1,69
Luhangan Osuuspankki	Luhanka	Pekka Pietilä	15	0,22
Luopioisten Osuuspankki	Luopioinen	Esa Jokinen	16	0,48
Luumäen Osuuspankki	Luumäki	Eero Kettunen	37	0,74
Luvian Osuuspankki	Luvia	Hannu Kyrövaara	29	0,53
Länsi-Uudenmaan Osuuspankki	Lohja	Jukka Karasjärvi	337	6,92
Maaningan Osuuspankki	Maaninka	Reijo Kananen	41	1,26
Marttilan Osuuspankki	Marttila	Matti Vahalahti	42	2,51
Maskun Osuuspankki	Masku	Jarmo Nurmi	44	0,94
Mellilän Seudun Osuuspankki	Mellilä	Raimo Lindström	22	0,59
Merimaskun Osuuspankki	Merimasku	Kaisa Haaksiluoto	13	0,69
Metsämaan Osuuspankki	Loimaan kunta	Jussi Nieminen	17	0,34
Miehikkälän Osuuspankki	Miehikkälä	Seppo Pylvänäinen	28	0,82
Miettilän Osuuspankki	Rautjärvi	Tarja Huolman	5	0,06
Mouhijärven Osuuspankki	Mouhijärvi	Esko Heinonen	29	0,53
Mynämäen Osuuspankki	Mynämäki	Kalle Krappala	71	1,83
Myrskylän Osuuspankki	Myrskylä	Heikki Leppähaara	11	0,18
Mäntsälän Osuuspankki	Mäntsälä	Heikki Kananen	76	1,36
Mäntän Seudun Osuuspankki	Mänttä	Erkki Lauronen	90	2,48
Nagu Andelsbank	Nauvo	Johan Broos	15	0,23
Nakkilan Osuuspankki	Nakkila	Jussi Kuvaja	55	2,02
Niinijoen Osuuspankki	Loimaan kunta	Timo Seikkula	20	0,52
Nilsian Osuuspankki	Nilsia	Seppo Pääkkö	71	2,37
Nivalan Osuuspankki	Nivala	-	78	-0,05
Nousiaisten Osuuspankki	Nousiainen	Seppo Äijälä	81	2,20
Nurmeksen Osuuspankki	Nurmes	Eero Heino	69	0,59
Orimattilan Osuuspankki	Orimattila	Veli-Matti Onnela	80	1,62
Oripään Osuuspankki	Oripää	Tapio Laine	25	0,38
Oriveden Seudun Osuuspankki	Orivesi	Pertti Pyykkö	67	1,83
Osuuspankki Kantrisalola	Pertteli	Turkka Saarniniemi	51	0,98
Osuuspankki Realum	Helsinki	Jouko Aho	123	0,64
Oulaisten Osuuspankki	Oulainen	Lauri Knuutila	74	2,14
Oulun Osuuspankki	Oulu	Timo Levo	745	3,98
Outokummun Osuuspankki	Outokumpu	Eero Eskelinen	46	1,12
Paattisten Osuuspankki	Turku	Eero Koskinen	42	1,01
Paavolan Osuuspankki	Ruukki	Kalle Arvio	48	1,18
Padasjoen Osuuspankki	Padasjoki	Heikki Jaakkola	16	0,20
Paltamon Osuuspankki	Paltamo	Jorma Niemi	30	0,37
Parikkalan Seudun Osuuspankki	Parikkala	Matti Martikainen	49	0,42
Parkanon Osuuspankki	Parkano	Aarre Saranpää	38	0,62
Pedersörejdens Andelsbank	Pietarsaari	Ulf Löf	142	1,07
Perhon Osuuspankki	Perho	Pekka Pajula	28	0,56
Perniön Osuuspankki	Perniö	Risto Lehtinen	47	1,47
Peräseinäjoen Osuuspankki	Peräseinäjoki	Olavi Ilola	49	1,29
Pieksämäen Seudun Osuuspankki	Pieksämäki	Seppo Vanninen	131	0,43
Pielaveden Osuuspankki	Pielavesi	Pertti Rautaparta	44	1,01

Pihtiputaan Osuuspankki	Pihtipudas	Erkki Niemelä	28	0,65
Pohjolan Osuuspankki	Rovaniemi	Markku Salomaa	360	5,43
Polvijärven Osuuspankki	Polvijärvi	Juhani Leminen	50	1,12
Porin Seudun Osuuspankki	Pori	Jukka Ramstedt	486	12,37
Porvoon Osuuspankki	Porvoo	Pertti Hellqvist	212	5,13
Posion Osuuspankki	Posio	Martti Varanka	47	1,19
Pudasjärven Osuuspankki	Pudasjärvi	Paavo Kurtila	74	1,84
Pukkilan Osuuspankki	Pukkila	Ari Talkara	26	0,79
Pulkkilan Osuuspankki	Pulkila	Eero Keskitalo	17	0,52
Punkalaitumen Osuuspankki	Punkalaidun	Ville-Pekka Aakula	51	1,29
Puolangan Osuuspankki	Puolanka	Jouni Ahokumpu	36	0,63
Purmo Andelsbank	Pietarsaaren mlk	Stig-Göran Jansson	17	0,23
Pyhjärven Osuuspankki	Pyhäjärvi	Jukka Kuonanoja	46	1,20
Pyhännän Osuuspankki	Pyhäntä	Viljo Lotvonen	18	0,28
Päijät-Hämeen Osuuspankki	Lahti	Timo Laine	439	2,55
Pälkäneen Osuuspankki	Pälkäne	Jari Linjala	29	0,89
Pöytyän Osuuspankki	Pöytyä	Juha Pullinen	43	0,82
Raahen Seudun Osuuspankki	Raahen	Seppo Rytivaara	136	3,43
Rantasalmen Osuuspankki	Rantasalmi	Vesa Auvinen	59	1,39
Rantsilan Osuuspankki	Rantsila	Ismo Välijärvi	23	0,50
Rauman Seudun Osuuspankki	Rauma	Simo Kauppi	269	9,28
Rautalammin Osuuspankki	Rautalampi	Mikko Paananen	35	0,57
Riihimäen Seudun Osuuspankki	Riihimäki	Kalevi Oksanen	141	4,70
Riistaveden Osuuspankki	Kuopio	Pauli Kröger	23	0,60
Ruhtinansalmen Osuuspankki	Suomussalmi	Helena Juntunen	6	0,09
Ruoveden Osuuspankki	Ruovesi	Alpo Porila	48	0,58
Rymättylän Osuuspankki	Rymättylä	Antero Nikki	31	0,71
Rääkkylän Osuuspankki	Rääkkylä	Olli Koivula	35	0,70
Sallan Osuuspankki	Salla	Jari Sieppi	35	0,31
Salon Seudun Osuuspankki	Salo	Jukka Hulkkonen	292	6,29
Sauvon Osuuspankki	Sauvo	Pasi Virtanen	26	0,54
Savitaipaleen Osuuspankki	Savitaipale	Martti Valtonen	45	0,91
Savonlinnan Osuuspankki	Savonlinna	Erkki Böös	191	5,47
Sideby Andelsbank	Kristiinankaupunki	Anders Storteir	8	0,15
Siikajoen Osuuspankki	Siikajoki	Pentti Keränen	17	0,34
Simpeleen Osuuspankki	Rautjärvi	Kalevi Lehti	23	0,79
Somerniemen Osuuspankki	Somero	Pertti Kujala	11	0,24
Someron Osuuspankki	Somero	Kari Raikonen	67	1,66
Sonkajärven Osuuspankki	Sonkajärvi	Esko Nissinen	43	1,03
Sotkamon Osuuspankki	Sotkamo	Juhajouni Karttunen	54	1,86
Strömfors Andelsbank	Ruotsinpyhtää	Mats Majander	5	0,05
Sulkavan Osuuspankki	Sulkava	Kari Haverinen	26	0,55
Suodenniemen Osuuspankki	Suodenniemi	Selja Kallio	11	0,28
Suomussalmen Osuuspankki	Suomussalmi	Timo Polo	45	0,78
Suonenjoen Osuuspankki	Suonenjoki	Antti Hult	53	1,22
Sysmän Osuuspankki	Sysmä	Heikki Kuurne	50	1,35
Säkylän Osuuspankki	Säkylä	Markku Perttuli	35	0,95
Taivalkosken Osuuspankki	Taivalkoski	Riitta-Liisa Ahokumpu	24	0,33
Taivassalon Osuuspankki	Taivassalo	Markku Kraama	21	0,13
Tampereen Seudun Osuuspankki	Tampere	Tony Vepsäläinen	872	10,78
Tarvasjoen Osuuspankki	Tarvasjoki	Esa Hentula	26	0,56
Tervolan Osuuspankki	Tervola	Esa Vaarala	29	0,55
Tervon Osuuspankki	Tervo	Seppo Vehniäinen	20	0,48
Toholammin Osuuspankki	Toholampi	Lauri Keski-Rahkonen	47	0,57

Toijalan Osuuspankki	Toijala	Heikki Teräväinen	70	2,18
Tornion Osuuspankki	Tornio	Pentti Alaperä	139	0,73
Turun Seudun Osuuspankki	Turku	Risto Korpela	1 152	8,63
Tuupovaaran Osuuspankki	Tuupovaara	Tuomo Liukka	28	0,62
Tyrnävän Osuuspankki	Tyrnävä	Eero Ylilauri	32	0,93
Ullavan Osuuspankki	Ullava	Veikko Väisälä	14	0,35
Urjalan Osuuspankki	Urjala	Pekka Raivisto	63	1,43
Utajärven Osuuspankki	Utajärvi	Raimo Tuovinen	44	1,29
Uukuniemen Osuuspankki	Uukuniemi	Pauli Loikkanen	8	0,17
Vakka-Suomen Osuuspankki	Uusikaupunki	Juha-Pekka Nieminen	159	3,72
Valkeakosken Osuuspankki	Valkeakoski	Pauli Piilma	70	1,68
Valtimon Osuuspankki	Valtimo	Heikki Myller	32	0,60
Vammalan Seudun Osuuspankki	Vammala	Jari Pimiä	105	0,14
Vampulan Osuuspankki	Vampula	Kari Hänti	35	0,12
Varkauden Osuuspankki	Varkaus	Pekka Vilhunen	100	1,64
Varpaisjärven Osuuspankki	Varpaisjärvi	Seppo Riekkinen	38	0,86
Vasa Andelsbank	Vaasa	Ulf Nylund	310	4,32
Vehmersalmen Osuuspankki	Vehmersalmi	Heikki Väisänen	27	0,82
Vesannon Osuuspankki	Vesanto	Esa Keränen	31	0,68
Vetelin Osuuspankki	Veteli	Aulis Karvonen	14	0,25
Vetelin Ylipään Osuuspankki	Veteli	Jarmo Lehojärvi	15	0,43
Viekin Osuuspankki	Liekka	Esko Pyykkö	9	0,09
Vihannin Osuuspankki	Vihanti	Olavi Rasi	43	1,05
Vimpelin Osuuspankki	Vimpeli	Simo Ilomäki	28	0,78
Virolahden Osuuspankki	Virolahti	Markku Salomaa	32	0,51
Virtain Osuuspankki	Virrat	Hannu Kaakkomäki	66	1,94
Ylitornion Osuuspankki	Ylitornio	Heikki Eteläaho	40	1,08
Ylivieskan Osuuspankki	Ylivieska	Jarmo Somero	67	0,63
Ylä-Kintauden Osuuspankki	Petäjävesi	Erkki Kuivikko	2	-0,00
Yläneen Osuuspankki	Yläne	Heikki Eskola	38	1,23
Ypäjän Osuuspankki	Ypäjä	Kimmo Ranta	42	0,93
Ähtärin Osuuspankki	Ähtäri	Esko Kokkila	27	0,33
Östnylands Andelsbank	Porvoo	Arto Nurmi-Aro	110	1,72
Östra Korsholms Andelsbank	Mustasaari	Jussi Lahti	3	0,03
Övermark Andelsbank	Närpiö	Mårten Vikberg	13	0,17

46) Osuuspankkien maksamatta olevien osuusmaksujen määrä sekä jäsenten lukumäärä tilikauden lopussa

	2000	1999
Maksamatta olevien osuusmaksujen yhteenlaskettu määrä	0	1
Irtisanotut osuusmaksut	7	8
Irtisanotut lisäosuusmaksut	70	61
Jäsenten lukumäärä	874 974	798 016

TILINPÄÄTÖSLAUSUMA

Olemme hyväksyneet tämän osuuspankkilaissa tarkoitettuna Osuuspankkiryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2000. Tilinpäätös esitellään ja

annetaan tiedoksi Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan varsinaiselle osuuskunnankokoukselle.

HELSINGISSÄ 6. PÄIVÄNÄ MAALISKUUTA 2001

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan johtokunta

Antti Tanskanen

Reijo Karhinen
Keijo Manner

Pekka Jaakkola
Mikael Silvennoinen

Heikki Vitie

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet osuuspankkilain tarkoittaman osuuspankkien yhteenliittymän (Osuuspankkiryhmä) yhdistellyn tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2000. Osuuspankkiryhmän keskusyhteisön Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan johtokunnan ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Tarkastuksen yhteydessä olemme perehtyneet ryhmän jäsenyhteisöjen tilinpäätöstietoihin, tilintarkastuskertomuksiin ja tilintarkastajien muihin raportteihin tarpeelliseksi katsotussa laajuudessa.

Lisäksi olemme tarkastaneet yhdistellyn tilinpäätöksen ohjeistusta ja laadintaperiaatteita sekä käyneet läpi ryhmän jäsenyhteisöjen tilinpäätöstietojen kokoamis- ja yhdistelyrutiineja.

Kaikilta ryhmään yhdisteltäviltä jäsenyhteisöiltä on saatu tiedot, ja ne on sisällytetty yhdisteltyyn tilinpäätökseen. Tilinpäätöksen yhdistely erillisyyhteisöjen tilinpäätöstiedoista on tehty olennaisin osin oikein ja Rahoitustarkastuksen määräyksiä noudattaen.

Tarkastuksemme perusteella ja edellä sanottuun viitaten toteamme, että yhdistelty tilinpäätös antaa osuuspankkilaissa ja Rahoitustarkastuksen ohjeissa tarkoitulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot Osuuspankkiryhmän tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

HELSINGISSÄ 7. PÄIVÄNÄ MAALISKUUTA 2001

SVH Pricewaterhouse Coopers Oy

KHT-yhteisö
Tauno Haataja
KHT

Eero Huusko
KHT

Kauko Lehtonen
KHT

Osuuspankkiryhmä